FRØYA KOMMUNE

HOVEDUTVALG FOR DRIFT		Saksliste
Møtested:	**Møtedato:**	**Kl.**
Kommunestyresalen	15.05.2018	09:00

Møteinnkalling

Medlemmene innkalles herved til overnevnte møte. Forfall må straks meldes til informasjonen,
Tlf 72 46 32 00 eller til postmottak@froya.kommune.no
Varamedlemmer møter etter nærmere beskjed.

Kl. 09.00 Orientering om nye VA forskrifter v/ Envidan Momentum og Odd Kjetil Krekvik

Sakliste:

Saksnr.	Arkivsaksnr. **Innhold**
16/18	18/1221 **GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 17.04.18**
17/18	18/904 **NY FORSKRIFT OM VANN- OG AVLØPSGEBYR - FRØYA KOMMUNE**
18/18	18/1223 **NY SKOLE PÅ SISTRANDA MED BARNEHAGE - FUNKSJONSANALYSE**
19/18	18/966 **NY FASTLEGEHJEMMEL VED FRØYA LEGEKONTOR**
20/18	18/1185 **EVALUERING AV SKJÆRGÅRDSSYKEPLEIERPROSJEKTET**
21/18	18/1222 **ORIENTERINGER/SPØRRERUNDE**

Sistranda, 09.05.18

Kristin Reppe Storø
Leder

Siv-Tove Skarshaug
Sekretær

Saksdokumentene er lagt ut til offentlig ettersyn på følgende sted:
www.froya.kommune.no.

Melding til medlemmene:

Det bes om at spørsmål som ønskes besvart under møtet må være overlevert ordfører/leder med kopi til politisk sekretariat senest 1 uke før møtet, fortrinnsvis på e-post. Dette med bakgrunn i en mer effektiv møteavvikling.

Ap og Sv har anledning til gruppemøte på møtedagen, kl. 08.00 i møterom A.

Borgelig gruppe har anledning til gruppemøte på møtedagen, kl. 08.00 i møterom C.

FRØYA KOMMUNE

Hovedutvalg for drift		**Møtebok**
Møtedato:	**Arkivsaksnr:**	**Sak nr:**
15.05.2018	**18/1221**	**16/18**
Saksbehandler:	**Arkivkode:**	**Gradering:**
Siv-Tove Skarshaug	**033**	

Saken skal behandles i følgende utvalg:		
16/18	Hovedutvalg for drift	15.05.2018

GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 17.04.18

Forslag til vedtak:

Protokoll fra møte 17.04.18 godkjennes som framlagt.

Vedlegg:

Protokoll fra møte 17.04.18

FRØYA KOMMUNE

Hovedutvalg for drift		**Møtebok**
Møtedato:	**Arkivsaksnr:**	**Sak nr:**
15.05.2018	**18/904**	**17/18**
Saksbehandler:	**Arkivkode:**	**Gradering:**
Bjørnar Grytvik	**231 &00**	

Saken skal behandles i følgende utvalg:		
14/18	Hovedutvalg for drift	17.04.2018
17/18	Hovedutvalg for drift	15.05.2018

NY FORSKRIFT OM VANN- OG AVLØPSGEBYR - FRØYA KOMMUNE

Forslag til vedtak:

Hovedutvalg for drift vedtar å legge Ny Forskrift om vann- og avløpsgebyrer i Frøya kommune ut på høring fra 16.05.18 til 16.08.2018.

Behandling/vedtak i Hovedutvalg for drift den 17.04.2018 sak 14/18

Vedtak:

Hovedutvalget sender saken til formannskapet for å legge denne ut til høring. Etter endt høring fremmes saken for hovedutvalg for drift.

Enstemmig.

Vedlegg:

1. Ny forskrift for vann- og avløpsgebyr for Frøya kommune
2. Høringsdokument vedr. forslag til ny vann- og avløpsforskrift for Frøya kommune

Saksopplysninger:

I forbindelse med årlig budsjettbehandling har det vært praksis at det hvert år i forkant av behandlingen av budsjett har blitt fattet vedtak om gebyrregulativ med forskrifter for neste driftsår. Frøya kommunestyre har vedtatt nytt gebyrregulativ for 2018, gjeldende fra 01.01.2018. I regulativet er det opplyst om at det vil bli foreslått innført ny forskrift om vann- og avløpsgebyrer for 2018 med bakgrunn i pågående endringsarbeider av disse forskriftene. Arbeidet med denne saken er forsinket i forhold til intensjonen slik at et eventuelt revidert gebyrregulativ ikke vil kunne bli gjort gjeldende før 01.01.19 forutsatt positivt politisk vedtak i ht dette saksfremlegget.

Foreslåtte forskriftsendringer for vann- og avløp medfører en omlegging av gebyrmodellen for årsgebyr fra dagens i hovedsakelig stipulerte gebyr med minimumsgebyr til en todelt gebyrordning med abonnementsgebyr og forbruksgebyr. I tillegg foreslås å endre dagens tilknytningsgebyr fra fast sats til differensiert tilknytningsgebyr (lav, ordinær og høy sats).
Lav sats skal benyttes når den gebyrpliktige har betalt refusjon etter plan- og bygningsloven eller andre former for opparbeidelseskostnader for tekniske anlegg som er utført etter planer godkjent av kommunen (f.eks. ved kommunal overtakelse av private vann- og avløpsanlegg). Lav sats skal også benyttes for blokkleiligheter på bakgrunn av at kostnadene med ledningsnett er lavere pr. boenhet for disse boligkategoriene enn for spredte boligenheter. Satsen gjelder ved bygg med flere enn 3 leiligheter. Høy sats benyttes når den gebyrpliktige er pålagt tvungen tilknytning til

offentlig vann- og avløpsanlegg i spredt bebyggelse (i stedet for anleggsbidrag). Ordinær sats benyttes ved alle andre tilknytninger.
Endringen vil også medføre at forskriften ikke vil bli behandlet hvert år, men i stedet ved behov. Kun gebyrregulativet vil bli revidert hvert år.

Forskriften vil legge føringer for gebyrregulativet og må derfor vedtas i forkant av nytt gebyrregulativ. Ny forskrift er utarbeidet av Envidan Momentum AS (tidl. Momentum Selvkost AS) i samarbeid med VA-avdelingen i Frøya kommune.

Rammene for kommunale vann- og avløpsgebyr fastsettes i kommunal forskrift. Gjeldende vann- og avløpsforskrift ble vedtatt av Frøya kommunestyre i 2009. Siden den gang har det skjedd viktige endringer i sentrale lover og forskrifter som berører vannforsyning og avløpshåndtering. Fra 2012 er kommunenes adgang til å kreve inn vann- og avløpsgebyrer hjemlet i lov om kommunale vass- og avløpsanlegg. Lov om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften) fra 2014 fastsetter rammene for gebyrene og hovedreglene om utregning og innkreving.

Vann- og avløpsgebyrene i Frøya kommune bygger på selvkostprinsippet, det vil si at kommunens kostnader med å frembringe tjenestene skal dekkes inn gjennom de gebyrene som abonnentene betaler. Kommunen har ikke anledning til å tjene penger på tjenestene. Over - eller underskudd i det enkelte år skal henholdsvis avsettes til eller trekkes fra bundne driftsfond. Avsatt overskudd fra det enkelte år tilbakeføres til abonnentene i form av lavere årsgebyrer i løpet av en femårsperiode. Tilsvarende vil fremførbare underskudd dekkes inn over årsgebyret i løpet av en femårsperiode. Vann- og avløpsgebyrene skal ikke brukes til å finansiere andre deler av kommuneforvaltningen.
Lov om kommunale vass- og avløpsanlegg, samt tilhørende forskrift, sier at kommunene kan dekke inntil 100% av sine kostnader til vann- og avløp gjennom gebyrer. Videre sier loven, med tilhørende forskrift, at gebyrene skal bestå av engangsgebyr for tilknytning og årlige gebyrer. Forurensningsforskriften sier at de til enhver tid gjeldende retningslinjer for beregning av selvkost for kommunale betalingstjenester bør legges til grunn ved beregning av selvkost.

De årlige gebyrene skal, i henhold til forurensningsforskriftens § 16-4, enten beregnes på grunnlag av vannforbruk, eller en to-delt gebyrordning med en fast og en variabel del.
Figur 1 nedenfor skisserer de to alternativene.
For alternativ 1 vil faktisk målt eller stipulert forbruk utgjøre hele årsavgiften, mens for alternativ 2 vil alle abonnenter betale en fast del uavhengig av forbruk, samt en del etter målt eller stipulertforbruk.

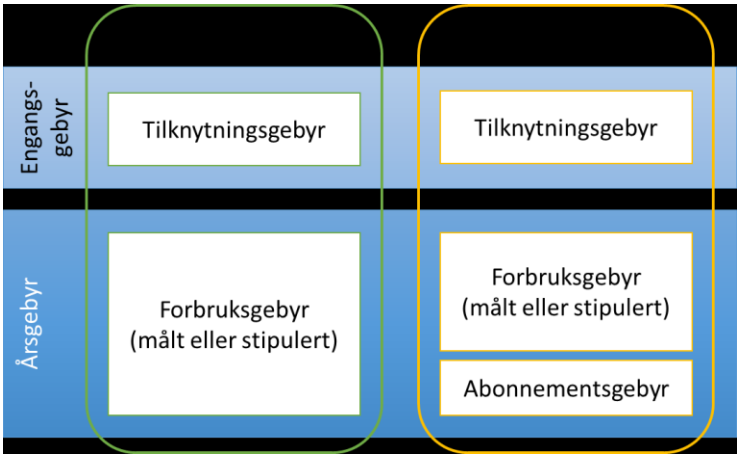

Figur 1

I alternativ 1 er gebyret for abonnenten direkte knyttet til faktisk eller stipulert forbruk. For en abonnent med vannmåler vil det derfor kunne gi tydelig effekt å spare på vannforbruket. Tatt i betraktning at vann- og avløpssektoren skal dekkes av selvkostprinsippet betyr dette også at hvis mange reduserer vannforbruket så vil kommunen være nødt til å øke gebyret for å dekke sine utgifter.

Alternativ 2 er å anbefale med tanke på at det for kommunen er knyttet faste kostnader til drift av vann- og

avløpsanlegg i form av f.eks. bemanning, service og vedlikehold, forsikringer samt lån og avdrag på faste installasjoner, som må dekkes uansett vannforbruk. Ved å ha en fast del som går til å dekke hoveddelen av de faste utgiftene er kommunen sikret å dekke sine faste utgifter. I dette alternativet vil forbruksgebyret dekke hovedsakelig kostnaden med å produsere det vannet som forbrukes. Ved bruk av vannmåler vil forbrukeren også her kunne påvirke gebyret ved å redusere sitt vannforbruk. Det er derfor en modell som er mer oversiktlig og langt tryggere økonomisk for kommunen, men som også vil gi et jevnere og mer forutsigbart kostnadsnivå for forbrukeren fra år til år.

Til sammenligning har Hitra kommune allerede innført 2-delt gebyrmodell (alternativ 2) samt krav om vannmåling i sine forskrifter.

Sentrale endringer fra tidligere forskrift

- Ingen minimumsgebyr
- 2-delt gebyrmodell
- Tilknytningsgebyr med lav, ordinær og høy sats
- Endringer vedr. krav til installasjon av vannmåler, bl.a. krav til vannmåler for alle abonnenter
- Endring fra at abonnenten eier vannmåler til at kommunen skal eie vannmåler

Videreført fra tidligere forskrift:

- For abonnenter uten vannmåler stipuleres forbruk etter bruksareal
- Selvkostprinsippet

Vurdering:
Det er nødvendig med ny vann- og avløpsforskrift, da dagens forskrift ikke oppfyller forurensningsforskriftens bestemmelser. En ny forskrift vil også tydeliggjøre skillet mellom forskriftens bestemmelser og de faktiske gebyrsatsene. Det anses som fordelaktig med en 2-delt gebyrmodell for å være sikret dekning av faste kostnader og kunne gi et jevnere og mer forutsigbart kostnadsnivå for forbrukeren fra år til år. Det anses også som fordelaktig for forbrukeren og kommunen som anleggseier for vann og avløp at forskriftene tydeliggjør kommunens rett til å kreve vannmålere for alle abonnenter. Gjennom dette vil forbrukeren få mulighet til selv å regulere sitt vannforbruk (sparepotensiale) samtidig som vannmåling gir den effekt at det ikke blir produsert mere vann enn nødvendig (bedre lekkasjekontroll). I gebyrregulativ for 2019 vil det derfor legges opp til krav om vannmåling for nye boliger og fritidsboliger (det vil gradvis bli innført krav til vannmålere for disse abonnentkategoriene).

Høringen av forskriften vil ledsages av et følgebrev som forklarer de vesentligste endringene i den nye forskriften.

Med bakgrunn i overnevnte momenter vil rådmannen tilrå at Forskrift om vann- og avløpsgebyrer i Frøya kommune som vedlagt denne sak legges ut på høring i 3 mnd til den 15.08.2018.

FRØYA KOMMUNE

Hovedutvalg for drift		**Møtebok**
Møtedato:	**Arkivsaksnr:**	**Sak nr:**
15.05.2018	**18/1223**	**18/18**
Saksbehandler:	**Arkivkode:**	**Gradering:**
Roger Antonsen	**A20**	

Saken skal behandles i følgende utvalg:		
18/18	Hovedutvalg for drift	15.05.2018
/	Kommunestyret	

NY SKOLE PÅ SISTRANDA MED BARNEHAGE - FUNKSJONSANALYSE

Forslag til vedtak:

1. **Kommunestyret tar til etterretning vedlagte funksjonsanalyse hva gjelder generelle pedagogiske, organisatoriske og arealmessige betraktninger ved etablering av ny skole for barnetrinnet.**
2. **Kommunestyret ber rådmannen sikre tomt ihht funksjonsanalysens beskrivelse av et hensiktsmessig uteområde for barn i nærheten av alternative læringsarenaer, og iverksette videre planlegging (skisseprosjekt) for ny fulldelt barneskole på Sistranda med plass til 250 elever.**
3. **Planløsningen av ny 1-7 skole skal i pedagogisk/organisatorisk og økonomisk sammenheng ta hensyn til at første byggetrinn om ønskelig kan bli en skole for småskoletrinnet for 150 elever, og at bygget skal kunne utvides for økt elevkapasitet og barnehageformål på et senere tidspunkt.**
4. **Kommunestyret vedtar at ved etablering av ny 1-7 skole på Sistranda, skal Sistranda skole omorganiseres til ren ungdomsskole.**

Vedlegg:

1. Funksjonsanalyse for ny skole med evt. barnehage på Sistranda, datert 03.05.18.

Øvrige dokumenter (ikke vedlagt):

- Skole-og barnehagebruksplan, sak K-59/17 av 01.06.17
- Skole- og barnehagebruksplan, sluttrapport datert 22.02.17

Saksopplysninger:

Bakgrunn for saken

Kommunestyret ga i sak K-59/17 av 01.06.17, ved behandling av skolebruksplanen, rådmannen i oppdrag å utrede 1-4 skole med barnehage på Sistranda, se på tomt, og samtidig se behov for økt lokal barnehagedekning på Nabeita inn i dette bildet. Sigbjørn Hellevik har på vegne av rådmannen stått for utredningsprosessen i nært samarbeid med en arbeidsgruppe av pedagoger under ledelse av Margit Kristiansen Myrseth ved Sistranda skole.

Funksjonsanalyse

Funksjonsanalysen, som er første steg i prosess for utredning av skole-og/eller barnehagebygg, er kort fortalt brukernes beskrivelse om hva som skal skje i bygget av pedagogisk aktivitet, hvordan aktiviteten skal organiseres, og arealbehovet som konsekvens.

Analysen skal både kunne gi grunnlag for politiske valg om realisering, og være arkitektens utgangspunkt for arbeidet videre mot skisseprosjekt og forprosjekt ved evt. videreføring av byggeprosjektet.

Hovedgrepet i analysen

Siden oppdraget oppfattes som relativt åpent både hva gjelder skole-og barnehagestørrelse, tomt/uteområde og tidsaspekt, har arbeidsgruppen foretatt en rekke førende valg for utredningsarbeidet:

- Analysens vurdering om pedagogisk grunnlag, organisering av opplæringen og generelle arealvurderinger skal kunne brukes ved ulike valg av skole- og barnehagestørrelser, og i prinsippet hvor som helst.
- En funksjonsanalyse knyttet til skole for småskoletrinnet bør ta sitt utgangspunkt i en fulldelt skole, og så i ettertid se på hvilke elementer som hører hjemme hvor. En slik metode vil være spesielt fordelaktig dersom det kan forventes at 1-4 skolen på sikt kan bli en 1-7 skole.
- Bygging av ny skole (og barnehage) må sees i et langtidsperspektiv, og arbeidsgruppen har i så måte simulert et behov for skole-og barnehageplasser på Sistranda 20 år fram i tid. Siden prognoser for barnetallsutvikling i et slikt perspektiv heftes ved stor usikkerhet, presenterer arbeidsgruppen et arealbehov for 3 alternative skole-og barneghagestørrelser.
- Arbeidsgruppen forutsetter i sin utredning at et evt. byggeprosjekt utformes og realiseres med tanke på enkle og funksjonelle utvidelsesbehov, gjeldende både for skole og barnehageløsningen.
- Siden barnas uteområde er et særskilt viktig element for lek og læring (både i skole og barnehage), legger arbeidsgruppen frem "kravspesifikasjon" for et til tjenlig uteområde tilpasset de ulike byggealternativene.

Arbeidsgruppen har ikke vurdert:

- tomt for nyskolen, og forutsetter at dette er en del av et evt. skisseprosjektet når valg av skole-og barnehagestørrelse er avklart.
- bruk av gamle vg.skole, men forutsetter at pedagogenes vedlagte funksjonsanalyse for skole på barnetrinnet også gjøres gjeldende i den sammenheng.

Funksjonsanalysen-kort oppsummering

- Analysen gir en relativt grundig innføring i hvilke pedagogiske, organisatoriske og arealrelaterte prinsipper som må legges til grunn for skole- og barnehagebygg, gjeldende både for totalrehabilitering av eldre bygg og for nybygg.
- Når arbeidsgruppen legger til grunn en fortsatt barnetallsøkning på Sistranda med 3% årlig i et langtidsperspektiv, vil elevtallet på barnetrinnet vokse fra 180 (neste skoleår) til over 300, og det legges derfor fram alternative behov for skoleareal beregnet for 250-300-350 elever, og tilsvarende 150-175-200 for småskoletrinnet. Arealbehovet for skole er beregnet i forhold til dette, og med utgangspunkt i Norconsult sin arealnorm av 2011. Det antas videre i denne sammenheng at det ikke bygges kroppsøvingsareal ved at evt. ny skole bygges i nærheten av tilgjengelige fasiliteter for slik opplæring.
- Under forutsetning av at Nesset barnehage og de to private barnehagene på Sistranda forutsettes å gi barnehagetilbud som i dag, vil det etter arbeidsgruppens beregning - ved lokal dekning - ikke være behov for ytterligere barnehagekapasitet før rundt 15 år fra nå. Dersom behov for økt lokal dekning for Nabeita simuleres løst på Sistranda, vil mangel på barnehageplasser (på Sistranda) vise seg rundt 10 år fra nå. Det er i beregningen vurdert barnehagekapasitet i lokal sammenheng for Sistranda, hvilket innebærer at i dette regnestykket har barnehagene på Sistranda kun barn fra opptaksområdet for Sistranda skole. Arbeidsgruppen har ihht oppdraget simulert arealbehov for barnehage i evt. ny skole på Sistranda, 2, 4 og 5 avdelinger basert på Norconsults sin arealnorm.
- For å vise eksempler på god utforming av skoleareal, og sammenstilt med barnehage i oppvekstsenter, har arbeidsgruppen tatt med skisser fra relevante deler av oppvekstsentrene på Lundamo og Nordskag

(som arbeidsgruppen for øvrig har besøkt).

- Pedagogiske og organisatoriske muligheter og utfordringer, arealbehov og arealutforming av 1-4 skolen - med og uten barnehage - er sett i sammenheng med fulldelt barneskole. Arealbehovet for 1-4 skole er beregnet til fra 1365-1583-1800 m2 netto, alt etter alternativ for elevtall hhv.150-175-200. Ved 2 avd. barnehage blir det et påslag på 261 m2 netto.
- Funksjonsanalysen gir en detaljert beskrivelse av behov og omfang for tjenlig uteareal for barneskole og barnehage, bl.a. basert på gjeldende normer. Beskrivelsen er generell i den forstand at den bør kunne være gjeldende hvor som helst. I analysen forutsettes ny skole bygget uten kroppsøvingsareal, hvilket innebærer at skoletomten må lokaliseres i nærheten av tilgjengelige ressurser. Tomtestørrelsen (bygg+uteareal) er beregnet i en rekke alternativ knyttet til skole- og barnehagestørrelse. Minstearealet er 9 mål hva gjelder 1-4 skole uten barnehage.
- Prognoser for elevtallsutvikling som er lagt til grunn i analysen, viser at "gjenværende" Sistranda skole vil kunne få et elevtall voksende i en 20-årsperiode til over 300 i 5-10 skolen, og rundt 200 på ungdomstrinnet. Arbeidsgruppen forutsetter at nåværende småskoletrinnsbygg rives ved bygging av 1-4 skole. Nyskolen kan i prinsippet bygges på rivingstomten, men da uten barnehage. En slik plassering av 1-4 skolen er imidlertid lite fremtidsrettet både hva gjelder vekst, kvalitet uteområde, og mulighet for ny 1-7 skole med barnehage (oppvekstsenter). Arbeidsgruppen mener også at gjenværende bygningsmasse - etter riving av småskoletrinnsbygget - må omgjøres for å kunne møte utfordringer knyttet til flere elever og alternative organiseringsmåter. Dette innebærer at ved etablering av 5-10 skole på Sistranda etter riving av småskoletrinnsbygget, vil det likevel være behov for bygningsmessige forbedringer i eksisterende anlegg. Arbeidsgruppen mener avslutningsvis at en ny 1-7 skole vil gi ungdomstrinnet på Sistranda (Sistranda ungdomsskole) tilgjengelige lokaler for vekst og utvikling.

Vurdering:

Rådmannen viser til vedlagte dokumentasjon, og saksopplysningene ovenfor, og konkluderer slik:

Med utgangspunkt i dagens opptaksområde for Sistranda skole, vil skolen, slik det også fremgår av den nylig reviderte skolebruksplanen, ikke ha kapasitet til forventet elevtallsøkning. På kort sikt skyldes dette skolens arealutforming som gir mangel på hensiktsmessige areal for opplæring. Dersom barnetallsutviklingen fortsetter som nå, vil skolen på sikt bli for liten, selv om det skulle foretas en vesentlig ombygging av nåværende bygningsmasse.

Rådmannen mener at det derfor allerede nå bør planlegges for utvidet skolekapasitet. Dette kan skje både ved tilleggsareal til skolen kombinert med omfattende rehabilitering av dagens skole, og/eller ved nybygg. Funksjonsanalysens belysning av arealutforming med basis i pedagogiske og organisatoriske forutsetninger for en hensiktsmessig skole, samt tilrettelegging for et godt og stort nok uteområde, tilsier sannsynligvis at det bør bygges nytt.

Dersom det skal bygges en 1-4 skole, bør den planlegges som et første trinn av en 1-7 skole, altså med en planløsning som kan gjøre en slik endring på en kostnadseffektiv måte.
Som arbeidsgruppen påpeker i konsekvensanalysen knyttet til Sistranda skole, vil en ny skole for småskoletrinnet fremdeles medføre arealutfordringer, i det nåværende bygg for småskoletrinnet knapt vil være egnet til undervisningsformål med mindre det bygges nytt eller foretas vesentlige utbedringer.

Barnetallsveksten på sikt antas å være vesentlig, men beheftet med usikkerhet. Rådmannen mener derfor at det bør planlegges ut fra laveste alternativ i analysen, men på slik måte at en evt. videre utbygging for økt areal kan skje hensiktsmessig, pedagogisk/organisatorisk og økonomisk.
Med mindre Nesset barnehage avvikles til fordel for ny barnehage på Sistranda - noe som evt. bør være

gjenstand for egen utredning - ser ikke rådmannen behov for utvidet barnehagekapasitet på Sistranda nå. Dette er ikke til hinder for at det ved planlegging av ny skole på Sistranda, legges til rette for utvidelse av bygget til barnehageformål.

Rådmannen konkluderer med at det med bakgrunn i funksjonsanalysen bør iverksettes skisseprosjekt - der arkitekt inngår - med sikte på bygging av ny barneskole på Sistranda, og at det samtidig sikres hensiktsmessig tomt i nærheten av tilgjengelige kroppsøvingsfasilliteter.

Forhold til overordna planverk:

Økonomiske konsekvenser:

Budsjettpost/kontostreng:
Debet *kontostreng*/beløp
Kredit *kontostreng*/beløp

Ny saldo på den konto som blir belastet:

FRØYA KOMMUNE

Hovedutvalg for drift		**Møtebok**
Møtedato:	**Arkivsaksnr:**	**Sak nr:**
15.05.2018	**18/966**	**19/18**
Saksbehandler:	**Arkivkode:**	**Gradering:**
Renate Loktu Sandvik	**411**	

Saken skal behandles i følgende utvalg:		
19/18	Hovedutvalg for drift	15.05.2018
/	Kommunestyret	

NY FASTLEGEHJEMMEL VED FRØYA LEGEKONTOR

Forslag til vedtak

1. **Det opprettes 100% fastlegehjemmel ved Frøya legekontor fra 01.09.18**
2. **Fastlegehjemmel skal lyses ut i henhold til gjeldende avtaleverk mellom KS og Legeforeningen.**
3. **Administrering og pasientstyring knyttet til en ny fastlegehjemmel løses innenfor dagens rammer for virksomheten familie og helse.**

Vedlegg:

Ingen

Saksopplysninger:

I følge Forskrift om fastlegeordning i kommunene er det kommunens ansvar å opprette nye fastlegehjemmler.

https://lovdata.no/dokument/LTI/forskrift/2000-04-14-328

§ 11. *Ansvar for organisering av fastlegeordningen*
«Kommunen skal tilrettelegge fastlegeordningen, herunder inngå avtaler med et tilstrekkelig antall leger om deltakelse i ordningen. Kommuner kan samarbeide om organisering av fastlegeordningen. Fastlegen skal som hovedregel være næringsdrivende."

I merknaden til forskriften er dette definert slik:

"*Til § 11 Ansvar for organisering av fastlegeordningen*
For å kunne tilby de som ønsker fastlege i kommunen plass på fastleges liste, må kommunen inngå avtaler med et tilstrekkelig antall leger. I tillegg må det være ledig kapasitet på lister slik at befolkningens rettigheter etter §§ 5 og 6 i denne forskrift kan ivaretas. Kommuner kan samarbeide for å sikre tilstrekkelig listekapasitet."

Frøya kommune har utført en kartlegging av status av fastlege dekningen i Frøya kommune. Bakrunn for kartleggningen kommer fra et behov meldt både fra administrasjon, kommuneoverlege og fastlegene ved Frøya legekontor. I samarbeid er det konkludert med at det er behov for økning av den totale fastlegehjemmelen med 100%.

Bakgrunn for behovet er blant annet i henholdt til anbefalt ledig kapasitet på listene til den enkelte fastlege og vaktberedskap. Det er kommune sitt ansvar å sørge for at et tilstrekkelig antall leger deltar i fastlegeordningen. I tillegg er Frøya kommune en vekstkommune og har også en kjent stor andel økning av fremmedspråklige. Fastlegene har økt arbeidspress på bakgrunn av dette. Folketallsprognoser for Frøya kommune viser at denne veksten vil fortsette. Frøya kommune ligger over høy nasjonal vekst per tid.

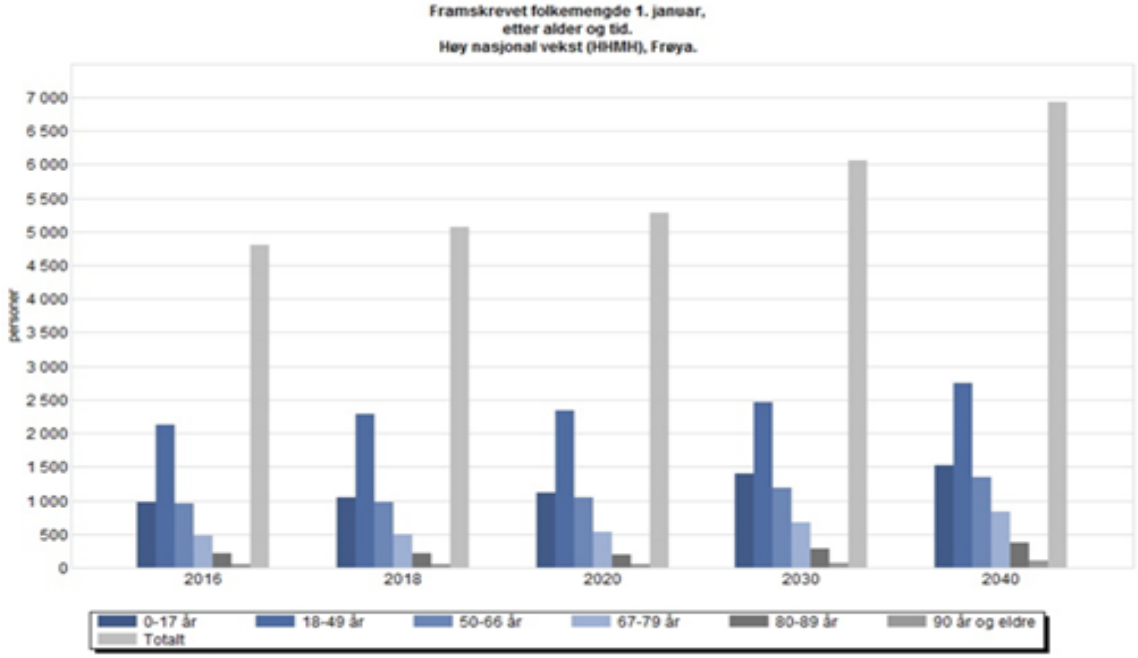

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Helsemyndighetene mottar også en del henvendelser fra personer som finner det vanskelig å slippe til hos andre leger enn sin fastlege. Spesielt gjelder dette tilgang til fastlege i andre kommuner hvor man midlertidig oppholder seg. Dette gjelder blant annet for elever/studenter. Dette kan være uttrykk for at mange fastleger har tatt på seg for lange lister og har for liten reservekapasitet. "Ukjente" pasienter vil derfor ofte bli henvist til å bruke legevakten, noe som er særlig uheldig dersom det dreier seg om helseproblemer som trenger oppfølging over tid. Anbefalingen er at kommuner med mange midlertidig bosatte må dimensjonere fastlegetjenesten sin slik at legene har tilstrekkelig reservekapasitet til å ta i mot studenter, pendlere og andre som oppholder seg midlertidig i kommunen. Frøya kommune har blant annet en stor andel hybelbeoere som er elever ved Guri Kunna videregående skolen.

To leger ved Frøya legekontor har vaktfritak og dette medfører økt belastning på de øvrige legene. En økning av fastlegehjemmel vil redusere sårbarheten som Frøya legekontor har opplevd i forbindelse med legevakt de siste årene. Frøya legekontor er sårbar i forhold til legevakt på kveldstid og dekning av Frøya kommune sin andel av legevakt i SIO/LIO samarbeidet. Få leger som kan ta legevakt har ført til stort arbeidspress på enkelte leger. Det har i perioder vært innleid lege fra vikarbyråd for å redusere belastningen.

Vurdering:

Per i dag er det 5 fastleger og 1 turnuslege ved Frøya legekontor, og det er ingen vakanse. Frøya kommune er en kommune i vekst, og for å kunne ivareta dagens innbyggere samt møte fremtidig bosetning i kommunen, vurderes det som nødvendig å øke fastlegehjemmelen. Det er også i vurderingen det økte behovet for tilgang og valgmulighet i forhold til fastlegeliste, behov for øyeblikkelig hjelp på dagtid/kveldstid, og Frøya kommune sine forpliktelser i LIO/SIO samarbeidet.

En må også hensynta prosjektet Morgendagens omsorg og omlegging til bofellesskap. Dette vil medføre at deler av den jobben som gjøres av sykehjemslegene per tiden vil overførses til fastlegene. Retten til feks å velge fastlege, samt sikre muligheten for en «second oponion» er er en viktig pasientrettighet og det er kommunen sitt ansvar å påse tilstrekkelig kapasitet slik at dette ivaretas. Det er på denne bakrunn rådmannens vurdering at det er nødvendig å opprette en ny fastlegehjemmel.

Rekkrutering av personer med god kompetanse er en utfordring for Frøya kommune. Og beholde leger med god kompetanse kan være en utfordring om arbeidsforholdene ikke er forenelig med et privat liv. Økt kapasitet og redusert arbeidsbelastning vil være et viktig tiltak for å ivareta nåværende leger og sikre stabilitet i legetjenesten i Frøya kommune. Bedre kapasitet vil også bedre tilbudet til befolkningen på Frøya og det vil føre til at ventetiden for å komme til lege vil reduseres.

Forhold til overordna planverk:

Frøya kommune er en fremtidsrettet og innovativ tjenesteyter og arbeidsgiver

Økonomiske konsekvenser:

Administrering og pasientstyring knyttet til en ny fastlegehjemmel løses innenfor dagens rammer og tas inn i daglige driften av legekontoret uten at man forventer at dette kreves noe ressursøkning ved legekontoret.

FRØYA KOMMUNE

Hovedutvalg for drift		**Møtebok**
Møtedato:	**Arkivsaksnr:**	**Sak nr:**
15.05.2018	**18/1185**	**20/18**
Saksbehandler:	**Arkivkode:**	**Gradering:**
Ann Kristin Sandvik	**G25**	

Saken skal behandles i følgende utvalg:		
20/18	Hovedutvalg for drift	15.05.2018
/	Kommunestyret	

EVALUERING AV SKJÆRGÅRDSSYKEPLEIERPROSJEKTET

Forslag til vedtak:

1. **Skjærgårdssykepleierstillingen videreføres som en hel, fast stilling i Frøya kommune.**
2. **Skjærgårdssykepleieren stasjoneres på fast- Frøya for å kunne serve hele øyrekka. Stillingsinnehaver da vil få større faglig miljø, flere faglige utfordringer og større mulighet for tverrfaglig samhandling.**
3. **Tjenestene skjærgårdssykepleieren kan yte til befolkningen i øyrekken, videreutvikles jfr ønske fra Øyrådet.**
4. **Stillingen legges inn i budsjett 2019 og langtidsplan.**

Saksopplysninger:

Skjærgårdssykepleieren startet i sin stilling 20.04.2015. Skjærgårdssykepleieren ble vedtatt i sak nr. 152/14 i forbindelse med budsjettet for 2015.
«Skjærgårdssykepleieren legges inn som prosjekt over tre år. Bevilgning 2015; 1.1 mill. Videreføres i 2016 og 2017. Skjærgårdssykepleieren er et viktig tiltak for å gi et helhetlig tilbud til befolkningen spesielt i øyrekka, men også generelt i Frøya. Det igangsettes som prosjekt over 3 år. Midler legges inn også i 2016 og 2017».

Stillingen har vært organisert i «oljeturnus», med komprimerte arbeidsperioder, og lengre friperioder. Skjærgårdssykepleieren har hatt 60% i turnus og 40% administrativt for å følge opp oppgavene tillagt stillingen, dette er blant annet:

- Å arbeide etter virksomhetens målsetting og brukernes individuelle opplærings – og behandlingsmål, men en funksjon å forebygge, behandle og rehabilitere.
- Være ansvarlig for at det utvikles og gjennomføres tiltak som bidrar til optimal utvikling for den enkelte bruker, og ha tett samarbeid med legetjenesten
- Inneha og utføre daglige pleie – og omsorgsfunksjoner, og utføre sykepleierfaglige oppgaver.
- Inneha en kontinuerlig veilederfunksjon overfor medarbeidere, elever og lærlinger
- Delta aktivt i virksomhetens møter, skaffe seg informasjon / gi informasjon om vedtak som er fattet i personalmøte, virksomhetens ledelse eller annen overordnet myndighet og sørge for at vedtak blir gjennomført.
- Har ansvar for å følge opp interkontroller og HMS arbeid
- Medikamenthåndtering og dosering etter prosedyrer
- Behandlingsansvarlig for E-Meldinger og delta på inntaksmøter i hjemmetjenesten
- Dokumentasjonsplikt og ajourhold av Profil, samt melde avvik i KF- kvalitet.
- Overordnet ansvar for at IPLOS er oppdatert på brukere i øyrekka
- Bidra til et godt arbeidsmiljø, jobbe aktivt for å oppnå og vedlikeholde dette.

- Overordnet faglig ansvar for brukerne i øyrekka
- Ansvarlig for faglig forsvarlig drift i øyrekka til enhver tid.
- Utarbeide rutiner/prosedyrer i takt med utvikling av brukergruppen i øyrekka.
- Påse at multidose fungerer i øyrekka
- Planlegge turnus, sørge for bemanningsplan i ferieavvikling, og ved permisjoner.

Skjærgårdssykepleieren har hatt jevnlige samarbeidsmøter med avdelingsleder for hjemmetjenesten og informert om status i øyrekka.

Pr. i dag er det 21 brukere i Øyrekka fordelt på 1 bruker på Bogøyvær, 5 brukere på Sula og 15 brukere på Mausund. Tjenester som leveres er helsetjenester i hjemmet inkl. blodprøvetaking, injeksjoner, utdeling av dosetter og multidose og praktisk bistand i hjemmet.

Det er 4 faste ansatte i øyrekke inkludert skjærgårdssykepleieren. Det er bemanning på Mausund fra kl. 08.00-20.00 hele uka og på Sula fra 08.00-15.00 to dager pr. uke. På Bogøyvær er det punkttjenester ved behov. På de andre bebodde øyene i øyrekka er det pr. i dag ikke tjenester.

For å evaluere skjærgårdssykepleierprosjektet er det tatt utgangspunkt i vedtak i KST i sak 152/14, stillingsbeskrivelsen for skjærgårdssykepleieren, innspill fra sykepleier som innehar rollen pr. i dag, innspill fra øyrådet, og erfaringene virksomheten har gjort seg i perioden.

Vurdering:
Skjærgårdssykepleieren er et viktig tiltak for å gi et helhetlig tilbud til befolkningen spesielt i øyrekka, men også generelt i Frøya. Dagens stillingsinnehaver gir tilbakemeldinger om at brukerne som har mottatt tjenester fra skjærgårdssykepleieren er fornøyde og uttrykker trygghet med å ha sykepleier tilgjengelig. Det er derfor ønskelig at skjærgårdssykepleieren videreføres i drift også etter endt prosjektperiode.

Opplevelsen av skjærgårdssykepleierprosjektet er ulikt på de ulike delene i øyrekka. I møte med øyrådet ble det uttrykt at skjærgårdssykepleieren har vært ulikt tilstede på de ulike øyene i øyrekka, dette er i stor grad på grunn av muligheter for transport. Det er derfor ønskelig å endre på organiseringen, for å bedre å kunne ivareta hele øyrekka med rutegående transport som er alternativet som finnes pr. i dag.

En skjærgårdssykepleier som er stasjonert på fast- Frøya vil ha større mulighet til å serve flere av øyene i øyrekka. Dagens skjærgårdssykepleier har også uttrykt at det er vanskelig med logistikk.

I innspillene fra øyrådet kom følgende tilbakemelding: *som en generell uttalelse ønsker øyrådet at tjenesten kan utvide sine tjenester med tilbud som kan spare folk for reising, som et eksempel er taking av blodprøver. Videre har Øyrådet forhåpninger til prosjektet med samfunnsbåt som vil gjøre at mindre tid går med til reising og at nordværa kan betjenes.*
Om skjærgårdssykepleieren blir stasjonert på fast- Frøya kan stillingsinnehaver også ha mulighet til å tilby tjenester i nordværa enkelte dager når det er mulig i forhold til rutegående transport. Det kan også ses på mulighet til å videreutvikle tjenesten med for eksempel faste dager for blodprøvetaking og injeksjoner på de ulike øyene.

Stillingsinnehaver som innehar rollen pr. i dag fremhever flere punkter som utfordrende, herunder ensomhet i forhold til både fagansvar og kollegialt, i tillegg til transportmessige utfordringer. 40% av stillingen er beregnet til å ha gått til transport. Stillingsinnehaver har hatt tilrettelagt turnus med lengre friperioder, som rammer tjenesten i disse friperiodene.
For å få større forsvarlighet i tjenesten er det ønskelig med annen tilstedeværelse og tilgjengelighet. Det er derfor ønskelig å avvikle turnusavviklingen med lengre friperioder, og heller ha kompetansen tilgjengelig i ukedagene, når det er bedre transportmuligheter. Med skjærgårdssykepleier stasjonert på fast- Frøya vil stillingsinnehaver ha større faglig miljø, og få mulighet til flere faglige utfordringer. Det blir også større mulighet for tverrfaglig samhandling.

Det er stort behov for sykepleierkompetanse i Frøya kommune, det er derfor viktig at vi bruker riktig kompetanse til riktig tid. Dette gjelder også skjærgårdssykepleieren.

Forhold til overordna planverk:
Levekår og folkehelse:
Alle innbyggere i Frøya kommune har lik mulighet til meningsfull hverdag med høy livskvalitet, uavhengig av sosial og kulturell bakgrunn.

Økonomiske konsekvenser:
For budsjettåret 2018 er stillingen lagt inn i budsjettet. Rådmann foreslår å videreføre stillingen, og legge denne inn i budsjett 2019 og langtidsplan.

FRØYA KOMMUNE

Hovedutvalg for drift		**Møtebok**
Møtedato:	**Arkivsaksnr:**	**Sak nr:**
15.05.2018	**18/1222**	**21/18**
Saksbehandler:	**Arkivkode:**	**Gradering:**
Siv-Tove Skarshaug	**033**	

Saken skal behandles i følgende utvalg:		
21/18	Hovedutvalg for drift	15.05.2018

ORIENTERINGER/SPØRRERUNDE

- **Avvik innen Pleie og omsorg v. Ann Kristin Sandvik**
- **Orientering til sak funksjonsanalyse ved Roger Antonsen/Sigbjørn Hellevik**
- **Status anskaffelse digitaliseringsprosess oppvekst ved Roger Antonsen**
- **Dialogarena veilederkorpset ved Roger Antonsen**
- **Andre orienteringer i møtet**

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandler:	Siv-Tove Skarshaug	**Arkiv:**	033
Arkivsaksnr.:	18/1221		

Saken skal behandles i følgende utvalg:
Hovedutvalg for drift

GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 17.04.18

Forslag til vedtak:
Protokoll fra møte 17.04.18 godkjennes som framlagt.

Vedlegg:

Protokoll fra møte 17.04.18

FRØYA KOMMUNE

MØTEPROTOKOLL

Hovedutvalg for drift:			
Møtested: Kommunestyresalen	Møtedato: 17.04.2018	Møtetid: 09:00 - 13:50	Av utvalgets medlemmer møtte 7 av 7
Fra og med sak: Til og med sak:	09/18 15/18		

Faste representanter i Hovedutvalg for drift i perioden 2015 - 2019

Ap/Sv:	Frp, V, H og Sp:
Kristin Reppe Storø, **leder** Torbjørn Måsøval, **nestleder** Heidi Taraldsen Arne Ervik	Halgeir Arild Hammer Mona Elisabeth Olsen Skarsvåg Kristin Furunes Strømskag

Faste representanter med forfall:

Ap/Sv:	Frp, V, H og Sp:

Vararepresentanter som møtte:

Ap/Sv:	Frp, V, H og Sp:

Merknader:

1. Innkalling til møte med saksliste ble enstemmig godkjent med noe endring i orienteringene.
2. Rep. Halgeir Arild Hammer ble innvilget enstemmig permisjon fra kl 13.00.

Underskrift:

Kristin R. Storø
Kristin Reppe Storø
Leder

Halgeir Hammer
Halgeir Arild Hammer
Protokollunderskriver

Siv-Tove Skarshaug
Siv-Tove Skarshaug
Sekretær

HOVEDUTSKRIFT

Utvalg: **Hovedutvalg for drift**
Møtedato: **17.04.2018**

SAKSLISTE

Saksnr.	**Arkivsaksnr.** **Innhold**
9/18	18/897 **GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 06.03.18**
10/18	18/876 **REVISJON AV VEDTEKTER FOR SFO**
11/18	18/892 **FRØYA NYE HELSEHUS - ETABLERING AV NYTT FORPLEININGSKONSEPT**
12/18	18/736 **ÅRSRAPPORT SIO M/ÅRSREGNSKAP 2017**
13/18	18/878 **ÅRSMELDING 2017 - VERBAL DEL**
14/18	18/904 **NY FORSKRIFT OM VANN- OG AVLØPSGEBYR - FRØYA KOMMUNE**
15/18	18/898 **ORIENTERING/SPØRRERUNDE**

9/18
GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 06.03.18

Vedtak:

Protokoll fra møte 06.03.18 godkjennes som framlagt.

Enstemmig.

Forslag til vedtak:

Protokoll fra møte 06.03.18 godkjennes som framlagt.

10/18
REVISJON AV VEDTEKTER FOR SFO

Vedtak:

Revisjon av vedtekter for skolefritidsordningen vedtas.
Hovedutvalget ber om at det utredes og fremmes politisk sak om at søskenmoderasjonen også skal gjelde mellom barnehage og SFO.
Inntektstap i 2018 justeres ifm. Revidert budsjett

Enstemmig.
Hovedutvalg for drifts behandling i møte 17.04.18:

Følgende omforente forslag til tillegg i vedtak ble fremmet:

«Hovedutvalget ber om at det utredes og fremmes politisk sak om at søskenmoderasjonen også skal gjelde mellom barnehage og SFO.
Inntektstap i 2018 justeres ifm. Revidert budsjett»

Enstemmig.

Forslag til vedtak:

Revisjon av vedtekter for skolefritidsordningen vedtas.

11/18
FRØYA NYE HELSEHUS - ETABLERING AV NYTT FORPLEININGSKONSEPT

Vedtak:

1) **Kommunestyret vedtar at driften av kjøkken og kantine med nytt forpleiningskonsept i Frøya nye Helsehus organiseres som kommunal enhet.**
2) **Rådmann bes vurdere organisasjonsform når det nye kjøkkenet er etabler og nytt forpleiningskonsept er innført.**

Enstemmig.

Forslag til vedtak:

1) Kommunestyret vedtar at driften av kjøkken og kantine med nytt forpleiningskonsept i Frøya nye Helsehus organiseres som kommunal enhet.
2) Rådmann bes vurdere organisasjonsform når det nye kjøkkenet er etabler og nytt forpleiningskonsept er innført.

12/18
ÅRSRAPPORT SIO M/ÅRSREGNSKAP 2017

Vedtak:

Frøya kommunestyret tar årsrapport for SIO 2017 til orientering og årsregnskap for SIO 2017 til etteretning.

Enstemmig.

Forslag til vedtak:

Frøya kommunestyret tar årsrapport for SIO 2017 til orientering og årsregnskap for SIO 2017 til etteretning.

13/18
ÅRSMELDING 2017 - VERBAL DEL

Vedtak:

Årsmelding 2017 – verbal del tas til orientering

Enstemmig.

Forslag til vedtak:

Årsmelding 2017 – verbal del tas til orientering

14/18
NY FORSKRIFT OM VANN- OG AVLØPSGEBYR - FRØYA KOMMUNE

Vedtak:

Hovedutvalget sender saken til formannskapet for å legge denne ut til høring. Etter endt høring fremmes saken for hovedutvalg for drift.

Enstemmig.

Hovedutvalg for drifts behandling i møte 17.04.18:

Følgende omforente forslag til vedtak ble fremmet:

Hovedutvalget sender saken til formannskapet for å legge denne ut til høring. Etter endt høring fremmes saken for hovedutvalg for drift.

Enstemmig.

15/18
ORIENTERING/SPØRRERUNDE

Naustprosjektet.
OU prosess Teknisk

Orientering bo, aktivitet og miljøtjeneste

Møtet ble lukket etter Kommunelovens § 31.4 under orienteringen

Bakgrunn for orienteringen er oppfølging av Kst.vedtak 142/17:

- **2 av stillingsressursene øremerket Heia opprettes midlertidig ut juni, jfr tanken om at en må starte opp med toppet bemanning, for så å redusere bemanningen når beboerne har bodd seg inn. Evaluering av bemanningsnorm gjennomføres i løpet av april, og sak behandles i Hovedutvalg for drift i mai.**

- **Kommunestyret ber om at det jobbes videre med hvordan Frøya kommune skal yte heldøgns tjenester på en effektiv og god måte innenfor BAM og rus/ psykiatri, jfr rådmannens forslag til økning av stillinger i 2018.**

Møtet ble lukket etter Kommunelovens § 31.4 under orienteringen

Prosjekt helseberedskap

V/ kommuneoverlege Ingrid Kristiansen, Sindre Mellemsmo- Klinikksjef klinikk for akutt og mottaksmedisin og avdelingssjef pasientreiser -Helge Foss Hansen.

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandler:	Bjørnar Grytvik	**Arkiv:**	231 &00
Arkivsaksnr.:	18/904		

Saken skal behandles i følgende utvalg:
Hovedutvalg for drift

NY FORSKRIFT OM VANN- OG AVLØPSGEBYR - FRØYA KOMMUNE

Forslag til vedtak:
Hovedutvalg for drift vedtar å legge Ny Forskrift om vann- og avløpsgebyrer i Frøya kommune ut på høring fra 16.05.18 til 16.08.2018.

Vedlegg:

1. Ny forskrift for vann- og avløpsgebyr for Frøya kommune
2. Høringsdokument vedr. forslag til ny vann- og avløpsforskrift for Frøya kommune

Saksopplysninger:
I forbindelse med årlig budsjettbehandling har det vært praksis at det hvert år i forkant av behandlingen av budsjett har blitt fattet vedtak om gebyrregulativ med forskrifter for neste driftsår. Frøya kommunestyre har vedtatt nytt gebyrregulativ for 2018, gjeldende fra 01.01.2018. I regulativet er det opplyst om at det vil bli foreslått innført ny forskrift om vann- og avløpsgebyrer for 2018 med bakgrunn i pågående endringsarbeider av disse forskriftene. Arbeidet med denne saken er forsinket i forhold til intensjonen slik at et eventuelt revidert gebyrregulativ ikke vil kunne bli gjort gjeldende før 01.01.19 forutsatt positivt politisk vedtak i ht dette saksfremlegget.

Foreslåtte forskriftsendringer for vann- og avløp medfører en omlegging av gebyrmodellen for årsgebyr fra dagens i hovedsakelig stipulerte gebyr med minimumsgebyr til en todelt gebyrordning med abonnementsgebyr og forbruksgebyr. I tillegg foreslås å endre dagens tilknytningsgebyr fra fast sats til differensiert tilknytningsgebyr (lav, ordinær og høy sats).
Lav sats skal benyttes når den gebyrpliktige har betalt refusjon etter plan- og bygningsloven eller andre former for opparbeidelseskostnader for tekniske anlegg som er utført etter planer godkjent av kommunen (f.eks. ved kommunal overtakelse av private vann- og avløpsanlegg). Lav sats skal også benyttes for blokkleiligheter på bakgrunn av at kostnadene med ledningsnett er lavere pr. boenhet for disse boligkategoriene enn for spredte boligenheter. Satsen gjelder ved bygg med flere enn 3 leiligheter. Høy sats benyttes når den gebyrpliktige er pålagt tvungen tilknytning til offentlig vann- og avløpsanlegg i spredt bebyggelse (i stedet for anleggsbidrag). Ordinær sats benyttes ved alle andre tilknytninger.
Endringen vil også medføre at forskriften ikke vil bli behandlet hvert år, men i stedet ved behov. Kun gebyrregulativet vil bli revidert hvert år.

Forskriften vil legge føringer for gebyrregulativet og må derfor vedtas i forkant av nytt gebyrregulativ. Ny forskrift er utarbeidet av Envidan Momentum AS (tidl. Momentum

Selvkost AS) i samarbeid med VA-avdelingen i Frøya kommune.

Rammene for kommunale vann- og avløpsgebyr fastsettes i kommunal forskrift. Gjeldende vann- og avløpsforskrift ble vedtatt av Frøya kommunestyre i 2009. Siden den gang har det skjedd viktige endringer i sentrale lover og forskrifter som berører vannforsyning og avløpshåndtering. Fra 2012 er kommunenes adgang til å kreve inn vann- og avløpsgebyrer hjemlet i lov om kommunale vass- og avløpsanlegg. Lov om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften) fra 2014 fastsetter rammene for gebyrene og hovedreglene om utregning og innkreving.

Vann- og avløpsgebyrene i Frøya kommune bygger på selvkostprinsippet, det vil si at kommunens kostnader med å frembringe tjenestene skal dekkes inn gjennom de gebyrene som abonnentene betaler. Kommunen har ikke anledning til å tjene penger på tjenestene. Over - eller underskudd i det enkelte år skal henholdsvis avsettes til eller trekkes fra bundne driftsfond. Avsatt overskudd fra det enkelte år tilbakeføres til abonnentene i form av lavere årsgebyrer i løpet av en femårsperiode. Tilsvarende vil fremførbare underskudd dekkes inn over årsgebyret i løpet av en femårsperiode. Vann- og avløpsgebyrene skal ikke brukes til å finansiere andre deler av kommuneforvaltningen.
Lov om kommunale vass- og avløpsanlegg, samt tilhørende forskrift, sier at kommunene kan dekke inntil 100% av sine kostnader til vann- og avløp gjennom gebyrer. Videre sier loven, med tilhørende forskrift, at gebyrene skal bestå av engangsgebyr for tilknytning og årlige gebyrer. Forurensningsforskriften sier at de til enhver tid gjeldende retningslinjer for beregning av selvkost for kommunale betalingstjenester bør legges til grunn ved beregning av selvkost.

De årlige gebyrene skal, i henhold til forurensningsforskriftens § 16-4, enten beregnes på grunnlag av vannforbruk, eller en to-delt gebyrordning med en fast og en variabel del.
Figur 1 nedenfor skisserer de to alternativene.
For alternativ 1 vil faktisk målt eller stipulert forbruk utgjøre hele årsavgiften, mens for alternativ 2 vil alle abonnenter betale en fast del uavhengig av forbruk, samt en del etter målt eller stipulertforbruk.

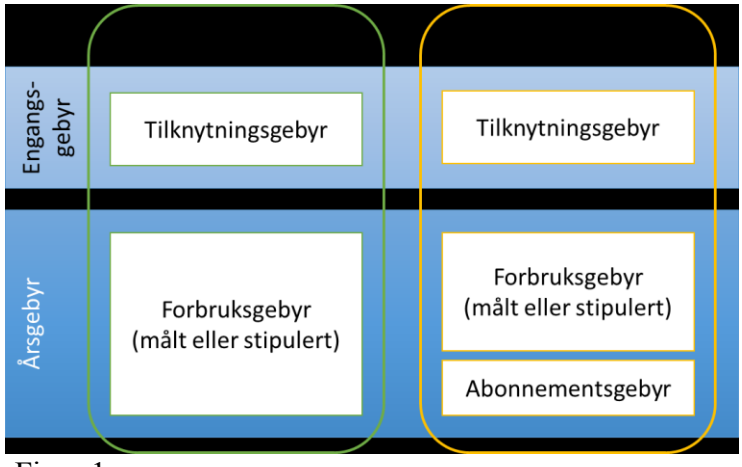

Figur 1

I alternativ 1 er gebyret for abonnenten direkte knyttet til faktisk eller stipulert forbruk. For en abonnent med vannmåler vil det derfor kunne gi tydelig effekt å spare på vannforbruket. Tatt i

betraktning at vann- og avløpssektoren skal dekkes av selvkostprinsippet betyr dette også at hvis mange reduserer vannforbruket så vil kommunen være nødt til å øke gebyret for å dekke sine utgifter.

Alternativ 2 er å anbefale med tanke på at det for kommunen er knyttet faste kostnader til drift av vann- og avløpsanlegg i form av f.eks. bemanning, service og vedlikehold, forsikringer samt lån og avdrag på faste installasjoner, som må dekkes uansett vannforbruk. Ved å ha en fast del som går til å dekke hoveddelen av de faste utgiftene er kommunen sikret å dekke sine faste utgifter. I dette alternativet vil forbruksgebyret dekke hovedsakelig kostnaden med å produsere det vannet som forbrukes. Ved bruk av vannmåler vil forbrukeren også her kunne påvirke gebyret ved å redusere sitt vannforbruk. Det er derfor en modell som er mer oversiktlig og langt tryggere økonomisk for kommunen, men som også vil gi et jevnere og mer forutsigbart kostnadsnivå for forbrukeren fra år til år.

Til sammenligning har Hitra kommune allerede innført 2-delt gebyrmodell (alternativ 2) samt krav om vannmåling i sine forskrifter.

Sentrale endringer fra tidligere forskrift

- Ingen minimumsgebyr
- 2-delt gebyrmodell
- Tilknytningsgebyr med lav, ordinær og høy sats
- Endringer vedr. krav til installasjon av vannmåler, bl.a. krav til vannmåler for alle abonnenter
- Endring fra at abonnenten eier vannmåler til at kommunen skal eie vannmåler

Videreført fra tidligere forskrift:

- For abonnenter uten vannmåler stipuleres forbruk etter bruksareal
- Selvkostprinsippet

Vurdering:

Det er nødvendig med ny vann- og avløpsforskrift, da dagens forskrift ikke oppfyller forurensningsforskriftens bestemmelser. En ny forskrift vil også tydeliggjøre skillet mellom forskriftens bestemmelser og de faktiske gebyrsatsene. Det anses som fordelaktig med en 2-delt gebyrmodell for å være sikret dekning av faste kostnader og kunne gi et jevnere og mer forutsigbart kostnadsnivå for forbrukeren fra år til år. Det anses også som fordelaktig for forbrukeren og kommunen som anleggseier for vann og avløp at forskriftene tydeliggjør kommunens rett til å kreve vannmålere for alle abonnenter. Gjennom dette vil forbrukeren få mulighet til selv å regulere sitt vannforbruk (sparepotensiale) samtidig som vannmåling gir den effekt at det ikke blir produsert mere vann enn nødvendig (bedre lekkasjekontroll). I gebyrregulativ for 2019 vil det derfor legges opp til krav om vannmåling for nye boliger og fritidsboliger (det vil gradvis bli innført krav til vannmålere for disse abonnentkategoriene).

Høringen av forskriften vil ledsages av et følgebrev som forklarer de vesentligste endringene i den nye forskriften.

Med bakgrunn i overnevnte momenter vil rådmannen tilrå at Forskrift om vann- og avløpsgebyrer i Frøya kommune som vedlagt denne sak legges ut på høring i 3 mnd til den 15.08.2018.

Høring av forslag til ny vann- og avløpsforskrift

Frøya kommune legger med dette forslag til ny vann- og avløpsforskrift ut på høring. Frist for innsending av uttalelser er satt til 30. mai 2018.

Høringssvar kan sendes postmottak@froya.kommune.no eller til Postboks 152, 7261 Sistranda

1 Bakgrunn

Rammene for kommunale vann- og avløpsgebyr fastsettes i kommunal forskrift. Gjeldende vann- og avløpsforskrift ble vedtatt av Frøya kommunestyre i 2009. Siden den gang er det skjedd viktige endringer i sentrale lover og forskrifter som berører vannforsyning og avløpshåndtering. Fra 2012 er kommunens adgang til å kreve inn vann- og avløpsgebyrer hjemlet i lov om kommunale vass- og avløpsanlegg. Forurensningsforskriften fra 2004 fastsetter rammen for gebyrene og hovedreglene om utregning og innkreving.

Vann- og avløpsgebyrene i Frøya kommune bygger på selvkostprinsippet, det vil si at kommunens kostnader med å frembringe tjenestene skal dekkes inn gjennom de gebyrene som abonnentene betaler. Kommunen har ikke anledning til å tjene penger på tjenestene. Over- eller underskudd i det enkelte år skal henholdsvis avsettes eller trekkes fra bundne driftsfond. Avsatt overskudd fra det enkelte år tilbakeføres til abonnentene i form av lavere årsgebyrer i løpet av en femårsperiode. Tilsvarende vil fremførbare underskudd dekkes inn over årsgebyret i løpet av en femårsperiode. Vann- og avløpsgebyrene skal ikke brukes til å finansiere andre deler av kommuneforvaltningen.

2 Nærmere om sentrale regler

Lov om kommunale vass- og avløpsanlegg, samt tilhørende forskrift sier at kommunene kan dekke inn inntil 100 % av sine kostnader med vann og avløp gjennom gebyrer. Videre sier loven med tilhørende forskrift at gebyrene skal bestå av engangsgebyr for tilknytning og årlige gebyrer. Ved beregning av selvkost bør de til enhver tid gjeldende retningslinjer for beregning av selvkost for kommunale betalingstjenester legges til grunn.

De årlige gebyrene skal enten beregnes på grunnlag av vannforbruk, eller en todelt gebyrordning med en fast og en variabel del. Figur 1 skisserer de to alternativene.

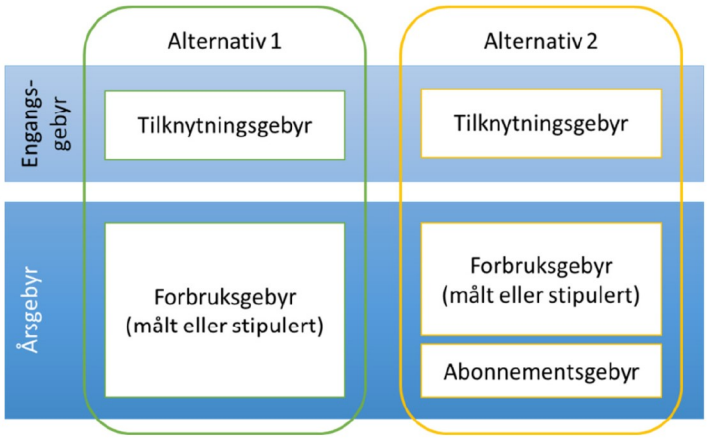

Figur 1 - Vann- og avløpsgebyrer

2.1 Tilknytningsgebyr

Tilknytningsgebyret er et engangsgebyr. Det skal ikke kreves nytt gebyr ved ominnredning eller bruksendring. Kommunen har anledning til å kreve tillegg i gebyret ved tilbygg eller påbygg. Kommunen kan da bestemme at tilleggsgebyret bare skal betales når utvidelsen utgjør et visst minsteareal.

2.1.1 Kostnadsgrunnlag

I forurensningsforskriften er det ikke spesifisert hvilke kostnader som skal dekkes inn gjennom tilknytningsgebyret, men intensjonen er at gebyret skal dekke en forholdsmessig del av kommunens samlede kostnader med vannforsyning og avløp. Gebyret skal beregnes for den enkelte faste eiendom eller for den enkelte boenhet på eiendommen.

2.1.2 Anledning til å kreve inn gebyret

Plikt til å betale engangsgebyr for tilknytning oppstår når en ellers gebyrpliktig eiendom blir bebygd, eller når gebyrplikt for bebygd eiendom inntrer etter lov om kommunale vass- og avløpsanlegg § 3. Kommunen bestemmer når gebyrene forfaller til betaling. Det kan ikke stilles krav om betaling av tilknytningsgebyr før utstedelse av byggetillatelse.

2.2 Årsgebyr

2.2.1 Beregningsmåte

Årsgebyr kan beregnes på to forskjellige måter. Gebyret kan beregnes på bakgrunn av målt eller stipulert vannforbruk, eller kommunen kan velge en todelt gebyrordning hvor årsgebyret består av en fast og en variabel del. Det er ikke tillatt å fastsette minimumsgebyrer. Dersom årsgebyret beregnes ut fra stipulert forbruk, skal det stipulerte forbruket i størst mulig grad tilsvare reelt forbruk.

Hvis vannforbruket stipuleres, skal for boliger bebyggelsens areal legges til grunn da dette antas å best gi uttrykk for vannforbruket over en lengre periode.

Kommunen avgjør selv om tidligere arealberegninger skal benyttes, eller om det skal foretas ny beregning. Kommunen må i den kommunale forskriften redegjøre for de beregningsprinsippene som ligger til grunn for å fastslå stipulert forbruk for ulike bruksareal. Det kan tas hensyn til bebyggelsens art og den bruk som gjøres av den, samt eiendommens størrelse og beskaffenhet. Prinsipielt gjelder at vannmengde inn = avløpsmengde ut.

Både kommunen og den enkelte gebyrpliktige kan kreve at årsforbruket skal fastsettes ut fra målt forbruk. Ved installasjon av vannmåler skal kommunen stå som eier av denne og kommunen bestemmer type, plassering og størrelse. Kostnader for installasjon dekkes av abonnenten. For anskaffelse og vedlikehold av vannmåleren betales en årlig leie.

2.2.2 Eiendom som ikke brukes som bolig (næring mv.)

For næringseiendom og andre eiendommer som ikke brukes som bolig, er hovedregelen at årsforbruket, eventuelt den variable delen av årsgebyret, beregnes på grunnlag av målt vannforbruk. Er det ikke installert vannmåler, kan det fastsettes særlige regler eller inngås særlige avtaler om beregning av gebyret.

Kommunen har begrenset adgang til å sette lavere gebyrer for disse eiendommene enn det som ville følge av kommunens ordinære beregningsmåte for boliger. Det er ikke adgang til å fastsette en ren kvantumsrabatt for storforbrukere av vann.

For bedrifter, gartnerier, gårdsbruk og annen virksomhet hvor avløpsmengden avviker vesentlig fra vannforbruket, kan det inngås avtale basert på avvikende avløpsmengde.

Det kan gjøres fradrag for vann som går inn i bedriftens produkter, eller av andre grunner ikke slippes ut i avløpsnettet fra næringseiendommer og andre eiendommer nevnt ovenfor.

Det kan beregnes økt avløpsvannmengde i forhold til målt vannforbruk dersom overvann føres til avløp. For bygg med installert sprinkleranlegg kan det gjøres særlige avtaler slik at kommunens kostnader blir dekket.

2.2.3 Fastsettelse av særlige regler

Det kan fastsettes særlige regler eksempelvis for bebyggelse som bare er i bruk deler av året, som har et særlig stort areal i forhold til vannforbruk og avløpsmengde eller som har tomt som medfører stort vannforbruk. Andre kriterier, som eksempelvis gebyrpliktiges privatøkonomi, antall personer eller antall våtrom i huset, kan ikke legges til grunn for gebyrberegningen.

Bestemmelsen gir adgang til å fastsette ulike beregningsmåter for eiendommer med ulik bruk. Dette innebærer ikke at selve prisen per m^3 vann/avløp kan settes forskjellig for de forskjellige eiendommene.

2.2.4 Abonnementsgebyr (fast del i todelt modell)

En eventuell fast del (abonnementsgebyr) skal være stabil og ikke avspeile variasjon i forbruk. Den faste delen av årsgebyret bør ikke hindre den enkelte abonnent i å kunne påvirke sitt eget gebyr gjennom å regulere vannforbruket. Ved ressursknapphet kan kommunen vurdere å fastsette gebyret på grunnlag av forbruk alene, det vil si at gebyret bare er basert på en forbruksavhengig variabel del. Generelt er det vanlig at den faste delen gjenspeiler de faste kostnadene (typisk kapitalkostnader) knyttet til tjenesten. Samtidig anbefales det at abonnementsgebyret ikke overstiger 50 % av årsgebyrinntektene. Dette for å fremme vannsparing.

2.2.5 Ulike gebyrsatser

Utgangspunktet er at de samme gebyrsatser skal gjelde i hele kommunen. Følgende unntak gjelder:

1. Tilknytningsgebyret kan differensieres avhengig av om den gebyrpliktige har betalt refusjon etter plan- og bygningsloven eller andre former for opparbeidelseskostnader for tekniske anlegg som er utført etter planer godkjent av kommunen. Regler om differensierte gebyrsatser må fastsettes i kommunens forskrift.
2. Det kan fastsettes ulike gebyrsatser for tilknytnings- og årsgebyr dersom et vann- eller avløpsanlegg eller større enhet av dette medfører vesentlig høyere eller lavere kostnader enn de øvrige. Det kan kun fastsettes lavere gebyrsatser dersom kostnadene med å forsyne forbrukerne med vann i et vannforsyningsområde er mindre kostbart enn i et annet vannforsyningsområde i kommunen. Med gebyrsats menes kostnad per måleenhet for årsgebyr eller tilknytningsgebyr. Forbrukerkjøpsloven gir imidlertid forbruker mulighet til å kreve et passende prisavslag på levert vann dersom vannkvaliteten er dårlig i perioder.
3. Det kan videre fastsettes ulike gebyrsatser for tilknytnings- og årsgebyr for ulike boligkategorier, der det er ulike kostnader forbundet med betjening av ulike boligkategorier. For eksempel kan det fastsettes lavere gebyrsatser for blokkleiligheter på bakgrunn av at kostnadene med ledningsnett er lavere pr. boenhet for disse boligkategoriene enn for mer spredte boligenheter.
4. Det kan fastsettes høyere gebyrsats for avløpsvann som er mer forurenset enn vanlig kommunalt avløpsvann, og som det koster kommunen mer å behandle.

De begrensninger som fremgår over gjelder ikke fordelingen av den faste delen av årsgebyret ved bruk av todelt gebyrordning.

2.2.6 Andre forhold

Kommunen kan ikke ilegge tilleggsgebyr eller øke gebyrsatsen ved manglende etterlevelse av pålegg. Imidlertid kan kommunen kreve dekket faktiske direkte kostnader som kommunen har pga. manglende etterlevelse av pålegg knyttet til den enkelte eiendom.

Ved omlegging eller utbedring av avløpsledninger kan kommunen kreve at eier av tilknyttet stikkledning foretar tilsvarende omlegging eller utbedring.

Unnlater gebyrpliktig å etterkomme pålegg om utbedring av lekkasjer som medfører forurensing kan det fastsettes tvangsmulkt. Vedtak om tvangsmulkt fastsettes i henhold til forurensningslovens § 73. Kommunen har myndighet til å vedta tvangsmulkt på de områdene etter loven og forskrifter hvor de ellers har forurensningsmyndighet. Tvangsmulkten skal ha en størrelse som gjør det ulønnsomt å ikke følge kravet. Innkrevd tvangsmulkt tilfaller staten. Se § 9.9 i forslag til ny forskrift.

Om renteplikt ved for sen betaling eller tilbakebetaling av vann- og avløpsgebyrer gjelder reglene i lov 6. juni 1975 nr. 29 om eigedomsskatt til kommunane § 26 tilsvarende. Forfalt krav på årsgebyr er sikret med pant i eiendommen etter panteloven § 6-1.

Lokale forskrifter for fastsettelse av vann- og avløpsgebyrer er fortsatt gjeldende så fremt de ikke er i strid mot kravene i kapittel 16 i forurensningsforskriften eller inntil kommunen bestemmer noe annet. Forskrifter med minimumsgebyrer skulle vært endret før 1.1.2008.

3 Gjeldende lokal forskrift

Gjeldende forskrift er hjemlet i lov 31 mai 1974 nr. 17 om kommunale vass- og kloakkavgifter. Forskriften ble fastsatt av Frøya kommunestyre 01.01.2009

3.1 Begreper i gjeldende forskrift

I forskriften fra 2009 benyttes begreper som ikke lenger benyttes. Et eksempel på dette er begrepet kloakk. Sentrale lover og forskrifter benytter i dag begrepet *avløp*.

3.2 Tilknytningsgebyr

For næring beregnes dagens tilknytningsgebyr med grunnlag i inntaksledningens dimensjon. For annet enn næring er satsen fast.

3.3 Årsgebyr

Etter gjeldende forskrift betaler abonnentene årsgebyr utelukkende i form av et forbruksgebyr basert på målt eller stipulert forbruk. Dette er tilsvarende alter nativ 1 i figur 1. I ny forskrift foreslås det å innføre en todelt gebyrordning for vann- og avløpsgebyrer. Abonnentene belastes et abonnementsgebyr, uavhengig av forbruk, samt et variabelt ledd som er fastsatt på grunnlag av målt eller stipulert forbruk. Dette er tilsvarende alternativ 2 i figur 1. De aller fleste kommuner har i dag en todelt gebyrordning.

3.3.1 Forhold vedrørende årsgebyr i gjeldende forskrift som er i strid med sentrale regler

Fra 1. januar 2008 er det jamfør "forskrift om endring av forskrift 1. juni 2004 nr. 931 om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften)" ikke anledning til å beregne minstegebyr for abonnenter med stipulert eller målt forbruk. Etter gjeldende forskrift betales det minimumsgebyr for abonnenter med vannmåler: «For eiendom som betaler etter målt vannforbruk, gjelder et minste årlig gebyr som fastsettes av kommunestyret.»

Forurensingsforskriftens § 16-5 begrenser kommunens adgang til å fastsette ulike gebyrsatser. Sosiale eller økonomiske forhold kan ikke legges til grunn for differensiering av prisen per m3 vann/avløp. Kommunen opererer i dag med ulik pris per m3 vann/avløp avhengig av målt/stipulert forbruk for bygninger beregnet til forretning eller annet serviceformål, institusjoner, industri og lignende:

2018 - Gjeldende forskrift, inkl. mva.	Vann
Vannavgift måler 0-1.000 m3	16,29
Vannavgift måler 1.000-16.000 m3	12,29
Vannavgift måler over 16.000 m3	8,18
Minimumsavgift vannmåler	7 058

Figur 2 – Ulovlig minimumsgebyr og kubikksatser

3.4 Gebyr for midlertidig tilknytning

I gjeldende forskrift er ikke midlertidig tilknytning beskrevet. I ny forskrift foreslås det at eier/fester av anleggsbrakke eller bygg under oppføring skal betale gebyr for midlertidig tilknytning. Dette er ikke et tilknytningsgebyr, men et gebyr som beregnes etter de samme reglene som for årsgebyr for næringsvirksomhet. Dette innebærer at anlegget skal ha vannmåler. I forslag til ny VA-forskrift er midlertidig tilknytning innarbeidet under bestemmelsene for årsgebyr.

3.5 Tilleggsgebyr

I følge kommunens gjeldende forskrift punkt 2.8 Tillegg i årsgebyret, ilegges det tilleggsgebyr dersom abonnenten ikke retter seg etter kommunens krav om utbedring av eget vann- og/eller avløpsanlegg:

«Abonnenter som unnlater å etterkomme pålegg om å utbedre lekkasjer på eiendommens vannledning/vannmåler eller mangler ved kloakkanlegg/kloakkledning som har medført økt belastning på ledninger eller renseanlegg, skal betale et tillegg til vann og/eller kloakkgebyret. Tilleggsgebyret begynner å løpe 1 måned etter at pålegget er gitt. Tillegget utgjør 50 % av eiendommens ordinære vann- og/eller kloakkgebyr og beregnes for hvert påbegynt kvartal. Gebyret løper inntil pålegget er etterkommet. .»

Et slikt tilleggsgebyr mangler hjemmel i forurensningsforskriften. Forurensningsforskriften forutsetter kommunal kostnadsdekning og ikke straffegebyr. Kommunen har imidlertid anledning til å utskrive tvangsmulkt til staten etter forurensningsloven § 73 ved lekkasjer som medfører forurensing.

4 Forslag til ny forskrift for vann og avløp

I dette kapittelet skisseres hovedtrekkene og spesielle forhold i forslaget til ny forskrift for vann og avløp.

4.1 Tilknytningsgebyr

I gjeldende forskrift med tilhørende regulativ beregnes tilknytningsgebyr for næringsbygg med grunnlag i inntaksledningens dimensjon. For annet enn næringsbygg er satsen fast. I forslag til ny forskrift skal det betales tilknytningsgebyr etter fastsatte kategorier i gebyrregulativet. Tilknytningsgebyret er foreslått krevd ved hendelsene beskrevet i forskriftens § 8.1 bokstav a) til g).

Samlede inntekter fra tilknytningsgebyr avhenger av nybyggings- og etableringsaktiviteten i kommunen og vil variere fra år til år. Dersom gebyrsatsen er høy vil mange tilknytninger medføre at tilknytningsgebyrinntektene utgjør en betydelig andel av årets gebyrinntekter. Dette vil kunne påvirke muligheten til å holde årsgebyret stabilt siden årsgebyret må reduseres ved overskudd på selvkostkalkylen. Et lavt nivå på tilknytningsgebyret er i tråd med anbefalingen fra Norsk Vann.

Gebyrsatsen fastsettes årlig av kommunestyret og vil fremkomme av gebyrregulativet.

4.2 Todelt årsgebyr

Ny VA-forskrift foreslår et todelt årsgebyr med en fast del og en variabel del. Valget av en todelt gebyrmodell begrunnes i at dette vil bedre fange opp tjenestenes kostnadssammensetning, samt at det gir anledning til å differensiere den faste delen av årsgebyret. Dette er det ikke anledning til dersom årsgebyret fastsettes bare i forhold til forbruk (alternativ 1 i figur 1).

Samlede abonnementsgebyrinntekter forutsettes å dekke gebyrtjenestens forventede kapitalkostnader (kalkulatoriske renter og avskrivninger). Disse kostnadene kan ansees som faste og forbruksuavhengige.

4.3 Differensiert abonnementsgebyr

I forslaget til ny forskrift foreslås det at boligeiendom og fritidsbolig skal betale abonnementsgebyr som en fast sats per boenhet. Kombinasjonseiendom og næringseiendom, samt sprinkleranlegg, skal betale abonnementsgebyr etter fastsatte kategorier i gebyrregulativet.

Abonnementsgebyret er knyttet opp mot definisjonen av eiendom i VA-forskriften. Unntatt fra denne regelen er kombinasjonseiendom og næringseiendom, samt sprinkleranlegg. For disse vil abonnementsgebyret vektes slik at abonnementsgebyret står i forhold til abonnentens andel av kommunens infrastrukturkostnader knyttet til vann og avløp. Vektingen vil være trinnvis i fem til ti intervaller.

Alternativet til å benytte bo/bruksenheter som enhet er å benytte eiendom som enhet. Dette treffer godt på næring, delvis godt på kombinasjonseiendom og mindre godt på boliger og borettslag. Matrikkeldataen til Frøya kommune er av slik kvalitet at det lar seg gjennomføre å fastsette abonnementsgebyret etter antall boenheter. Med denne ordningen vil for eksempel et borettslag med sju boenhet bli belastet med sju abonnementsledd. I alternativ ordning ville borettslag bli behandlet som næring, og fått fastsatt antall abonnementsledd etter kategori basert på forbruk.

4.4 Variabelt gebyr

Regelverket gir begrensete muligheter til å differensiere det variable forbruksgebyret. Det anbefales å operere med samme gebyr per m^3 for alle abonnentgrupper. Gebyret fastsettes etter enten målt eller stipulert forbruk for boligenheter og som hovedregel etter målt forbruk for øvrige eiendommer. Ved stipulert forbruk foreslås det i ny forskrift å benytte bruksareal (BRA) etter NS-3940 som grunnlag for beregning.

Gebyr for midlertidig tilknytning er innarbeidet i bestemmelsen om gebyr etter målt forbruk (variabel del av årsgebyret). Imidlertid kan kravet om vannmåler fravikes dersom vannforbruket kan fastsettes på andre måter. I tilfeller det ikke er mulig å installere vannmåler kan kommunen fastsette et stipulert forbruk.

4.5 Faktor for stipulert forbruk

Regelverket understreker at det stipulerte forbruket skal i størst mulig grad tilsvare reelt forbruk. I dagens gebyrregulativ refereres det ikke eksplisitt til en faktor for beregning av stipulert bruk. I følge NORVAR (2003) ligger det reelle stipulerte årlige forbruket mellom 0,9 – 1,2 m^3 per m^2 bruksareal (BRA). Da stipulert forbruk bør tilsvare reelt forbruk er det naturlig at forholdstallet mellom bruksareal og vannvolum ligger i dette intervallet. I forslag til ny forskrift fastsettes forholdstallet i gebyrregulativet.

4.6 Særskilt om vannmåler mv.

Gjeldende forskrift tar utgangspunkt i at vannmålere eies av abonnent. I forslag til ny forskrift foreslås det at kommunen står som eier ved installasjon av ny vannmåler og skal bestemmer type, plassering og størrelse. Kostnader for installasjon dekkes av abonnenten, og for anskaffelse og vedlikehold av vannmåleren betales en årlig leie.

I forslag til ny forskrift åpnes det for at kommunen kan fastsette årsgebyret skjønnsmessig etter purring dersom abonnenten unnlater å foreta avlesing. Dessuten at kommunen kan også selv foreta avlesing uten ytterligere varsel til abonnenten og kan kreve særskilt gebyr for dette (oppmøtegebyr for avlesning av vannmåler). Gebyret fastsettes i gebyrregulativet.

5 Gebyrsimulering

Den nye VA-forskriften danner grunnlaget for et nytt gebyrregulativ. Simuleringen nedenfor viser en sammenligning av VA-gebyrene i 2018 ved ny og gjeldende VA-forskrift. Alle priser er inkl. mva.

5.1 Årsgebyr ved gjeldende forskrift

Tabell 1 under viser de tre kategoriene som i hovedsak blir brukt ved fakturering av boligeiendom ved gjeldende forskrift.

2018 - Gjeldende forskrift, inkl. mva.	Enhet	Vann	Avløp
Vanngebyr bolig under 60 m2	kr/abonnement	3 646	3 443
Vanngebyr bolig over 60 m2	kr/abonnement	6 034	5 803
Vanngebyr fritidsbolig/hytte	kr/abonnement	4 591	4 575

Tabell 1 - Årsgebyr ved gjeldende forskrift

5.2 Forbruks- og abonnementsgebyr ved ny forskrift

Ny vann- og avløpsforskrift foreslår et todelt årsgebyr for både vann og avløp, med en fast del og en variabel del. Det er lagt til grunn at den faste delen (abonnementsgebyret) skal dekke 100 % av kapitalkostnadene for vann og avløp. Boligeiendom, herunder fritidsbolig og borettslag/sameie, skal betale abonnementsgebyr som en fast sats per boenhet, mens nærings- og kombinasjonseiendommer skal betale abonnementsgebyrer etter vektede kategorier, som igjen er basert på historisk vannforbruk. I avsnitt 0 er det utarbeidet næringskategorier for Frøya kommune. Endelige kategorier og priser vedtas årlig i kommunens gebyrregulativ.

2018 - Ny forskrift, inkl. mva.	Enhet	Vann	Avløp
Abonnementsgebyr	kr/abonnement	2 784	2 456
Forbruksgebyr	kr/m3	10,69	15,29

Tabell 2 - Forbruks- og abonnementsgebyr ved ny VA-forskrift.

5.3 Årsgebyr stipulert forbruk

I dagen forskrift er de fleste private vann- og avløpsabonnenter stipulert etter tre kategorier; over og under 60 kvadratmeter, samt fritidsbolig. I ny forskrift benyttes en omregningsfaktor på 1,2 m^3 pr. m^2 for stipulert forbruk. Ny VA-forskrift legger til rette for at omregningsfaktoren fra m^2 til m^3 kan endres gjennom gebyrregulativet. Tabell 3 og tabell 4 nedenfor viser vann- og avløpsgebyrer ved ny og gjeldende VA-forskrift for boligeiendommer med fire ulike størrelser for stipulert forbruk; 55, 65, 120 og 250 m^2.

Stipulert vann 2018, inkl. mva.	m3	Gjeldende forskrift	Ny forskrift	Differanse
Bolig - 55 m2	66	3 646	3 489	-157
Bolig - 65 m2	78	6 034	3 617	-2 416
Bolig - 120 m2	144	6 034	4 323	-1 711
Bolig - 250 m2	300	6 034	5 990	-44
Fritidsbolig - 55 m2	66	4 591	3 489	-1 102
Fritidsbolig - 120 m2	144	4 591	4 323	-269

Tabell 3 - Simulerte vanngebyrer for ulike boligeiendommer ved ny og gjeldende VA-forskrift.

Stipulert avløp 2018, inkl. mva.	m3	Gjeldende forskrift	Ny forskrift	Differanse
Bolig - 55 m2	66	3 443	3 465	23
Bolig - 65 m2	78	5 803	3 649	-2 154
Bolig - 120 m2	144	5 803	4 658	-1 145
Bolig - 250 m2	300	5 803	7 043	1 240
Fritidsbolig - 55 m2	66	4 575	3 465	-1 110
Fritidsbolig - 120 m2	144	4 575	4 658	83

Tabell 4 – Simulerte avløpsgebyrer for ulike boligeiendommer ved ny og gjeldende VA-forskrift.

Tabell 5 nedenfor viser gebyrdifferanser mellom ny og gjeldende VA-forskrift for henholdsvis vann og avløp. I kolonnen helt til høyre kan man se den totale differansen når man legger sammen vann og avløp. Et negativt tall i tabellen nedenfor betyr at boligabonnentene betaler mindre ved ny enn ved gjeldende forskrift.

Differanse ny og gjeldende forskrift	m3	Differanse vann	Differanse avløp	Totalt
Bolig - 55 m2	66	-157	23	-134
Bolig - 65 m2	78	-2 416	-2 154	-4 570
Bolig - 120 m2	144	-1 711	-1 145	-2 856
Bolig - 250 m2	300	-44	1 240	1 196
Fritidsbolig - 55 m2	66	-1 102	-1 110	-2 212
Fritidsbolig - 120 m2	144	-269	83	-186

Tabell 5 - Differanser mellom gebyrer ved ny og gjeldende VA-forskrift.

Simuleringen viser at de fleste boligeiendommer vil få lavere gebyr. Skjæringspunktet for vann der ny forskrift blir dyrere enn gjeldende forskrift er når man passerer 253 m^2, mens avløp har et skjæringspunkt på 182 m^2.

5.4 Årsgebyr målt forbruk ved ny VA-forskrift

Tabell 6 nedenfor viser vann- og avløpsgebyrer ved ny VA-forskrift for boligeiendommer med fire ulike størrelser for målt forbruk; 60, 150, 300 og 450 m^3. I den gjeldende forskriften er det ingen som har målt forbruk for boligeiendommer.

Målt forbruk 2018, inkl. mva.	m3	Vann	Avløp	Totalt
Målt forbruk + abonnementsgebyr	60	3 425	3 374	6 799
Målt forbruk + abonnementsgebyr	150	4 387	4 749	9 136
Målt forbruk + abonnementsgebyr	300	5 990	7 043	13 033
Målt forbruk + abonnementsgebyr	450	7 593	9 336	16 929

Tabell 6 - Simulerte vann- og avløpsgebyrer for målt forbruk ved ny VA-forskrift.

5.5 Næringskategorier

Bakgrunnen for inndelingen i kategorier er at kommunen må ta hensyn til at kommunens infrastrukturkostnader knyttet til vann og avløp er forholdsmessig høyere for storforbrukende abonnenter enn for en boligeiendom. I revidert regulativ er abonnementsgebyr for næringsabonnenter inndelt i ni ulike kategorier som gir fra ett til tohundre abonnementsgebyrer. Tabell 7 nedenfor viser en oversikt over antall fastledd (abonnementsgebyr) basert på vannforbruk. Dette gjelder for nærings- og kombinasjonseiendommer. Med kombinasjonseiendom menes eiendom hvor det både er bygninger for bolig og næringsbygninger.

Næringskategorier	Antall fastledd	m3 lav	m3 høy	Abonnenter vann	Abonnenter avløp
Kategori 1	1	0	300	418	97
Kategori 2	3	301	900	26	11
Kategori 3	6	901	2 700	16	13
Kategori 4	10	2 701	5 400	4	0
Kategori 5	25	5 401	10 000	0	0
Kategori 6	75	10 001	50 000	0	0
Kategori 7	100	50 001	150 000	1	0
Kategori 8	150	150 001	500 000	0	0
Kategori 9	200	500 001	1 000 000	1	0

Tabell 7 - Oversikt over næringskategorier og antall fastledd

Den enkelte eiendom skal betale et gitt antall abonnementsgebyr etter denne tabellen basert på eiendommens høyeste vannforbruk i årene 2013, 2014, 2015, 2016 og 2017. Dette er en god og tilgjengelig approksimasjon på forsyningskapasitet til den enkelte eiendom og dermed også på kommunens infrastrukturkostnader per storforbrukende næringseiendom. Praksisen er i bruk i flere kommuner.

Faktoren er satt slik at samlet årsgebyr (forbruksgebyr + abonnementsgebyr) blir lavere enn i en modell med bare forbruksgebyr.

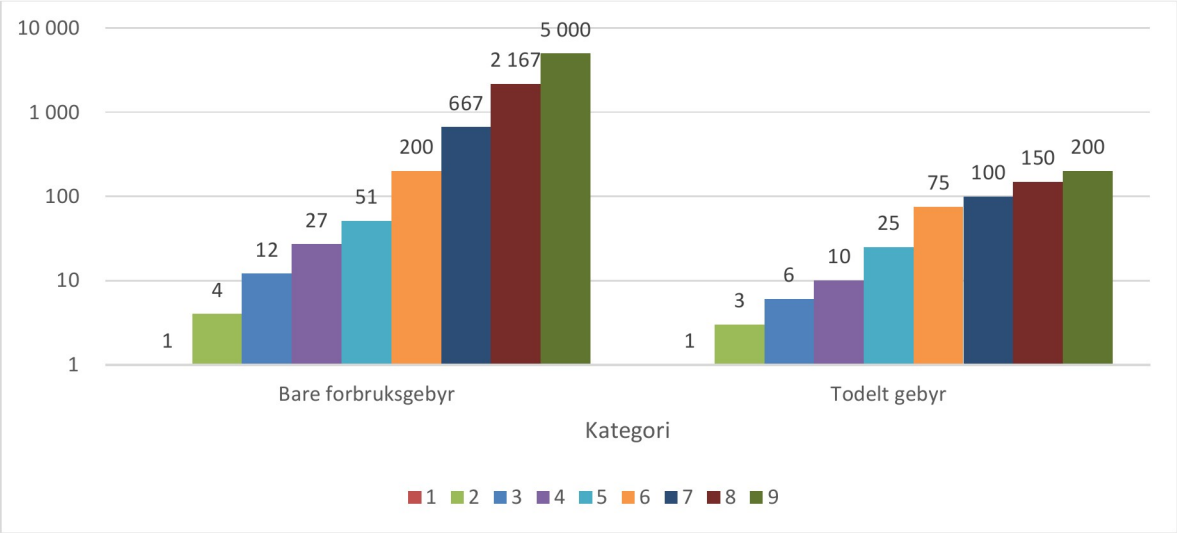

Graf 1 - Antall fastledd todelt gebyrordning sammenlignet med omregnet antall fastledd dersom bare forbruksgebyr (logaritmisk skala)

Figuren viser at en abonnent i kategori 6 ville betalt 200 abonnementsgebyr mot 75 dersom kommunen ikke hadde en todelt gebyrordning; 30.000 m3/150 m3 = 200. Basert på forbruk lik midten av intervallet for kategori 6.

Uten en slik vekting ville hver næringsabonnent bare betalt ett abonnementsgebyr uavhengig av eiendommens relative andel av kommunens produksjons-/håndteringskapasitet. Dette ville resultert i en uheldig skjevdeling av kapitalkostnadene mellom bolig- og næringseiendommer.

5.5.1 Endring av tilordnet kategori for abonnementsgebyr

Det er ikke lagt opp til at tilordnet kategori for den enkelte eiendom skal kunne endres på basis av en reduksjon i vannforbruket. Det er flere årsaker til dette:

- Fastleddet skal dekke kommunens kostnader knyttet til den teoretiske leveringskapasiteten til hver abonnent.
- Kommunens infrastruktur avskrives lineært over 20 år (vannbehandlingsanlegg/renseanlegg) og 40 år (vann- og avløpsledninger) slik at de faste kostnadene er relativt stabile over tid og er upåvirket av endringer i den enkelte abonnents varierende vannforbruk.
- Siden kommunens kostnader innenfor vann og avløp i sin helhet skal dekkes av abonnentene medfører endringer av kategoritilhørighet en kostnadsforskyvning fra en gruppe abonnenter til en annen.
- Dersom en abonnent gis anledning til å «søke» om tilordning til en annen kategori vil dette kunne få en uheldig smitteeffekt samtidig som det kan føre til en uønsket «etterspørsel» etter politisk (sær-)behandling.
- Stadig endring av kategoritilhørighet for et stort antall næringsabonnenter kan påføre kommunen kostnader med å oppdatere fakturasystemet.

EDM anbefaler sterkt å revidere kategoritilhørighet ved jevne mellomrom, f.eks. hvert femte år. Vi anbefaler da å se på forbruksdata fra årene 2013 og frem til sist avleste målerstand for den enkelte eiendom. Det høyeste vannforbruket i perioden bør legges til grunn for kategoritilhørighet.

Enkelte næringseiendommer har ikke vannmåler og betaler følgelig abonnementsgebyr etter areal. Dersom slike eiendommer utstyres med vannmåler bør kommunen endre tilordnet kategori etter to til tre år med måleravlesninger.

Samlet inntekt fra abonnementsgebyr skal dekke kommunens kapitalkostnader, dvs. kostnader knyttet til kommunens infrastruktur. En abonnent kan redusere årsgebyr for vann og avløp ved å senke vannforbruket.

5.6 Årsgebyr næring

5.6.1 Vann

Tabell 8 nedenfor viser vanngebyrer ved ny og gjeldende VA-forskrift for næringseiendommer ved 9 ulike størrelser for målt forbruk; 150, 650, 2.000, 4.500, 8.000, 35.000, 100.000, 250.000 og 600.000 m^3. Det gjeldende gebyrregulativet til Frøya kommune har et minimumsgebyr for vannmåler. Dette er ulovlig henhold til forurensingsforskriften §16-4, 3.ledd. For ny VA-forskrift blir årsgebyret for næring beregnet ut ifra næringskategori (kapittel 1.3) og målt forbruk.

Vann - Næring 2018, inkl. mva.	m3	Gjeldende forskrift	Ny forskrift	Differanse
Næring - 1 abn.gebyr + målt forbruk	150	2 444	4 387	1 943
Næring - 3 abn.gebyr + målt forbruk	650	10 589	15 298	4 710
Næring - 6 abn.gebyr + målt forbruk	2 000	24 580	38 078	13 498
Næring - 10 abn.gebyr + målt forbruk	4 500	55 305	75 931	20 626
Næring - 25 abn.gebyr + målt forbruk	8 000	98 320	155 094	56 774
Næring - 75 abn.gebyr + målt forbruk	35 000	286 300	582 844	296 544
Næring - 100 abn.gebyr + målt forbruk	100 000	818 000	1 347 125	529 125
Næring - 150 abn.gebyr + målt forbruk	250 000	2 045 000	3 089 438	1 044 438
Næring - 200 abn.gebyr + målt forbruk	600 000	4 908 000	6 969 250	2 061 250

Tabell 8 - Simulerte vanngebyrer for ulike næringseiendommer ved ny og gjeldende VA-forskrift..

Simuleringen viser at næringseiendommer må betale mer ved ny VA-forskrift enn ved gjeldende forskrift. Næringseiendommer med høyere vannforbruk vil betale mer ved ny enn ved gjeldende forskrift, som følge av at kategoriseringen av næringseiendommer etter vannforbruk tilordner disse eiendommene flere abonnementsgebyrer. Ny forskrift gir dermed en kostnadsvridning fra bolig- til næringseiendommer. Til sammenligning har næringseiendommer kun betalt forbruksgebyr med avtakende kubikkssats ved gjeldende forskrift. Avtakende kubikksats er for øvrig ulovlig, da det ikke lov å gi storforbrukere av vann rabatt på kubikksprisen.

5.6.2 Avløp

I det gjeldende gebyrregulativ for avløp finnes det ikke kubikkmeterpris. Næringseiendommer betaler en sats basert på de ulike intervallene i tabell 9 under.

Næring - Gjeldende forskrift	Inkl.mva
Avløp inntil 100 m2	5 803
Avløp 100-500 m2	8 700
Avløp 500-1000 m2	11 570
Avløp over 1000 m2	14 429

Tabell 9 - Avløpsgebyrer for ulike næringseiendommer ved gjeldende VA-forskrift

For ny VA-forskrift blir gebyret beregnet ut ifra næringskategori (kapittel 1.3) og målt forbruk. I tabell 10 under er antall kvadratmeter beregnet ut i fra en omregningsfaktor på 1,2 m3 pr. m2. Tabell 10 under viser avløpsgebyrer for næring ved ny og gjeldende VA-forskrift.

Avløp - Næring 2018, inkl. mva.	m3 (m2)	Gjeldende forskrift	Ny forskrift	Differanse
Næring - 1 abn.gebyr + målt forbruk	150 (125)	8 700	4 749	-3 951
Næring - 3 abn.gebyr + målt forbruk	650 (542)	11 570	17 306	5 736
Næring - 6 abn.gebyr + målt forbruk	2 000 (1 667)	14 429	45 313	30 884
Næring - 10 abn.gebyr + målt forbruk	4 500 (3 750)	14 429	93 356	78 927
Næring - 25 abn.gebyr + målt forbruk	8 000 (6 667)	14 429	183 706	169 277
Næring - 75 abn.gebyr + målt forbruk	35 000 (29 167)	14 429	719 281	704 852
Næring - 100 abn.gebyr + målt forbruk	100 000 (83 333)	14 429	1 774 375	1 759 946
Næring - 150 abn.gebyr + målt forbruk	250 000 (208 333)	14 429	4 190 313	4 175 884
Næring - 200 abn.gebyr + målt forbruk	600 000 (500 000)	14 429	9 663 750	9 649 321

Tabell 10 - Simulerte avløpsgebyrer for ulike næringseiendommer ved ny og gjeldende VA-forskrift

Simuleringen viser at ny forskrift gir en kostnadsvridning fra bolig- til næringseiendommer. Næringseiendommer med høyere vannforbruk enn 300 m^3 vil betale mer ved ny enn ved gjeldende forskrift. Det er for øvrig verdt å merke seg at oversendt grunnlag fra kommunen kun har abonnenter i kategori 1-3 for avløp, se kapittel 5.5.

6 Arbeidsgruppen

Forslag til ny forskrift for vann og avløp er utarbeidet av Virksomhet vann, avløp og renovasjon i Frøya kommune. EnviDan Momentum AS har vært sparringspartnere.

Målsetningen med arbeidet har vært å lage en forskrift som er rettferdig, tydelig og fleksibel. Rettferdig: gebyrene skal gjenspeile de ulike brukergruppenes kostnadsnivå på best mulig måte. Tydelig: Forskriften skal være lett å lese og håndheve med klart og forståelig språk uten uklare, eller vanskelige, formuleringer. Fleksibel: Forskriften henviser til årlige kommunestyrevedtak for gebyrenes størrelse.

Frøya kommune imøteser høringssvar.

Virksomhet vann, avløp og renovasjon, Frøya kommune

Forskrift om vann- og avløpsgebyr, Frøya kommune, Trøndelag

Hjemmel: Fastsatt av Frøya kommunestyre dd. mmmm 2018 med hjemmel i lov 16. mars 2012 nr. 12 om kommunale vass- og avløpsanlegg § 3 og forskrift 1. juli 2004 nr. 931 om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften) § 16-1 annet ledd.

§ 1. Generelle bestemmelser

Kommunens abonnenter betaler for vann- og avløpstjenester levert av kommunen. Forholdet mellom abonnenten og kommunen er regulert av statlige lover og forskrifter, samt av kommunale reglementer og bestemmelser. De viktigste dokumentene er listet nedenfor:

- Lov 16. mars 2012 nr. 12 om kommunale vass- og avløpsanlegg
- Forskrift 1. juli 2004 nr. 931 om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften), kapittel 16
- Forskrift dd. mmmm 2018 nr. xxxx om vann- og avløpsgebyr i Frøya kommune (dette dokumentet)
- Gebyrregulativ for det enkelte år
- Standard abonnementsvilkår for vann og avløp, tekniske og administrative bestemmelser
- Leveringsvilkår i tråd med kommunens hovedplan for vann og avløp
- Retningslinjer for beregning av selvkost for kommunale betalingstjenester (H-3/14)

§ 2. Forskriftens formål

Forskriften gir bestemmelser om beregning og innbetaling av gebyrer som abonnentene skal betale for kommunens vann- og avløpstjenester.

§ 3. Definisjoner

I denne forskriften menes med:

a) Abonnent: Eier eller fester av eiendom som er tilknyttet kommunens vannforsynings- og/eller avløpsanlegg, eller som er godkjent eller krevd tilknyttet.
b) Eiendom: Fast eiendom definert med et eget gårds- og bruksnummer, festenummer og/eller seksjonsnummer i matrikkelen. Seksjon etablert i henhold til lovgivningen om eierseksjoner regnes som selvstendig eiendom.
c) Abonnement: Avtale mellom abonnent og kommunen om vannforsynings- og/eller avløpstjenester gjennom tilknytning av sanitærinstallasjoner og private vann- og avløpsanlegg til kommunens vann- og avløpsanlegg. Det er ikke en betingelse at avtalen er skriftlig. Avtale om tilknytning via privat fellesledning regnes som abonnement.
d) Sanitærinstallasjoner: Abonnenteide rør, installasjoner og utstyr innenfor byggets yttervegg, som er tilknyttet vann- og/eller avløpsanlegg.
e) Privat vann- og avløpsanlegg: Abonnenteide private ledninger (stikkledninger) og utstyr utenfor byggets yttervegg, som er tilknyttet offentlig vann- og/eller avløpsanlegg.
f) Bygg: Konstruksjon/byggverk med eget bygningsnummer.
g) Bolig: Bygg som brukes til boligformål, herunder fritidsbolig. (Bygningstype 100 – 199 etter NS-3457.)
h) Boenhet: Bruksenhet som er definert som bolig eller boenhet i matrikkelen. Som boenhet regnes enhver bruksenhet som har minst ett rom og egen inngang, og hvor man har adgang til vann og toalett uten å gå gjennom annen bruksenhet.
i) Fritidsbolig: Bygg som er registrert som fritidsbolig i matrikkelen.
j) Kombinasjonseiendom: Bygg som består av én eller flere boenheter, samt én eller flere bruksenheter som ikke er boenhet.
k) Næringseiendom: Eiendom som ikke er bolig- eller kombinasjonseiendom. Bygg for offentlige formål klassifiseres som næringseiendom.
l) Bruksenhet: Bygning eller del av bygning (lokale), f.eks. bolig, kontorenhet, verksted og lager.
m) Bruksareal (BRA): Bruksareal for en bygning eller bruksenhet som er registrert i matrikkelen og beregnet med utgangspunkt i NS-3940. Garasjer, uthus, anneks, utvendige boder regnes ikke som bruksareal. (Bygningstype 181 – 182 etter NS-3457.)
n) Avløpsvann: Både sanitært og industrielt avløpsvann og overvann.

§ 4. Generell gebyrplikt

Plikten til å betale vann- og/eller avløpsgebyr gjelder følgende abonnenter:

a) Eiendom som er tilknyttet kommunal vann- og/eller avløpsledning, direkte eller gjennom privat samleledning.
b) Eiendom som kommunen i medhold av plan- og bygningslovens § 27-1 eller § 27-2 har krevd tilknyttet kommunal vann- og/eller avløpsledning.

§ 5. Gebyrtype

Gebyrtypene er:

a) Engangsgebyr for tilknytning til henholdsvis vann og avløp.
b) Årsgebyr for henholdsvis vann og avløp (summen av fast og variabel del).
c) Oppmøtegebyr for avlesning av vannmåler.
d) Gebyr for plombering, stenging og gjenåpning av vannforsyning.

§ 6. Gebyrsatser

Gebyrsatsene fastsettes årlig av kommunestyret, og trer i kraft fra det tidspunkt kommunestyret bestemmer. Gebyrene skal fullt ut dekke kommunens kostnader ved levering av tjenestene regulert av denne forskriften.

Gebyrsatsene fremkommer av gebyrregulativet, og er tilgjengelige på Frøya kommunes hjemmesider.

§ 7. Arealberegningsmetode

I den utstrekning gebyrberegningen gjøres avhengig av bebyggelsens størrelse, skal det være bruksarealet beregnet etter NS 3940 som danner grunnlaget for gebyrfastsettelsen.

§ 8. Tilknytningsgebyr

Tilknytningsgebyret er et engangsgebyr og betales etter fastsatte kategorier i gebyrregulativet.

§ 8-1. Gebyrplikt

Tilknytningsgebyr for tilknytning til vann og/eller avløp skal betales for:

a) Ny tilknytning av eiendom.
b) Eksisterende eiendom med tilknytning som ikke er godkjent.
c) Tilknytning av eksisterende eiendom, eller eiendom som kommunen krever tilknyttet.
d) Annen permanent tilknytning til kommunalt vann- eller avløpsanlegg, f.eks. vanningsanlegg for landbruk, idrettsanlegg mv.
e) Sprinkleranlegg.

Dersom kommunen overtar privat vann- og/eller avløpsanlegg kan kommunestyret i det enkelte tilfelle avgjøre hvorvidt tilknytningsgebyr skal beregnes, herunder eventuell rabatt.

Tilknytningsgebyr for tilknytning til vann og/eller avløp betales ikke for:

f) Seksjonering av allerede tilknyttet eiendom uten at eiendommens BRA endres.
g) Bygg som har midlertidig tilknytning i opptil ett år, eksempelvis brakkerigg. Dersom tilknytningen varer i mer enn ett år, skal tilknytningsgebyr ilegges.

§ 8-2. Utforming av gebyret

Lav sats benyttes for boligeiendom og kombinasjonseiendom med flere enn tre boenheter (gjelder ikke rekkehus) samt når den gebyrpliktige har betalt refusjon etter plan- og bygningsloven eller andre former for opparbeidelseskostnader for tekniske anlegg som er utført etter planer godkjent av kommunen (f.eks. ved kommunal overtakelse av private vann- og avløpsanlegg).

Høy sats benyttes når den gebyrpliktige er pålagt tvungen tilknytning til offentlig vann- og avløpsanlegg i spredt bebyggelse. For disse eiendommene skal ikke lav sats benyttes.

Ordinær sats benyttes ved alle andre tilknytninger.

Boligeiendom og kombinasjonseiendom skal betale ett tilknytningsgebyr per boenhet. Næringseiendom skal betale etter fastsatte kategorier etter inntaksledningens dimensjon. Kategoriene fremgår av gebyrregulativet.

§ 8-3. Ansvar og betaling

Den som er abonnent på det tidspunkt gebyrplikt oppstår er ansvarlig for betaling av gebyret og vil få tilsendt faktura.

Gebyret faktureres etter gjeldende sats ved gitt igangsettingstillatelse. For eksisterende bygg eller eiendom med tilknytning som ikke er godkjent, betales tilknytningsgebyr etter gjeldende sats på det tidspunktet kravet fremsettes.

Tilknytningsgebyr skal være betalt før tilknytning.

§ 9. Årsgebyr

§ 9-1. Gebyrplikt

Årsgebyr skal betales for alle eiendommer som:

a) er tilknyttet kommunalt vann- eller avløpsanlegg.

b) er pålagt tilknytning i medhold av lov og fristen for tilknytning er utløpt.

For nybygg beregnes årsgebyr fra dato for midlertidig brukstillatelse. For eksisterende bygg beregnes årsgebyr fra dato for tilknytning.

Gebyrplikten er uavhengig av om det er utendørs tappepunkt/vannpost eller om det er innlagt vann.

§ 9-2. Gebyrets oppbygning

Årsgebyrene for vann- og avløpstjenester består av to deler:

a) Abonnementsgebyr (fast del).
b) Forbruksgebyr (variabel del).

Samlede abonnementsgebyrer skal dekke kommunens forventede kapitalkostnader. Resten dekkes inn gjennom forbruksgebyret.

Hvor stor andel av årsgebyret som skal være henholdsvis fast og variabel del, fastsettes hvert år i gebyrregulativet.

§ 9-3. Abonnementsgebyr

Boligeiendom og fritidsboliger skal betale abonnementsgebyr som en fast sats per boenhet.

Følgende eiendommer skal betale abonnementsgebyr etter fastsatte kategorier som gjenspeiler vannforsyningskapasiteten til den enkelte eiendom. Kategoriene fremgår av gebyrregulativet.

a) Nærings- og kombinasjonseiendom.

b) Sprinkleranlegg.

§ 9-4. Forbruksgebyr

Abonnentene skal betale forbruksgebyr etter målt eller stipulert forbruk, som vannforbruk i m^3. Både kommunen og abonnenten kan kreve at forbruksgebyret fastsettes ut fra målt forbruk.

Som hovedregel gjelder at avløpsmengden regnes lik vannmengden ved beregning av forbruksgebyr. Unntak fra dette er nevnt i § 9-7, femte ledd. Det gis ikke nedsatt forbruksgebyr for storforbrukere av vann.

§ 9-5. Betaling etter målt forbruk

Forbruksgebyr etter målt forbruk skal betales for:

a) Næringseiendom, herunder også landbrukseiendom og gartnerier, samt andre bygg som ikke brukes som bolig.
b) Kombinasjonseiendom.
c) Anlegg med varig eller midlertidig tilknytning i forbindelse med oppføring av bygg eller anlegg. Dette gjelder også for anlegg på en ubebygd eiendom som kunne vært krevd tilknyttet etter plan- og bygningsloven § 27-1 eller § 27-2 hvis den hadde vært bebygd.

Disse eiendommene skal:

d) ha installert vannmåler.
e) lese av vannmåleren minst én gang i året, og levere resultatet til kommunen.

For midlertidige tilknytninger kan kravet om vanlig vannmåler fravikes dersom vannforbruket kan fastsettes på andre måter. Dersom det ikke er mulig å installere vannmåler kan kommunen fastsette et stipulert forbruk.

§ 9-6. Betaling etter stipulert forbruk

Boliger som ikke har vannmåler, skal betale forbruksgebyr etter stipulert forbruk, dersom abonnenten eller kommunen ikke krever at det skal betales etter målt forbruk.

Stipulert forbruk beregnes ut fra boligens bruksareal i henhold til et forholdstall mellom bruksareal og vannvolum som fremgår av gebyrregulativet.

§ 9-7. Reduksjon av eller tillegg til årsgebyr

Restriksjoner på vannforbruket, avbrudd i vannleveransen eller i mottak av avløpsvann gir ikke grunnlag for reduksjon av gebyrene.

Fraflytting eller fravær gir ikke grunnlag for reduksjon av gebyrene. Er bebyggelsen på eiendommen fjernet, eller ødelagt slik at den ikke kan brukes, betales årsgebyr inntil stikkledning er frakoblet (plugget) ved hovedledningen.

Ved søknad til kommunen kan abonnenten få fritak for årsgebyret når eiendommen fysisk frakobles kommunalt ledningsnett. Abonnementet opphører når melding om at anboringspunktet er plombert er mottatt. Ny tilknytning av

eiendommen utløser ikke ny betaling av engangsgebyr for tilknytning. Både frakobling og ny tilknytning forutsettes utført for abonnentens kostnad og etter kommunens anvisning.

For eiendom som ikke brukes som bolig, og der avløpsmengden er vesentlig større eller mindre enn vannforbruket, kan avløpsgebyret beregnes ut fra målt avløpsmengde.

Hvor avløpsvannets sammensetning avviker fra vanlig husholdningsavløp og virker fordyrende på drift og vedlikehold av kommunens avløpsanlegg, kan kommunen fastsette et tillegg til avløpsgebyret til dekning av merkostnadene. I slike tilfeller inngås det en separat avtale mellom kommunen og abonnenten.

§ 9-8. Gebyrreduksjon i medhold av forbrukerkjøpslovens regler om prisavslag

Abonnent har rett til reduksjon i gebyr (prisavslag) ved feil eller mangel ved vannforsyningen i medhold av forbrukerkjøpslovens regler om prisavslag. Abonnent har rett til redusert gebyr dersom ikke varslet avbrudd i vannforsyningen varer i mer enn 24 timer.

Vilkår for gebyrreduksjon er at mangelen skyldes forhold på kommunens side, for eksempel forurensing i vannkilde eller feil ved kommunalt anlegg. Kommunen plikter å bidra til å avklare ansvarsforholdet.

Generell anbefaling om koking som sikkerhetstiltak etter trykkfall på grunn av reparasjon, spyling, brannslokking mv., gir ikke gebyrreduksjon.

Krav om redusert gebyr må fremmes innen to måneder etter at forholdet oppsto, dersom ikke kommunen har fattet eget vedtak om gebyrreduksjon.

§ 9-9. Pålegg om utbedring

Kommunen kan kreve dekket alle kostnader direkte forbundet med tiltak som følge av at abonnent har unnlatt å etterkomme pålegg om å utbedre lekkasjer på eiendommens vannledning eller mangler ved avløpsanlegg eller sanitærutstyr. Ved omlegging eller utbedring av avløpsledninger kan kommunen kreve at eier av tilknyttet stikkledning foretar tilsvarende omlegging eller utbedring.

Gebyrpliktig som unnlater å etterkomme pålegg om utbedring av lekkasjer som medfører forurensing kan ilegges tvangsmulkt etter forurensingslovens § 73.

§ 9-10. Ansvar for opplysninger om abonnement

Abonnenten skal melde fra til kommunen om endringer i abonnementsforholdet. Inntil kommunen har mottatt melding og oppdatert abonnementsdata fra matrikkelen, skal abonnenten betale årsgebyr som tidligere.

§ 9-11. Ansvar for gebyrene

Abonnenten har ansvar for betaling av årsgebyret, uansett om gebyrkravet er rettet mot abonnenten eller annen regningsmottaker.

Abonnenter som samarbeider om felles vannmåler, er solidarisk ansvarlige for gebyrene. Gjelder slikt samarbeid et sameie etter lov om eierseksjoner, er hver abonnent ansvarlig for mengdevariabel del av gebyret i samsvar med sin eierandel, dersom ikke annen fordeling er fastsatt i sameiets vedtekter eller bindende vedtak i sameiet.

Det er etter avtale med kommunen anledning til fellesfakturering av eiendommer med flere bo- eller bruksenheter, for eksempel seksjonerte leiligheter.

§ 9-12. Retting av feil gebyrberegning

Har mangelfulle eller feil opplysninger ført til feilaktig gebyrberegning, skal beregningen rettes og differansen gjøres opp. Krav som er foreldet etter reglene om foreldelse av fordringer, dekkes normalt ikke.

§ 10. Bestemmelser for installasjon og bruk av vannmåler

§ 10-1. Installasjon

Kommunen bestemmer hvor mange vannmålere den enkelte abonnent skal ha, samt type, størrelse og plassering på vannmåleren.

Kommunen skal godkjenne den som skal stå for installasjon og vedlikehold, samt eventuell flytting, bytting eller fjerning av måleren.

Dersom eksisterende eiendom med vannmåler, blir oppdelt i nye eiendommer, skal hver av de nye eiendommene ha egen vannmåler.

Abonnenter kan samarbeide om felles vannmåler der det vil være uforholdsmessig kostbart å installere egen måler for hver enhet. Årsgebyr fordeles på abonnentene etter reglene i § 9-11, 2. ledd.

Pålagt vannmåler for ny eiendom skal være installert senest når det gis brukstillatelse eller eiendommen tas i bruk, og for eksisterende eiendom når den tilknyttes. Unnlates dette, skal abonnenten for boligeiendom betale stipulert årsgebyr etter § 9-6.

For installasjon og bruk av vannmåler gjelder for øvrig kommunens tekniske bestemmelser.

§ 10-2. Eierforhold og kostnader

Ved installasjon av ny vannmåler skal kommunen stå som eier av denne og kommunen bestemmer type, plassering og størrelse. Kostnader for installasjon dekkes av abonnenten.

For anskaffelse og vedlikehold av kommunalt eid vannmåler betales en årlig leie.

Pris for leie av vannmåler fremkommer av gebyrregulativet. Blir en måler borte eller skadet, skal abonnenten omgående melde dette til kommunen. Kommunen forbeholder seg rett til å kreve full erstatning for tap eller skade.

§ 10-3. Avlesning av vannmåler

Abonnenten skal lese av vannmåler så nær fastsatt tidspunkt for avregning som mulig og sende resultatet til kommunen innen fastsatt frist. Abonnenten kan etter nærmere beskrivelse i gebyrregulativ bli pålagt å lese av vannmåler flere ganger i løpet av et år. Unnlater abonnenten å foreta avlesing kan kommunen fastsette årsgebyret skjønnsmessig etter purring. Kommunen kan også selv foreta avlesing uten ytterligere varsel til abonnenten og kan kreve særskilt gebyr for dette.

§ 10-4. Tilsyn og vedlikehold

Abonnenten skal holde måler lett tilgjengelig for avlesning, tilsyn og vedlikehold.

Abonnenten skal føre tilsyn med måler. Abonnenten er også ansvarlig for å følge med på forbruksutviklingen, slik at lekkasjer eller feil oppdages snarest mulig. Blir en måler skadd eller går tapt, skal abonnenten straks melde fra til kommunen. Som skade regnes også at plombering av måler er brutt.

Kommunen kan føre tilsyn med måler. Kontrollør fra kommunen skal legitimere seg uoppfordret.

§ 10-5. Nøyaktighetskontroll

Både kommunen og abonnenten kan kreve nøyaktighetskontroll av måleren. Dersom kontrollresultatet ligger utenfor feilmarginen etter § 10-6, utføres en justering, eventuelt utskiftning av vannmåleren, uten utgifter for abonnenten. Dersom abonnenten har krevd nøyaktighetskontroll og det ikke påvises feil utenfor feilmargin, betales omkostningene av abonnenten.

§ 10-6. Avregning ved feilmåling

Dersom måleren ved kontroll viser mer enn 5 % for høyt forbruk, har abonnenten krav på tilbakebetaling av for mye betalt årsavgift som følge av feilmålingen. Er plomberingen brutt, har abonnenten ikke krav på tilbakebetaling.

Tilbakebetalingen regnes fra det tidspunkt feilen må antas å ha oppstått.

Krav som er foreldet etter reglene om foreldelse av fordringer dekkes ikke.

Viser måleren mer enn 5 % for lavt forbruk, har kommunen krav på tilleggsbetaling etter tilsvarende regler.

§ 10-7. Utskifting og flytting

Er målenøyaktigheten for dårlig, bestemmer kommunen om måleren skal justeres eller skiftes ut. Når vanlig levetid for en måler er nådd, kan kommunen bestemme at måleren skal skiftes ut helt eller delvis.

Kommunen kan kreve flytting av måler som er plassert i strid med kommunens krav til plassering. Abonnenten bekoster slik flytting.

§ 11. Innbetaling av årsgebyr

Forfalt krav på årsgebyr er sikret med pant i eiendommen etter panteloven § 6-1. Gebyrene kan kreves inn av kommunen etter regler for innkreving av skatt.

§ 11-1. Innbetaling

Abonnementsgebyr og forbruksgebyr innkreves på felles faktura.

Avlesning av målt vannforbruk foretas én gang pr. år. Forbruksgebyret betales à konto basert på fjorårets forbruk. Avregning skjer fortrinnsvis på 1. termin (faktura) året etter. Dersom abonnentens vannforbruk har endret seg vesentlig fra siste måleravlesning, kan kommunen endre à konto beløpet. Abonnenten skal varsles før slik endring finner sted.

Faktura sendes til abonnent, eller til annen regningsmottaker etter avtale.

Kombinasjonsbygg med felles måler som har avtalt med kommunen at de skal faktureres felles, faktureres via en eier/fester av eiendommen eller særskilt avtalt regningsmottaker.

§ 11-2. Manglende innbetaling

Dersom årsgebyret ikke er betalt innen en måned etter at den gebyrpliktige har mottatt andre gangs varsel om innbetaling kan kommunen, når kommunelegen ikke motsetter seg det, stenge den kommunale vannforsyningen til eiendommen.

Kommunen kan ilegge den gebyrpliktige et tilleggsgebyr i forbindelse med avstengning og påsetting av vannforsyningen. Tilleggsgebyret vil utgjøre kommunens faktiske kostnader med avstengning og påsetting av vannforsyningen.

§ 12. Klage og omgjøring

Det er ikke klageadgang på gebyrer som er fastsatt iht. kommunens gebyrregulativ, jamfør forvaltningslovens bestemmelser.

Enkeltvedtak truffet i medhold av denne forskriften, kan påklages til særskilt klagenemnd, jamfør forvaltningsloven § 28 andre ledd.

Gebyr må betales innen forfallsdato selv om gebyrvedtaket er påklaget.

§ 13. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft 1. august 2018.

Fra samme tid oppheves tidligere forskrifter vedrørende vann- og avløpsgebyr i Frøya kommune.

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandler: Roger Antonsen	**Arkiv:** A20
Arkivsaksnr.: 18/1223	

Saken skal behandles i følgende utvalg:
Hovedutvalg for drift Kommunestyret

NY SKOLE PÅ SISTRANDA MED BARNEHAGE - FUNKSJONSANALYSE

Forslag til vedtak:

1. **Kommunestyret tar til etterretning vedlagte funksjonsanalyse hva gjelder generelle pedagogiske, organisatoriske og arealmessige betraktninger ved etablering av ny skole for barnetrinnet.**
2. **Kommunestyret ber rådmannen sikre tomt ihht funksjonsanalysens beskrivelse av et hensiktsmessig uteområde for barn i nærheten av alternative læringsarenaer, og iverksette videre planlegging (skisseprosjekt) for ny fulldelt barneskole på Sistranda med plass til 250 elever.**
3. **Planløsningen av ny 1-7 skole skal i pedagogisk/organisatorisk og økonomisk sammenheng ta hensyn til at første byggetrinn om ønskelig kan bli en skole for småskoletrinnet for 150 elever, og at bygget skal kunne utvides for økt elevkapasitet og barnehageformål på et senere tidspunkt.**
4. **Kommunestyret vedtar at ved etablering av ny 1-7 skole på Sistranda, skal Sistranda skole omorganiseres til ren ungdomsskole.**

Vedlegg:

1. Funksjonsanalyse for ny skole med evt. barnehage på Sistranda, datert 03.05.18.
2.

Øvrige dokumenter (ikke vedlagt):

- Skole-og barnehagebruksplan, sak K-59/17 av 01.06.17
- Skole- og barnehagebruksplan, sluttrapport datert 22.02.17

Saksopplysninger:

<u>Bakgrunn for saken</u>

Kommunestyret ga i sak K-59/17 av 01.06.17, ved behandling av skolebruksplanen, rådmannen i oppdrag å utrede 1-4 skole med barnehage på Sistranda, se på tomt, og samtidig se behov for økt lokal barnehagedekning på Nabeita inn i dette bildet. Sigbjørn Hellevik har på vegne av rådmannen stått for utredningsprosessen i nært samarbeid med en arbeidsgruppe av pedagoger under ledelse av Margit Kristiansen Myrseth ved Sistranda skole.

Funksjonsanalyse

Funksjonsanalysen, som er første steg i prosess for utredning av skole-og/eller barnehagebygg, er kort fortalt brukernes beskrivelse om hva som skal skje i bygget av pedagogisk aktivitet, hvordan aktiviteten skal organiseres, og arealbehovet som konsekvens.
Analysen skal både kunne gi grunnlag for politiske valg om realisering, og være arkitektens utgangspunkt for arbeidet videre mot skisseprosjekt og forprosjekt ved evt. videreføring av byggeprosjektet.

Hovedgrepet i analysen

Siden oppdraget oppfattes som relativt åpent både hva gjelder skole-og barnehagestørrelse, tomt/uteområde og tidsaspekt, har arbeidsgruppen foretatt en rekke førende valg for utredningsarbeidet:

- Analysens vurdering om pedagogisk grunnlag, organisering av opplæringen og generelle arealvurderinger skal kunne brukes ved ulike valg av skole- og barnehagestørrelser, og i prinsippet hvor som helst.
- En funksjonsanalyse knyttet til skole for småskoletrinnet bør ta sitt utgangspunkt i en fulldelt skole, og så i ettertid se på hvilke elementer som hører hjemme hvor. En slik metode vil være spesielt fordelaktig dersom det kan forventes at 1-4 skolen på sikt kan bli en 1-7 skole.
- Bygging av ny skole (og barnehage) må sees i et langtidsperspektiv, og arbeidsgruppen har i så måte simulert et behov for skole-og barnehageplasser på Sistranda 20 år fram i tid. Siden prognoser for barnetallsutvikling i et slikt perspektiv heftes ved stor usikkerhet, presenterer arbeidsgruppen et arealbehov for 3 alternative skole-og barneghagestørrelser.
- Arbeidsgruppen forutsetter i sin utredning at et evt. byggeprosjekt utformes og realiseres med tanke på enkle og funksjonelle utvidelsesbehov, gjeldende både for skole og barnehageløsningen.
- Siden barnas uteområde er et særskilt viktig element for lek og læring (både i skole og barnehage), legger arbeidsgruppen frem "kravspesifikasjon" for et til tjenlig uteområde tilpasset de ulike byggealternativene.

Arbeidsgruppen har ikke vurdert:

- tomt for nyskolen, og forutsetter at dette er en del av et evt. skisseprosjektet når valg av skole-og barnehagestørrelse er avklart.
- bruk av gamle vg.skole, men forutsetter at pedagogenes vedlagte funksjonsanalyse for skole på barnetrinnet også gjøres gjeldende i den sammenheng.

Funksjonsanalysen-kort oppsummering

- Analysen gir en relativt grundig innføring i hvilke pedagogiske, organisatoriske og arealrelaterte prinsipper som må legges til grunn for skole- og barnehagebygg, gjeldende både for totalrehabilitering av eldre bygg og for nybygg.
- Når arbeidsgruppen legger til grunn en fortsatt barnetallsøkning på Sistranda med 3% årlig i et langtidsperspektiv, vil elevtallet på barnetrinnet vokse fra 180 (neste skoleår) til over 300, og det legges derfor fram alternative behov for skoleareal beregnet for 250-300-350 elever, og tilsvarende 150-175-200 for småskoletrinnet. Arealbehovet for skole er beregnet i forhold til dette, og med utgangspunkt i Norconsult sin arealnorm av 2011. Det antas videre i denne sammenheng at det ikke bygges kroppsøvingsareal ved at evt. ny skole bygges i nærheten av tilgjengelige fasiliteter for slik opplæring.

- Under forutsetning av at Nesset barnehage og de to private barnehagene på Sistranda forutsettes å gi barnehagetilbud som i dag, vil det etter arbeidsgruppens beregning - ved lokal dekning - ikke være behov for ytterligere barnehagekapasitet før rundt 15 år fra nå. Dersom behov for økt lokal dekning for Nabeita simuleres løst på Sistranda, vil mangel på barnehageplasser (på Sistranda) vise seg rundt 10 år fra nå. Det er i beregningen vurdert barnehagekapasitet i lokal sammenheng for Sistranda, hvilket innebærer at i dette regnestykket har barnehagene på Sistranda kun barn fra opptaksområdet for Sistranda skole. Arbeidsgruppen har ihht oppdraget simulert arealbehov for barnehage i evt. ny skole på Sistranda, 2, 4 og 5 avdelinger basert på Norconsults sin arealnorm.
- For å vise eksempler på god utforming av skoleareal, og sammenstilt med barnehage i oppvekstsenter, har arbeidsgruppen tatt med skisser fra relevante deler av oppvekstsentrene på Lundamo og Nordskag (som arbeidsgruppen for øvrig har besøkt).
- Pedagogiske og organisatoriske muligheter og utfordringer, arealbehov og arealutforming av 1-4 skolen - med og uten barnehage - er sett i sammenheng med fulldelt barneskole. Arealbehovet for 1-4 skole er beregnet til fra 1365-1583-1800 m2 netto, alt etter alternativ for elevtall hhv.150-175-200. Ved 2 avd. barnehage blir det et påslag på 261 m2 netto.
- Funksjonsanalysen gir en detaljert beskrivelse av behov og omfang for tjenlig uteareal for barneskole og barnehage, bl.a. basert på gjeldende normer. Beskrivelsen er generell i den forstand at den bør kunne være gjeldende hvor som helst. I analysen forutsettes ny skole bygget uten kroppsøvingsareal, hvilket innebærer at skoletomten må lokaliseres i nærheten av tilgjengelige ressurser. Tomtestørrelsen (bygg+uteareal) er beregnet i en rekke alternativ knyttet til skole- og barnehagestørrelse. Minstearealet er 9 mål hva gjelder 1-4 skole uten barnehage.
- Prognoser for elevtallsutvikling som er lagt til grunn i analysen, viser at "gjenværende" Sistranda skole vil kunne få et elevtall voksende i en 20-årsperiode til over 300 i 5-10 skolen, og rundt 200 på ungdomstrinnet. Arbeidsgruppen forutsetter at nåværende småskoletrinnsbygg rives ved bygging av 1-4 skole. Nyskolen kan i prinsippet bygges på rivingstomten, men da uten barnehage. En slik plassering av 1-4 skolen er imidlertid lite fremtidsrettet både hva gjelder vekst, kvalitet uteområde, og mulighet for ny 1-7 skole med barnehage (oppvekstsenter). Arbeidsgruppen mener også at gjenværende bygningsmasse - etter riving av småskoletrinnsbygget - må omgjøres for å kunne møte utfordringer knyttet til flere elever og alternative organiseringsmåter. Dette innebærer at ved etablering av 5-10 skole på Sistranda etter riving av småskoletrinnsbygget, vil det likevel være behov for bygningsmessige forbedringer i eksisterende anlegg. Arbeidsgruppen mener avslutningsvis at en ny 1-7 skole vil gi ungdomstrinnet på Sistranda (Sistranda ungdomsskole) tilgjengelige lokaler for vekst og utvikling.

Vurdering:

Rådmannen viser til vedlagte dokumentasjon, og saksopplysningene ovenfor, og konkluderer slik:

Med utgangspunkt i dagens opptaksområde for Sistranda skole, vil skolen, slik det også fremgår av den nylig reviderte skolebruksplanen, ikke ha kapasitet til forventet elevtallsøkning. På kort sikt skyldes dette skolens arealutforming som gir mangel på hensiktsmessige areal for opplæring. Dersom barnetallsutviklingen fortsetter som nå, vil skolen på sikt bli for liten, selv om det skulle foretas en vesentlig ombygging av nåværende bygningsmasse.

Rådmannen mener at det derfor allerede nå bør planlegges for utvidet skolekapasitet. Dette kan skje både ved tilleggsareal til skolen kombinert med omfattende rehabilitering av dagens skole, og/eller ved nybygg. Funksjonsanalysens belysning av arealutforming med basis i pedagogiske og organisatoriske forutsetninger for en hensiktsmessig skole, samt tilrettelegging for et godt og stort nok uteområde, tilsier sannsynligvis at det bør bygges nytt.

Dersom det skal bygges en 1-4 skole, bør den planlegges som et første trinn av en 1-7 skole, altså med en planløsning som kan gjøre en slik endring på en kostnadseffektiv måte.
Som arbeidsgruppen påpeker i konsekvensanalysen knyttet til Sistranda skole, vil en ny skole for småskoletrinnet fremdeles medføre arealutfordringer, i det nåværende bygg for småskoletrinnet knapt vil være egnet til undervisningsformål med mindre det bygges nytt eller foretas vesentlige utbedringer.

Barnetallsveksten på sikt antas å være vesentlig, men beheftet med usikkerhet. Rådmannen mener derfor at det bør planlegges ut fra laveste alternativ i analysen, men på slik måte at en evt. videre utbygging for økt areal kan skje hensiktsmessig, pedagogisk/organisatorisk og økonomisk.
Med mindre Nesset barnehage avvikles til fordel for ny barnehage på Sistranda - noe som evt. bør være gjenstand for egen utredning - ser ikke rådmannen behov for utvidet barnehagekapasitet på Sistranda nå. Dette er ikke til hinder for at det ved planlegging av ny skole på Sistranda, legges til rette for utvidelse av bygget til barnehageformål.

Rådmannen konkluderer med at det med bakgrunn i funksjonsanalysen bør iverksettes skisseprosjekt - der arkitekt inngår - med sikte på bygging av ny barneskole på Sistranda, og at det samtidig sikres hensiktsmessig tomt i nærheten av tilgjengelige kroppsøvingsfasilliteter.

Forhold til overordna planverk:

Økonomiske konsekvenser:

Budsjettpost/kontostreng:
Debet *kontostreng*/beløp
Kredit *kontostreng*/beløp

Ny saldo på den konto som blir belastet:

Funksjonsanalyse

- ny skole på Sistranda med barnehage

Oppsummeringsskisse

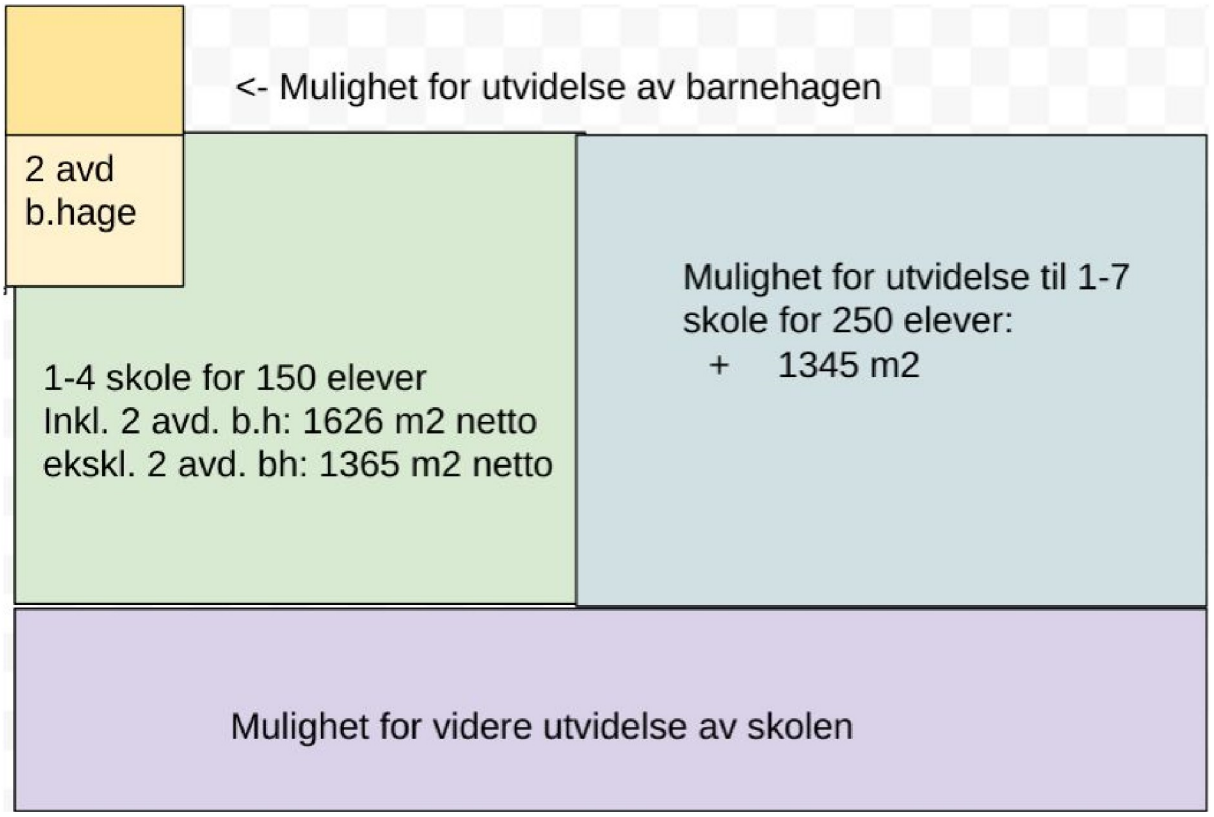

Funksjonsanalysen belyser i alt 3 alternative skolestørrelser for hver av organiseringsmodellene 1-4 og 1-7, og 3 alternative barnehagestørrelser. Oppdraget var 1-4 skole med barnehage.

Analysen skal gi grunnlag for arbeid med arkitektens skisseprosjekt

Innholdsoversikt

- s. 3 Oppdrag, mandat og organisering
- s. 3 Grunnlag for funksjonsanalysen
- s. 5 Om arbeidet med funksjonsanalysen
- s. 7 Det pedagogiske grunnlaget
- s.11 Organisering
- s.13 Arealene
- s.25 Barnehage og SFO i skolen
- s.27 1-4 skolen med barnehage
- s.28 Uteområdet
- s.30 Konsekvenser for Sistranda skole

Oppdrag, mandat og organisering

Politisk vedtak

Kommunestyret gjorde i møte 01.06.17 slikt vedtak i sak om revidering av Skole- og barnehagebruksplanen, slikt vedtak hva gjelder Sistranda skole:

Rådmannen utreder mulig tomt for ny 1-4 skole inklusiv evt. barnehage for Sistranda, dvs. oppvekstsenter. Vi ber om at området rundt dagens skole vurderes, men også andre områder avsatt til offentlige formål tas inn i vurderingen.
Samtidig gjøres det en analyse av hvordan situasjonen for dagens Sistranda skole vil se ut når denne løsningen er realisert.

Kommunestyret gjorde i samme sak også slik vedtak relatert ny skole med barnehage på Sistranda:

Barnehagen i Nabeita oppvekstsenter planlegges utbygget for økt lokal barnehagedekning. Utbyggingen her må ses i sammenheng med evt. nytt oppvekstsenter på Sistranda, og samlet behov for barnehageplasser frem i tid.
Rådmannen avklarer omfang og tid for realisering.

(Skolebruksplanen av 2017 viste i denne sammenheng til lokal barnehagedekning på Nabeita og Sistranda på hhv. ca. 60% og 120%, og med en anbefaling om utbygging på Nabeita med 1 avd. 20/21).

Oppdraget

Rådmannen ga 10.01.18 Sigbjørn Hellevik i oppdrag å lede utredningsprosessen knyttet til skole med barnehage på Sistranda, hvilket innebærer i denne omgang å utarbeide funksjonsanalyse for byggeriet, samt ihht kommunestyrevedtaket å beskrive tomt og å angi konsekvenser for Sistranda skole ved evt. realisering.

Arbeidet med funksjonsanalyse for skole med barnehage på Sistranda kan simulere økt barnehagebehov ved at evt. utbygging av avdeling på Nabeita "flyttes" til Sistranda. (Se tabell 3 nedenfor). Analyser utover dette antas å måtte som en viderutvikling av barnehagedelen i skolebruksplanen.

Organisering av analysearbeidet

<u>Arbeidsgruppe</u>
Prosessleder har hatt med seg følgende arbeidsgruppe til å stå for det praktiske analysearbeidet: Margit Kristiansen Myrseth (leder), Camilla Jensen, Anita Charlotte Hoel, Gerd Randi Furberg og Ann-Karin Ervik Fredagsvik.

Arbeidsgruppen hadde sitt første møte 18.01.18.

Om funksjonsanalyse
Funksjonsanalysen er kort fortalt brukernes beskrivelse om hva som skal skje i bygget av pedagogisk aktivitet, hvordan aktiviteten skal organiseres, og arealbehovet som konsekvens.
Analysen skal gi grunnlag for neste fase i byggeriet der arkitekten, i et samarbeid med brukerne, utarbeider skisseprosjekt for videre arbeid mot

Grunnlag for funksjonsanalysen

Innledning

Nedenfor er tatt med en kort beskrivelse av flere sentrale element som inngår i pedagogenes arbeid med funksjonsanalyse. Det vises for øvrig til omtalte lover, forskrifter og relevante sentrale dokument.

Skolen

Målet for skolen
Målet for skolen er formulert i formålsparagrafen i Opplæringsloven og i Overordnede del og læreplaner i de ulike fag.
Sentrale målsettinger, nasjonale krav og pedagogisk tenkning for dagens skole legges til grunn for funksjonsanalysen.
Grunnskolen bygger på prinsippet om likeverdig og tilpasset opplæring for alle. I Kunnskapsløftet er det lagt vekt på grunnleggende ferdigheter som lesing, regning, å kunne uttrykke seg muntlig og å bruke digitale verktøy (digital kompetanse).

Det fysiske og psykososiale skolemiljøet

Opplæringsloven § 9a regulerer barnas krav på et godt fysisk og psykososialt miljø som fremmer helse, trivsel og læring. Det fysiske skolemiljøet detaljeres i kommunehelsetjenestelovens forskrift om miljørettet helsevern i skoler og barnehager.

Kunnskapsløftet og andre sentrale styringsdokument
Kunnskapsløftet skal bidra til å sikre tilpasset opplæring for alle, og det vektlegges bl.a. styrking av grunnleggende ferdigheter, tidlig innsats, læreplaner med tydelige kompetansemål i alle fag, samt lokal valgfrihet når det gjelder pedagogisk metode, lærematerieller og organisering.
Stortingsmelding 31 (2007-08) om kvalitet i skolen vektlegger bl.a. at alle elever skal inkluderes og oppleve mestring i hverdagen, og å beherske de grunnleggende ferdighetene etter endt grunnskoleopplæring.
Et kjernepunkt i all styringsdokumentasjon er prinsippet om individuelt tilpasset opplæring for alle elever innenfor rammen av fellesskapet, hvilket krever fleksibilitet både hva gjelder bygningsmessige løsninger for varierende læringsaktiviteter, organisering og bemanning.

Skolefritidsordningen (SFO)
Opplæringslovens § 13-7 pålegger kommunene å etablere en skolefritidsordning før og etter skoletid for 1.-4. klassetrinn og for barn med særskilte behov på 1.-7. klassetrinn. I henhold til loven skal ordningen gi barna omsorg og tilsyn, samtidig som det tilrettelegges for lek, kultur og fritidsaktiviteter med utgangspunkt i alder, funksjonsnivå og interesser.

Barnehagen

Formålet
Barnehagen er en pedagogisk virksomhet som i følge Barnehageloven har som formål
å gi barn under opplæringspliktig alder gode utviklings- og aktivitetsmuligheter i nær forståelse og samarbeid med barnets hjem.
Omsorg, lek, læring, samt sosial og språklig kompetanse er sentrale element hva gjelder barnehagens oppgaver.

Rammeplan for barnehager
Rammeplanen av 01.08.17 gir retningslinjer for barnehagens verdigrunnlag, innhold og oppgaver.
For å lette barnehagens planlegging av et variert og pedagogisk tilbud, er barnehagens innhold delt inn i fagområder som er sentrale for opplevelse, utforsking og læring.

Fagområdene er: Kommunikasjon, språk og tekst - Kropp, bevegelse, mat og helse - Kunst, kultur og kreativitet - Natur, miljø og teknologi - Etikk, religion og filosofi - Nærmiljø og samfunn - Antall rom og form.

Oppvekstsenter

Forankring
Verken Opplæringsloven eller Barnehageloven “kjenner” begrepet oppvekstsenter, men lovverket (Opp. lov. § 11-1, Barneh.lov. § 5) gir kommunene anledning å ha felles styringsorgan (eller organ for brukermedvirkning) for skole- og barnehagevirksomheter.

Hensikt
Barnehage og skole er begge institusjoner for omsorg, oppdragelse, lek og læring, og en felles organisering vil kunne gi en synergieffekt knyttet til pedagogikk og arealbruk (og dermed til økonomi).
God pedagogisk effekt er på mange måter knyttet til et tett samarbeid mellom personalet i de to institusjonene, hvilket innebærer behov for samlokalisering under “felles tak”, samtidig som det vurderes som en ubetinget fordel at barna i barnehagen får plass i skoledelen i senteret.

Om arbeidet med funksjonsanalysen

Hovedgrepet

Metode
Hovedprosess for funksjonsanalyse er temabasert i naturlig tidsrekkefølge slik:

1. Pedagogisk grunnlag - hva som skal skje i bygget av pedagogisk aktivitet
2. Organisering - hvordan den pedagogiske aktiviteten skal organiseres
3. Arealutforming og arealbehov - som konsekvens av organiseringsbehovet

All vurdering er knyttet opp mot lov, forskrifter, sentrale og evt. lokale styringsdokument.

Skole med barnehage
Arbeidsgruppen mener at en funksjonsanalyse knyttet til en skole for småskoletrinnet bør ta sitt utgangspunkt i en fulldelt skole, og så i ettertid se på hvilke elementer som hører hjemme hvor. En slik metode vil være spesielt fordelaktig dersom det kan forventes at 1-4 skolen på sikt kan bli en 1-7 skole.
Siden oppdraget ikke beskriver barnehagens størrelse, vil analysen innbefatte ulike alternativ.

Kommunestyrets vedtak om å se en utvidelse av barnehagen på Nabeita i sammenheng med evt. ny barnehage på Sistranda, velger arbeidsgruppen som nevnt kun å se i relasjon til valgte alternative barnehagestørrelser i nyskolen på Sistranda.

Analysen av skolen og barnehagen vil være generell i den forstand at den ikke nødvendigvis knyttes opp mot nybygg fra grunnen av, men også der omfattende rehabilitering evt. kan være aktuelt.

Uteområde
Barnas uteområde er et særskilt viktig element for lek og læring, både i skole og barnehage, og følgelig også i funksjonsanalysen. Med mindre det gis andre føringer, tar arbeidsgruppen ikke stilling til hvor oppvekstsenteret skal bygges (tomtespørsmålet), men vil utarbeide en kravspesifikasjon for et til tjenlig uteområde.
Valg av tomt antas å være et tema i arbeid med skisseprosjektet.

Konsekvenser for Sistranda skole
En analyse av konsekvenser for annen skole, er vanligvis ikke en del av en funksjonsanalyse, men rådmannen har med bakgrunn i politisk vedtak bedt om at dette spørsmålet blir utredet.
Arbeidsgruppen vil håndtere dette til sist i rapporten (funksjonsanalysen).

Involvering
Arbeidsgruppen med prosessleder er oppnevnt av rådmannen ved kommunalsjefen, og rapporterer jevnlig til denne. Rådmannen holder det politiske nivået orientert underveis, og legger fram arbeidsgruppens rapport (funksjonsanalysen) til politisk behandling i løpet av juni-18.
Prosessleder vil se til at berørte parter bli holdt orientert i nødvendig grad.
Funksjonsanalysen er pedagogenes første innspill til ny skole og barnehage på Sistranda.

Det pedagogiske grunnlaget

Hovedprosess for funksjonsanalyse er som nevnt innledningsvis temabasert i naturlig tidsrekkefølge slik:

1. **Pedagogisk grunnlag - hva som skal skje i bygget av pedagogisk aktivitet**
2. Organisering - hvordan den pedagogiske aktiviteten skal organiseres
3. Arealutforming og arealbehov - som konsekvens av organiseringen

Nærværende avsnitt i funksjonsanalysen omhandler førstnevnte tema

Pedagogisk grunnlag - skole

Alle som arbeider i grunnopplæringen er forpliktet av det verdigrunnlag og de prinsipper for læring, utvikling og danning som framkommer i overordnede styringsdokument, og å la dette grunnsynet prege planleggingen, gjennomføringen og utvikling av opplæringen.

Opplæringens verdigrunnlag

Menneskeverdet
Skolen skal sørge for at menneskeverdet og de verdiene som støtter opp om det, legges til grunn for opplæringen og hele virksomheten.

Identitet og kulturelt mangfold
Skolen skal gi elevene historisk og kulturell innsikt og forankring, og bidra til at hver elev kan ivareta og utvikle sin identitet i et inkluderende og mangfoldig fellesskap.

Kritisk tenkning og estetisk bevissthet
Skolen skal bidra til at elevene blir nysgjerrige og stiller spørsmål, utvikler vitenskapelig og kritisk tenkning og handler med etisk bevissthet.

Skaperglede, engasjement og utforskertrang
Skolen skal la elevene utfolde skaperglede, engasjement og utforskertrang, og la dem få erfaring med å se muligheter og omsette ideer til handling.

Respekt for naturen og miljøbevissthet
Skolen skal bidra til at elevene utvikler naturglede, respekt for naturen og klima- og miljøbevissthet.

Demokrati og medvirkning
Skolen skal gi elevene mulighet til å medvirke og til å lære hva demokrati betyr i praksis.

Prinsipper for læring, utvikling og danning

Sosial læring og utvikling
Skolen skal støtte og bidra til elevenes sosiale læring og utvikling gjennom arbeid med fagene og i skolehverdagen for øvrig.

Kompetanse i fagene
Skolen skal se opplæringen i fag i lys av de verdiene og prinsippene som hele opplæringen bygger på.

Skolen skal gi rom for dybdelæring slik at elevene utvikler forståelse av sentrale elementer og sammenhenger innenfor et fag, og slik at de lærer å bruke faglige kunnskaper og ferdigheter i kjente og ukjente sammenhenger. I arbeidet med fagene skal elevene møte oppgaver og delta i varierte aktiviteter av stadig økende kompleksitet. Dybdelæring i fag innebærer å anvende kunnskaper og ferdigheter på ulike måter, slik at elevene over tid kan mestre ulike typer faglige utfordringer individuelt og i samspill med andre.

Grunnleggende ferdigheter
Skolen skal legge til rette for og støtte elevenes utvikling av de fem grunnleggende ferdighetene gjennom hele opplæringsløpet.

Å lære og lære
Skolen skal bidra til at elevene reflekterer over sin egen læring, forstår sine egne læringsprosesser og tilegner seg kunnskap på selvstendig vis.

Tverrfaglige temaer
Skolen skal legge til rette for læring innenfor de tre tverrfaglige temaene folkehelse og livsmestring, demokrati og medborgerskap, og bærekraftig utvikling.

Prinsipper for skolens praksis

Skolen skal møte elevene med tillit, respekt og krav, og de skal få utfordringer som fremmer danning og lærelyst. For å lykkes med dette må skolen bygge et godt læringsmiljø og tilpasse undervisningen i samarbeid med elevene og hjemmene. Det krever et profesjonsfellesskap som engasjerer seg i skolens utvikling.

Et inkluderende læringsmiljø
Skolen skal utvikle inkluderende fellesskap som fremmer helse, trivsel og læring for alle.

Undervisning og tilpasset opplæring
Skolen skal legge til rette for læring for alle elever og stimulere den enkeltes motivasjon, lærelyst og tro på egen mestring.

Samarbeid mellom hjem og skole
Opplæringen skal skje i samarbeid og forståelse med hjemmet, og samarbeidet skal bidra til å styrke elevenes læring og utvikling.

Profesjonsfellesskap og skoleutvikling
Skolen skal være et profesjonsfaglig fellesskap der lærere, ledere og andre ansatte reflekterer over felles verdier, og vurderer og videreutvikler sin praksis.

Pedagogisk grunnlag - barnehage

Barnehagen verdigrunnlag

Barnehagens verdigrunnlag skal formidles, praktiseres og oppleves i alle deler av barnehagens pedagogiske arbeid. Barndommen har egenverdi, og barnehagen skal ha en helhetlig tilnærming til barnas utvikling. Barnehagens samfunnsmandat er, i samarbeid og forståelse med hjemmet, å ivareta barnas behov for omsorg og lek og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Lek, omsorg, læring og danning skal ses i sammenheng

Å møte individets behov for omsorg, trygghet, tilhørighet og anerkjennelse og sikre at barna får ta del i og medvirke i fellesskapet, er viktige verdier som skal gjenspeiles i barnehagen. Barnehagen skal fremme demokrati, mangfold og gjensidig respekt, likestilling, bærekraftig utvikling, livsmestring og helse.

Barns medvirkning

Barnehagen skal ivareta barnas rett til medvirkning ved å legge til rette for og oppmuntre til at barna kan få gitt uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet. Barna skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planleggingen og vurderingen av barnehagens virksomhet. Alle barn skal få erfare å få innflytelse på det som skjer i barnehagen.

Barnehagen skal være bevisst på barnas ulike uttrykksformer og tilrettelegge for medvirkning på måter som er tilpasset barnas alder, erfaringer, individuelle forutsetninger og behov. Også de yngste barna og barn som kommuniserer på andre måter enn gjennom tale, har rett til å gi uttrykk for sine synspunkter på egne vilkår. Barnehagen må observere og følge opp alle barns ulike uttrykk og behov.

Barn og barndom

Barnehagen skal anerkjenne og ivareta barndommens egenverdi, og bidra til at alle barn som går i barnehage, får en god barndom preget av trivsel, vennskap og lek er fundamentalt.

Demokrati

Barnehagen skal fremme demokrati og være et inkluderende fellesskap der alle får anledning til å ytre seg, bli hørt og delta. Alle barn skal kunne få oppleve demokratisk deltakelse ved å bidra og medvirke til barnehagens innhold, uavhengig av kommunikasjonsevner og språklige ferdigheter.

Mangfold og respekt

Barnehagen skal fremme respekt for menneskeverdet ved å synliggjøre, verdsette og fremme mangfold og gjensidig respekt. Barnehagen skal bruke mangfold som en ressurs i det pedagogiske arbeidet og støtte, styrke og følge opp barna ut fra deres egne kulturelle og individuelle forutsetninger.

Likestilling og likeverd

Barnehagen skal fremme likeverd og likestilling uavhengig av kjønn, funksjonsevne, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk, etnisitet, kultur, sosial status, språk, religion og livssyn. Barnehagen skal motvirke alle former for diskriminering og fremme nestekjærlighet

Bærekraftig utvikling

Barna skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Bærekraftig utvikling omfatter natur, økonomi og sosiale forhold og er en forutsetning for å ta vare på livet på jorden slik vi kjenner det.

Barnehagen har derfor en viktig oppgave i å fremme verdier, holdninger og praksis for mer bærekraftige samfunn

Livsmestring og helse

Barnehagen skal ha en helsefremmende og forebyggende funksjon og bidra til å utjevne sosiale forskjeller. Barnas fysiske og psykiske helse skal fremmes i barnehagen. Barnehagen skal bidra til barnas trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd og forebygge krenkelser og mobbing. Om et barn opplever krenkelser eller mobbing, må barnehagen håndtere, stoppe og følge opp dette.

Overgangen mellom barnehage og skole

Barnehagen skal i samarbeid med foreldre og skolen legge til rette for at barna kan få en trygg og god overgang fra barnehage til skole og eventuelt skolefritidsordning. Barnehagen og skolen utveksler kunnskap og informasjon som utgangspunkt for samarbeid om tilbudet til de eldste barna i barnehagen, deres overgang til og oppstart i skolen. Barnehagen må ha samtykke fra foreldrene for å dele opplysninger om enkeltbarn med skolen.

De eldste barna skal få mulighet til å glede seg til å begynne på skolen og oppleve at det er en sammenheng mellom barnehagen og skolen. Barnehagen skal legge til rette for at de eldste barna har med seg erfaringer, kunnskaper og ferdigheter som kan gi dem et godt grunnlag og motivasjon for å begynne på skolen. Barnehagen skal bidra til at barna kan avslutte barnehagetiden på en god måte og møte skolen med nysgjerrighet og tro på egne evner. Barna skal få bli kjent med hva som skjer i skolen og skolefritidsordningen.

Organisering

Hovedprosess for funksjonsanalyse er som nevnt ovenfor temabasert i naturlig tidsrekkefølge slik:

1. Pedagogisk grunnlag - hva som skal skje i bygget av pedagogisk aktivitet
2. **Organisering - hvordan den pedagogiske aktiviteten skal organiseres**
3. Arealutforming og arealbehov - som konsekvens av organiseringen

Nærværende avsnitt i funksjonsanalysen omhandler temaet organisering

Skolen

Sentrale styringsdokument vektlegger kravet om tilpasset opplæring for den enkelte elev, og lærernes metodefrihet.

Elever skal deles i grupper som er pedagogisk og trygghetsmessig forsvarlige, og hvor barns sosiale tilhørighet ivaretas. Hver elev i skolen skal være tilknyttet en kontaktlærer.

På de laveste trinnene må lærestoffet ordnes i meningsfylte enheter med forankring i barns eget miljø. Skoledagen må derfor kunne organiseres med lengre perioder, både inne og ute for å gi ro og rom for aktiviteter.
Elever på de høyeste trinnene vil i stor grad få sine kunnskaper gjennom tverrfaglige problemstillinger, hvilket forutsetter praktisk tilrettelegging og problemnløsninger gjennom prosjektrettede arbeidsmetoder.

Viktige elementer knyttet til organisering av grunnskoleopplæringen:

- *Kommunen og skoleeigaren for privat skole etter § 2-12 har ansvaret for at krava i opplæringslova og forskriftene til lova blir oppfylte, under dette å stille til disposisjon dei ressursane som er nødvendige for at krava skal kunne oppfyllast.*
- Begrepene trinn og basisgrupper, som kan brukes om hverandre, indikerer i utgangspunktet permanente grupper begrunnet ut fra elevens behov for sosial tilhørighet. Loven må forstås slik at klasser og basisgrupper ikke kan organiseres permanent etter faglig nivå, kjønn eller etnisk tilhørighet. Det er imidlertid intet i veien for at klassene/basisgruppene kan organiseres aldersblandet.
- Når det gjelder for deler av opplæringen, er det fritt fram for skolen å organisere elevene i grupper etter behov, men med mindre det foreligger en pedagogisk begrunnelse skal heller ikke her faglig nivå, kjønn og etnisk tilhørighet legges til grunn for gruppeinndelingen.
- Loven gir skolen anledning til selv å velge gruppestørrelser, enten det er snakk om permanente eller sporadiske grupper. Begrensningen ligger i at alle basisgrupper skal ha minst en kontaktlærer per 15.elever, samt at alle grupper skal være organisert pedagogisk eller sikkerhetsmessig forsvarlig. Hva som er pedagogisk forsvarlig må vurderes ut fra om elevene kan få tilstrekkelig tilpasset opplæring ut fra evner og forutsetninger (jf. opplæringsloven § 1-3 om tilpasset opplæring og tidlig innsats) og således tilfredsstillende utbytte av opplæringen, hvilket må bedømmes i lys av opplæringens innhold, elevsammensetning, lærerdekning og lærerkompetanse.

Noen viktige elementer av organiseringsmessig art med arealmessig konsekvens:

- Kort avstand mellom hjemmebaser og andre andre areal for å redusere gangavstanden og å skape ro og orden.
- SFO legges nær opp til 1.trinn og barnehage.
- Hvert enkelt trinn må med letthet kunne deles i mindre grupper (basisgrupper)
- Samarbeidende trinn plasseres i hovedsak sammen, og fortrinnsvis ha hjemmebase med felles inngang.
- Hjemmebasen skal bestå av formidlingsareal, gruppeareal og arbeidsareal.
- Hjemmebasene skal knyttes nært opp mot fellesareal for hele skolen.
- Utearealet må sees i sammenheng med innearealet og tilpasses elevenes alder, særegenheter og aktiviteter.

Barnehagen

Barnehagen er en pedagogisk virksomhet som skal planlegges, dokumenteres og vurderes. Den enkelte barnehage står fritt til å velge metoder og omfang ut fra lokale forutsetninger. Gjennomføring av planene må være så fleksible at det er rom for spontanitet og barns medvirkning.

Barna skal deles i grupper som er pedagogisk og trygghetsmessig forsvarlig, og hvert barn skal være tilknyttet en avdeling/gruppe.

Ny pedagognorm fra 1.aug.2018 – sier at det skal være max 14 barn pr pedagog på storbarnsavdeling, og
max 7 barn pr pedagog på småbarn avdeling.
Dvs. at gruppa kan variere alt etter hvor mange pedagoger det totalt er i hver barnehage.

Noen viktige elementer av organiseringsmessig art med arealmessig konsekvens:

- Kort avstand mellom hjemmebaser og andre andre areal for å redusere gangavstanden og å skape ro og oversiktlighet.
- Barna skal ha mulighet til å være i mindre grupper, samt delta i fellesaktiviteter.
- Hver avdelings areal skal bestå av et eget areal, samt fellesareal som brukes av alle avdelinger.

Arealene

Hovedprosess for funksjonsanalyse er som nevnt temabasert i naturlig tidsrekkefølge slik:

1. Pedagogisk grunnlag - hva som skal skje i bygget av pedagogisk aktivitet
2. Organisering - hvordan den pedagogiske aktiviteten skal organiseres
3. **Arealutforming og arealbehov - som konsekvens av organiseringen**

Arealutformingen vil være en konsekvens av organisering av tjenesten, som igjen har nøye sammenheng med virksomhetens pedagogiske grunnlag.

<u>For skolen nevnes spesielt</u>
Sentrale styringsdokument for skolen legger stor vekt på tilpasset opplæring til den enkelte elev, og lærernes metodefrihet. Dette stiller krav til at arealet er fleksibelt, elastisk, mangfoldig og variert for å gi plass til varierte og ulike arbeidsformer. Arealutforming skal gi mulighet for opplæring med trinn, aldersblandede grupper, mindre grupper og individuelt arbeid.

Med andre ord:
Siden barna er svært forskjellige, og at kravet til tilpasset opplæring vektlegges spesielt, må arbeidssonene ha fleksible løsninger som åpner opp for individuelt arbeid, samarbeid, sosialisering og varierte læringsaktiviteter, samtidig som fellesskapsfølelsen og behovet for felles møteplasser blir ivaretatt.

<u>For barnehagen nevnes spesielt</u>
Barnehagen skal ha areal som gir mulighet for lek, livsutfoldelse og meningsfylte opplevelser og aktiviteter i trygge og samtidig utfordrende omgivelser.

Pedagogisk grunnlag og bygningsmessig relevans - generelt for skoler og barnehager

Elementer for bygningsmessig tilpasning som vektlegges både ved planlegging av skolebygg og barnehager.

<u>Generalitet</u>

- Arealene må være fleksible og ha høy generalitet.
- Arealene må fremstå slik at den enkelte elev sikres best mulig læringsutbytte og at løsningene understøtter utviklingen av ulike egenskaper hos barna.
- De fysiske løsningene må understøtte variasjon i opplæringen med tanke på at barn lærer gjennom alle sine sanser.
- Bygningen må utformes med tanke på variasjon i romopplevelse og fargebruk.
- Bygningen må lett la seg tilpasse variasjon i aldersgrupper, metoder og aktiviteter, og samtidig gi de ansatte stor metodefrihet.
- De ulike arealene må være lett tilgjengelig for alle brukerne, samtidig som det brukes lite tid til forflytning.
- Bygningen må bære preg av åpenhet og gi følelse av velvære og trivsel.

<u>Fleksibilitet</u>

- Bygningen må utformes slik at den lett lar seg tilpasse ulike atferdsmønster, forutsetninger, funksjonsnivå og behov.
- Det må enkelt la seg gjøre å flytte, og endre for eksempel arealstørrelsen.

- Bygningen må ha universell utforming, jfr. retningslinjer fra Regjeringens handlingsplan 2015-19.

Elastisitet
- Bygningen må være utformet slik at den enkelt lar seg tilpasse variasjoner i barnetall og gruppestørrelser.

Mangfold
- Bygningen må kunne ivareta barnas ulike behov.
- Den må kunne tilfredsstille metodefrihet hos personalet for å oppnå målene i Kunnskapsløftet og Rammeplan for barnehager.

Bære preg av åpenhet
- Det må legges vekt på støydempende løsninger
- Bruken av glass må tilpasses arealene med tanke på lysgjennomstrømming og lyddemping.
- Bygningen må tilpasses slik at det blir en god balanse mellom åpnere og skjermede areal.
- Det må sikres glidende overganger nellom ute- og inneområde.

Beskrivelse av skoleareal

Sett i sammenheng med det det pedagogiske grunnsynet, og de organisatoriske grep som er beskrevet ovenfor, mener arbeidsgruppen at samarbeidende trinn skal ha hver sin hjemmebase og fellesareal med gruppeareal, utformet med sikte på å sikre ro og trygghet. Fellesarealet er stedet der barn i ulike alderstrinn møtes i ulike aktiviteter.

Om skolearealet

Hvert trinn skal ha en hjemmebase med areal for formidling og arbeid, samt fingarderobe og lager. Samarbeidende trinn (arbeidsenheter) skal ha felles grovgarderobe og gruppeareal, evt. med tilhørende auditorium, egnet for formidling, og gjerne sentralt plassert i arbeidsenheten.

Areal for personalet (personalrom, arbeidsrom), lager, mediatek/bibliotek, vestibyle, administrasjon, kantine, tekniske rom, helsesøster, varelevering og renholdssentral vil være felles for skole og barnehage der virksomhetene samorganiseres under samme tak.
Øvrige fellesareal for skole og barnehage dimensjoneres for skolen, men kan disponeres av andre. Dette kan gjelde sfo-base, rom for kunst og håndverk, allaktivitetsareal og rom for musikk.

Kroppsøvingsareal tas ikke med i arealberegningsoppsettet nedenfor, da arbeidsgruppen forutsetter at ny skole med barnehage på Sistranda plasseres nær opp til allerede eksisterende anlegg. Dette er imidlertid ikke til hinder for at alt skoleareal, både ute og inne, må kunne gi mulighet for utvidet fysisk aktivitet i skolen.

Under avsnitt om arealberegning nedenfor, vil arbeidsgruppen gi en nærmere beskrivelse av det enkelte areal, samt beregne nødvendig arealomfang i flere alternativ både en 1-7 skole og en 1-4 skole, begge med tilhørende barnehage.

Beskrivelse av barnehageareal

Barnehagen skal ha arealer og utstyr nok til lek og varierte aktiviteter som fremmer bevegelsesglede, gir allsidig bevegelseserfaring, sanseerfaring og mulighet for læring og mestring. Utforming av det fysiske miljøet ute og inne gir viktige rammebetingelser for barns trivsel, opplevelser og læring.

Barnehagens fysiske miljø skal utformes slik at alle barn får gode muligheter for å delta aktivt i lek og andre aktiviteter. I tilretteleggingen av det fysiske miljøet må det tas hensyn til at barn i ulike aldre og med ulikt ferdighetsnivå skal bruke de samme arealene. Barn i småbarnsalderen har stort behov for tumleplass ute og inne, og for ro og konsentrasjon. Utformingen må ta hensyn til at barn har behov for å danne grupper og at det foregår ulike aktiviteter på samme tid.

Om barnehagearealet

Barnehagen vil ha en organisatorisk inndeling i avdelinger. Hver avdeling skal ha plass til 18 enheter, hvorav en enhet tilsvarer barnehageplass for ett barn over 3 år. Siden ett barn under 3 år beregnes som 1,33 enheter, vil antall barn per avdeling bli lavere enn 18 dersom avdelingen har barn under 3 år.
Under avsnitt om arealberegning nedenfor, vil arbeidsgruppen gi en nærmere beskrivelse av det enkelte areal, samt beregne nødvendig arealomfang for en barnehage samlokalisert med skole.

Arealberegning skole

Føringer for areal i skoleanlegg

Det foreligger ikke statlige arealkrav for skoleanlegg. Arealnormer for grunnskoler vedtas av den enkelte kommune.. Frøya kommune har etter forslag fra Norconsult i forbindelse med skolebruksplanen fra 2011, vedtatt veiledende arealnorm for skoler i kommunen.

Arealnormer for grunnskolen skal være i henhold til lover og forskrifter, og sentralt i denne sammenheng er forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler, forskrifter vedrørende byggetekniske krav og krav til universell utforming, samt opplæringsloven og arbeidsmiljøloven.

I veileder til forskrift om miljørettet helsevern heter det bl.a.:

- Ved beregning av maksimale elevtall i et undervisningsrom bør det tas hensyn til hele læringsarealet som klassen/elevgruppen disponerer. Det må også tas hensyn til rommenes utforming, innhold og ventilasjonsforhold. Læringsarealet skal legges til rette for varierte arbeidsformer og tilhørende utstyr.
- Når en klasse/elevgruppe disponerer tilleggsarealer (grupperom, formidlingsrom eller andre rom) i nærheten av klasserommet/hovedrommet, må klasserommet/hovedrommet planlegges etter en arealnorm på minimum 2 m2/elev. Så lenge inneklimaet er tilfredsstillende og aktiviteten i rommet er tilpasset, kan elevtallet i enkeltrom (som f.eks. formidlingsrom og auditorier) gjerne være høyere enn det normen på 2 m2/elev tilsier. Dersom klassen/elevgruppen ikke disponerer tilleggsareal i nærheten av klasserommet/hovedrommet, bør arealet være større, helst opp mot 2,5 m2/elev. Areal for ansatte kommer i tillegg.

- Det knyttes ikke spesielle arealkrav til spesialiserte læringsareal. Dette er rom til naturfag, musikk, kroppsøving, kunst/håndverk, mat og helse, og som disponeres av flere klasser/elevgrupper

Når det gjelder utforming av arbeidsplassene og areal pr. lærer, så sier Arbeidsplassforskriften at arbeidsplassene «*skal være dimensjonert, innrettet og tilpasset arbeidets art, arbeidsutstyret og den enkelte arbeidstaker*» (§2.1).

I kommentar til forskriften skriver Arbeidstilsynet at lokalene må ivareta behov for at:

- man kan arbeide rasjonelt og effektivt, på egenhånd og i samvirke med andre
- ingen isoleres
- det er mulighet til fortrolige samtaler
- det er mulighet til å skjerme seg for konsentrasjon eller hvile
- lokalene har en standard på det nivået som er vanlig ellers i samfunnet
- standarden ikke er så varierende at det åpenbart kan virke krenkende for enkelte

Videre heter det at «*Hver arbeidsplass bør ha et gulvareal på minst 6 m²*". Dette gjelder både enkeltkontor, felleskontor og kontorlandskap. Arealer for atkomst og for fellesfunksjoner kommer i tillegg».

Elevtallsprognose for Sistranda

Revidert skolebruksplan fra 2017 antyder rundt regnet 200 barnetrinnselever knyttet til Sistranda opptaksområde skoleåret 22/23. Det er da tatt utgangspunkt i kjente barn. Dersom det kalkuleres med tilsvarende vekst som i perioden 2011-2017 (på ca. 3 % / år i snitt- Sistranda), kan det ca. 20 år fra nå beregnes et elevtall på ca. 300 på barnetrinnet.
Arbeidsgruppen er usikker på realismen i en så ekspansiv utvikling på sikt, og mener derfor at arealberegning av ny barneskole på Sistranda i første omgang bør legges fram i 3 alternativ med elevkapasitet på hhv 250, 300 og 350 elever for en 1-7 skole. For en 1-4 skole, blir kapasitetsberegningen tilsvarende, avrundet til 150, 175 og 200 elever.

Tabell 1 Arbeidsprognose for elevutvikling Sistranda skole

	19/20	22/23	25/26	28/29	31/32	34/35	37/38
Elever 1-.10	297	350	378	408	440	475	513
Elever 1-7	180	200	219	239	261	285	312
Elever 1-4	112	114	125	136	149	163	178
Tatt utgangspunkt i skolebruksplanens prognose for 22/23, og med videre vekst på 3 % årlig							
for barnetrinnet (og førskolebarn), og 2 % årlig for ungdomstrinnet.							
Valgte alternativ 1-7 skolen: 250-300-350 elever							
Valgtealternativ 1-4 skolen: 150-175-200 elever							

Arealbehovet for skolen fremkommer i ulike alternativ som vist i tabellen nedenfor.

1	**Tabell 2: SKOLE (med tillegg for sambruksareal med barnehagen)**														
2	Trinn	**1-7 / Frøya**		**1-7 / alt 1**		**1-7 / alt 2**		**1-7 / alt 3**		**1-4 / alt 1**		**1-4 / alt 2**		**1-4 / alt 3**	
3	Elever	150		250		300		350		150		175		200	
4	Elever/trinn	21		36		43		50		38		44		50	
5		m2 og m2/elev								m2 og m2/elev					
6	Arb.plasser	300	2,0	500	2,0	600	2,0	700	2,0	300	2,0	350	2,0	400	2,0
7	Formidl./gr./felles	240	1,6	825	3,3	990	3,3	1 155	3,3	495	3,3	578	3,3	660	3,3
8	Elevgarderober	158	1,1												
9	Nærlager	21	0,1												
10	Samlingsrom	75	0,5												
11	SFO-base	50	0,3	60	0,2	60	0,2	60	0,2	60	0,4	60	0,3	60	0,3
12	**Læringsareal**	**844**	**5,6**	**1 385**	**5,5**	**1 650**	**5,5**	**1 915**	**5,5**	**855**	**5,7**	**988**	**5,6**	**1 120**	**5,6**
13	Bibli./Mediatek	60	0,4	675	2,7	810	2,7	945	2,7	60		70		80	
14	Kjøkken/Kantine	60	0,4							60		70		80	
15	Musikk/drama	80	0,5												
16	Naturfag	60	0,4												
17	Kunst/Håndverk	140	0,9												
18	Kroppsøving	320	2,1												
19	**Spesilaareal**	**720**	**4,8**	**675**		**810**		**945**		**120**		**140**		**160**	
20	Adm.kontor	45	0,3	300	1,2	360	1,2	420	1,2	180	1,2	210	1,2	240	1,2
21	Møterom	25	0,2												
22	Lager, rekvisita	25	0,2												
23	Persgard./WC	23	0,2												
24	Personalrom	42	0,3												
25	Pers.arb.pl.	90	0,6	150	0,6	180	0,6	210	0,6	90	0,6	105	0,6	120	0,6
26	**Sum adm./pers.**	**250**	**1,7**	**450**		**540**		**630**		**270**		**315**		**360**	
27	Renh./Drift +	55	0,1	200	0,8	240	0,8	280	0,8	120	0,8	140	0,8	160	0,8
28	Lager, boder etc.	70	0,5												
29	**Sum annet areal**	**125**	**0,8**	**200**	**0,8**	**240**	**0,8**	**280**	**0,8**	**120**	**0,8**	**140**	**0,8**	**160**	**0,8**
30	**Nettoareal**	**1 939**	**12,9**	**2 710**		**3 240**		**3 770**		**1 365**		**1 583**		**1 800**	
31	Till.for 2 avd.bh			*48*		*48*		*48*		*48*		*48*		*48*	
32	**Skole+2avd bh**			**2 758**		**3 288**		**3 818**		**1 413**		**1 631**		**1 848**	
33	Till.for +2 avd.bh			31		31		31		31		31		31	
34	**Skole+4avd bh**			**2 789**		**3 319**		**3 849**		**1 444**		**1 662**		**1 879**	
35	Till.for +1 avd.bh			17		17		17		17		17		17	
36	**Skole+5avd bh**			**2 806**		**3 336**		**3 866**		**1 461**		**1 679**		**1 896**	

Kommentarer til arealoversikten ovenfor

Innledning
Siden arbeidsgruppen mener at funksjonsanalyse for en 1-4 skolen bør ta utgangspunkt i en komplett barneskoleløsning, vil kommentarene nedenfor i hovedsak være knyttet opp mot en 1-7 skole.

Oppsummeringsfeltene (rad 30-36))
Med nettoareal menes alt skoleareal med unntak av tekniske rom, vegger, trafikkareal, inngangsparti/foaje etc.,altså areal benyttet til "pedagogisk produksjon".
Rad 30 viser netto arealbehov for 1-7 skole og 1-4 skole i ulike alternativ.
Radene 31-36 viser netto arealbehov skole med tillegg for sambruksareal barnehage i ulike barnehagealternativ (jfr. tabell 3 nedenfor). NB! Ingen arealeffekt ved sambruk er lagt inn. Dette forutsettes håndtert i skisseprosjektet.

Nettoareal per elev sier litt om hvor effektiv arealutnyttelsen er.
Bruttoareal kan i denne fasen beregnes ved å multiplisere nettoarealet med 1,4.

Arealbehovet er en foreløpig beregning basert på Norconsults arealoppstilling for skolebygg, samt tilsvarende for barnehager. Tabellen er i denne sammenheng kun ment som illustrasjon..

Generelt læringsareal (rad 12, basert på radene 6-11)
Generelt læringsareal er vanligvis en betegnelse på elevenes hjemmeområde (hjemmebase), altså areal for læring, samt garderobe, men med unntak for spesialutstyrt læringsareal. Sfo-basen tas med i denne kategorien hva gjelder barneskole.
Skolen kan organiseres i arbeidsenheter knyttet til årstrinn, eller der to eller flere årstrinn samarbeider (samarbeidende trinn).

Garderobeløsningen
- Arbeidsenhetene bør ha felles inngang med grovgarderobe (våt-område), og en fingarderobe for hvert trinn.
- Det må avsettes plass til tørkeskap/tørkerom for sfo og de laveste trinnene.
- Garderobene skal ha vaskerenner og tilstrekkelig med toalett

Sfo-basen (med lager og arbeidsplass) må være knyttet til hjemmebase for de laveste trinnene, samt barnehagen, hvor sambruk og helhet i barnas skoledag står sentralt.
- Sfo må ha mulighet til å bruke skolens fellesareal.
- Sfo-basen må ligge i tilknytning til evt. kantine/kjøkken (for skolen)
- Basen må også ha nær tilknytning til barnehagens funksjoner for samarbeid om morgenen og ettermiddag.

Hjemmebasen
- Arbeidsarealet for elevene skal være utformet slik at elevene har sin egen arbeidsplass med oppbevaringsplass for daglig skoleutstyr.
- Hvert trinn skal ha lett tilgang til et areal hvor det kan formidles til enkeltelever, grupper eller hele trinn (formidlingsareal). Arealet skal ha utstyrsbord til læreren og nødvendig teknologisk utstyr for formidling.
- Hjemmebasen må ha areal for møter og spesialpedagogiske tiltak, og for de minste elevene bør det kunne tilrettelegges for lek, lesing/hvile/puter, gruppebord etc.
- Nærlager som en integrert del av hjemmebasen.

- Hjemmebasen bør skjermes for utleie/utlån på kveldstid.

Hjemmebasen skal ha nær tilknytning til gruppeareal, og til auditorium/fellesareal (allaktivitetsarealer), og/eller andre større formidlingsarenaer for hele bygget.

Allaktivitetsareal kan brukes til samlinger for hele skolen og barnehagen, gjerne med scene for opptredener, musikk, dans og drama.

Spesialutstyrt læringsareal (rad 19, basert på radene 13-18)
Med spesialutstyrte læringsarealer menes arealer som krever en særskilt tilpasning på grunn av faglige aktiviteter. NB! Noen av arealene vil ikke være aktuelt i en 1-4 skole.

En kort arealbeskrivelse:

- Mediateket/biblioteket skal være et kunnskapssenter som skal gi inspirasjon til utvikling og læring. Det skal romme læringsmateriell som er tilpasset det enkelte barns behov og skal fremstå som kunnskapsbase med glidende overgang mellom ulike læringskilder. Arealet skal fremstå som et hjerte i bygget, godt egnet for leksearbeid, prosjektarbeid, møteaktivitet m.m. Arealet skal være felles for skole og barnehage.
- En 1-7 skole bør ha kantine for spising av medbrakt mat, eller mat tilberedt av elever. Den bør ha sitteplass til rundt regnet halvparten av barna i bygget. Kantina bør plasseres sentralt i bygget, gjerne knyttet opp mot fellesareal for øvrig, og den bør kunne være tilgjengelig ved utleiearrangement, Kantina erstatter skolekjøkkenet.
- Musikk/drama skal ha areal med god akustikk og inneha god plass for musikkutstyr. Musikkrommet bør tilknyttes scene, gjerne i sammenheng med allaktivitetsareal, Det bør knyttes et godt skjermet bandrom/øvingsrom opp mot musikkarealet for bl.a. individuell musikkøving.
- Kunst/håndverk-arealet skal gi rom for tekstilforming, tre- og metallsløyd, keramikk, maskinsløyd, lakk og maling. Sløydrommet bør også kunne fungere som forskerrom, og da blir det viktig med direkte inngang utenfra. Det må tas hensyn til nødvendig sikkerhet, avtrekk mm.
- Areal for naturfag bør inngå i hjemmebasen
- Areal for kroppsøving kommenteres ikke her, da arbeidsgruppen forutsetter at ny skole på Sistranda vil kunne benytte seg av allerede tilgjengelig og relevant areal (Frøyahallen, basishallen, basseng).

Areal for administrasjon og personal (rad 26 basert på radene 20-25)
Arbeidsgruppen mener at areal for administrasjon og personalet skal være felles for skolen og barnehagen.

- Arbeidsrommene skal tilrettelegges for individuelle arbeidsplasser, store nok, utformet og utstyrt med tanke på kontorarbeid. Det skal planlegges møterom med plass til store og små møter både i skoletiden og etter skoletid.
- Personal- og møterom med gode og varierte sitteplasser, bord og kjøkkenkrok.
- Personalgarderobe med god plass for oppbevaring av klær og eiendeler. Garderoben skal inneholde WC og dusj.
- Administrasjonen skal ligge sentralt i bygget med åpenhet ut mot fellesarealet, og for øvrig sentralt i forhold til hovedinngang. Arealløsningen skal i prinsippet være åpen, men med god mulighet for å avvikle konfidensielle samtaler. Administrasjonslokalene består av ekspedisjon, kontor for virksomhetsleder, evt. fag-/teamledere i skole og barnehage, møterom, kopirom., lager og rom for rekvisita. Det bør vurderes kopirom i tilknytning til hjemmebaser.
- Sanserom med tanke på spesielle tiltak for enkelte barn bør vurderes.

Annet nettoareal (rad 29, basert på radene 27-28)

- Vestibyle som skal være en tydelig merket hovedinngang med nødvendig skilting både ute og inne.
- Renholdssentral og nødvendige rom for andre driftstjenester, beregnet både for skole og barnehage.
- Areal for helsesøster og elevtjenester må også ha sin plass i et komplett skolebygg.

Tilleggskommentar

- Bygget skal tilrettelegges for barn med nedsatt funksjonsevne, hvilket innebærer tilgjengelighet for funksjonshemmede, nødvendig spesialutstyr, tilrettelagt toalett/dusj/stellerom, tilrettelagt areal for ulike barns spesielle behov, samt at belysning, farger og lydforhold tar hensyn til svaksynte og hørselshemmede.
- Bygget må i tillegg tilrettelegges for - og utstyres med - teknologiske løsninger både for læringsprosessen og kommunikasjon for øvrig.

Arealberegning barnehage

Føringer for barnehageareal

Arealprogram for barnehager er utarbeidet med utgangspunkt i:departementets veiledende norm hvilket innebærer 4 m2 netto leke- og oppholdsareal for barn over 3 år, og ⅓ mer per barn under 3 år.

Arealberegningsskjemaet nedenfor (tabell 4) angir arealbehovet for 3 ulike barnehagestørrelser i form av antall enheter. En (1) enhet tilsvarer 100% barnehageplass for barn over 3 år. En tilsvarende plass for barn under 3 år utgjør 1,33 enheter.
Aldersfordelingen av barn over og under 3 år kan varieres. Arbeidsgruppen beregner derfor et avdelingssnitt på 15 barn.

I forskrift om pedagogisk bemanning settes det krav til pedagogtetthet i barnehager, Antall *andre ansatte* skal være slik at barnehagen kan drive en tilfredsstillende pedagogisk virksomhet.

Barnehagens størrelse

Oppdragsgiver har ikke definert barnehagens størrelse, kun at barnehagen skal inngå i skolen, med de fordeler dette kan innebære pedagogisk, praktisk og økonomisk.

Tabellen nedenfor viser et simulert behov for barnehageplasser i relevant område. Se kommentarer.

1	**Tabell 3: Arbeidsprognose for kapasitetsvurdering barnehage**						
2		**22/23**	**25/26**	**28/29**	**31/32**	**34/35**	**37/38**
3	Elever i barneskolen	200	219	239	261	285	312
4	Barn / årskull	29	31	34	37	41	45
5	Førskolebarn 1-5	143	156	171	186	204	223
6	Barnehagekapasitet:						
7	Nesset	57	57	57	57	57	57
8	Sistranda	64	64	64	64	64	64
9	Rabben	64	64	64	64	64	64
10	Kap.mangel antall barn	−42	−29	−14	1	19	38
11	Kap.mangel avdelinger	−2,8	−1,9	−1,0	0,1	1,2	2,5
12	Nabeita +	30	30	30	30	30	30
13	Kap.mangel barn N	−12	1	16	31	49	68
14	Kap. mangel avd. N	−0,8	0,1	1,0	2,1	3,2	4,5

Rad 3: Prognosen for barn knyttet til Sistranda skole baserer seg på 3% årlig vekst

Rad 7-9: Kapasiteten i eksisterende barnehager.Oppjustert med 9 plasser i forhold til skolebruksplanen, etter informasjon fra barnehagene selv.

Rad 11: Kapasitestmangen (avdelinger) i Sistranda opptaksområde

Rad 12: Simulert bygging av 1 avd. barnehage på Sistranda i stedet for Nabeita
Rad 13-14: Kapasitetsmangel som konsekvens av simulering i rad 12

Tabellen indikerer at med nåværende barnehagekapasitet i Sistranda opptaksområde, og med bakgrunn i ca. 3 % årlig vekst i barnetallet, vil det med tanke på full lokal dekning ikke oppstå behov for økt barnehagekapasitet før ca. 15 år fra nå.
Når det simuleres at behovet for økt lokal dekning på Nabeita overføres til Sistranda, vil behovet for økt kapasitet oppstå noe tidligere, jfr. tabell ovenfor.
Det må understrekes at barnetallsdata så langt frem i tid er heftet med meget stor usikkerhet.
Arbeidsgruppen presiserer at rad 5 i tabell 3 kun omfatter barn knyttet til Sistranda skole.
Førskolebarn fra Nabeita, Nordskag, Dyrøy og Øyrekka inngår således ikke..

Arealbehov i 3 alternativ

Ved beregning av alternative arealbehov er det utover det som er nevnt ovenfor tatt følgende hensyn:

- Simulert barnetallsvekst i oppvekstområdet på 3 % årlig sett i sammenheng med tilgjengelig kapasitet i området, og hvor målet er 100% lokal dekning.
- Barnehagen skal integreres med skolen i størst mulig grad.

Tabell 4: BARNEHAGE									
Enheter		30		30		60		78	
Alternativ		Frøya		Alt 1		Alt 2		Alt 3	
Avdelinger	15	2		2		4		5	
	E=enhet	m2 og m2/enhet							
	bruttoareal (antatt faktor 1,4)	**364**		**298**		**575**		**736**	
	nettoareal	**260**		**213**		**411**		**526**	
SUM	**nettoareal per enhet**		**8,7**		**7,1**		**6,9**		**6,7**
Læringsareal	Baser/samlingsrom/lekerom	120	4,0	120		240		312	
	Kjøkken	12	0,4						
	Leke- og oppholdsareal	132	4,4	120	4,0	240	4,0	312	4,0
Spesialareal	Grovgarderobe	15	0,5						
	Fingarderobe	15	0,5						
	Toaletter og stellerom	13	0,4	65		130		163	
	Lager/bod	13	0,4						
	Renholdsentral	8	0,3						
	Andre areal	64	2,1	65	2,2	130	2,2	163	2,1
Adm./pers.	Adm.kontor	15	0,5						
	Arbeidsplasser i fellesrom	12	0,4						
	Pauserom	9	0,3						
	Konferanserom/møterom	10	0,3						
	Kopi/data/lager etc.	8	0,3	28		41		51	
	Garderober/toalett/dusj	10	0,3						
	Personal	64	2,1	28	0,9	41	0,7	51	0,7
Nettoareal		260	8,7	213	7,1	411	6,9	526	6,7

Kommentarer til arealoversikten ovenfor.

Tabellen viser arealbehovet for valgte ulike barnehagestørrelser ved simulert sambruk med skolen.

Leke- og oppholdsareal (rad 9-10) og garderober med toalett/stellerom og lager (rad 12-16)
Den enkelte avdelings areal består av:

- Avdelingsareal (hver avdeling sitt areal)
- Areal til felles bruk ("Hjerterom"), inkl. soveområde.
- Spesialiserte grupperom fil felles bruk
- Fin- og grovgarderobe
- Toalett/stellerom

Kjøkken forutsettes sambruk med skolen (hhv. rad 10).

Litt om arealene og utforming av arealene:

- Det skal komme mye lys inn i rommene.
- Det fysiske miljøet skal sikre ro og trygghet, samtidig som arealet skal være fleksibelt, regulerbart og estetisk.
- Utforming av arealene skal innby til rolige aktiviteter, og rommene må ha en plassering i forhold til hverandre slik at en unngår å forstyrre andre som er i aktivitet/lek.
- Avdelingsarealet kan deles inn i små rom/kroker, og det skal legges til rette for små barnegrupper med mulighet for utvidelse. Det skal også være en kjøkkenkrok (med pedagogisk formål) tilknyttet hver avdeling
- "Hjerterommet" er et større fellesareal til bruk når barnegruppene samles samtidig. Rommet skal kunne deles inn i mindre rom/kroker ved bruk av f.eks. fleksible vegger. Rommet skal også ha plass til et lite amfi. Det skal være fysisk lokalisert i nærheten av avdelingsareal og spesialrom. Hjerterommet" skal videre lokaliseres i nærheten av virksomhetens kantine/kjøkken.
- Areal for spesialrom/grupperom må omfatte et lydisolert rom uten vinduer for soving/hvile (sanserom). Et rom for natur/miljø skal ligge i nærheten av uteområdet, fortrinnsvis med direkte utgang til naturen omkring.
- Garderoben er først et våtområde (grovgarderobe) som skal lede inn til tørt område (fingarderobe). Garderobene skal også inneholde toaletter, vask og dusjmulighet, og et stellerom/WC i tilknytning til fingarderoben. Garderobene må ha god plass for påkledning. Alle barn må ha skap med dør. Det må også avsettes plass til tørkeskap. Hver avdeling skal ha et eget overdekket uteareal med spylestasjon. Ansatte skal ha en liten egen garderobe med toalett i tilknytning til barna.
- Lager for oppbevaring av avdelingens utstyr/materiell skal tilknyttes "hjerterom"/avdelinger.

Administrasjon- og personalavdeling (rad 18-23)
Areal for barnehagens administrasjon og personale skal samlokaliseres med skolens tilsvarende fasiliteter, men med unntak av konferanse-/møterom og rom for arkiv/lager (rad 21-22)

Arealutformingseksempler

Hjemmebase for de minste

Skissen - som er hentet fra Lundamo skole og barnehage i Melhus - er lagt ved for å vise eksempel på plassering av areal til arbeid, formidling, grupper og garderober i logistikksammenheng. Skissen er ikke ment å skulle vise forslag til organisering.

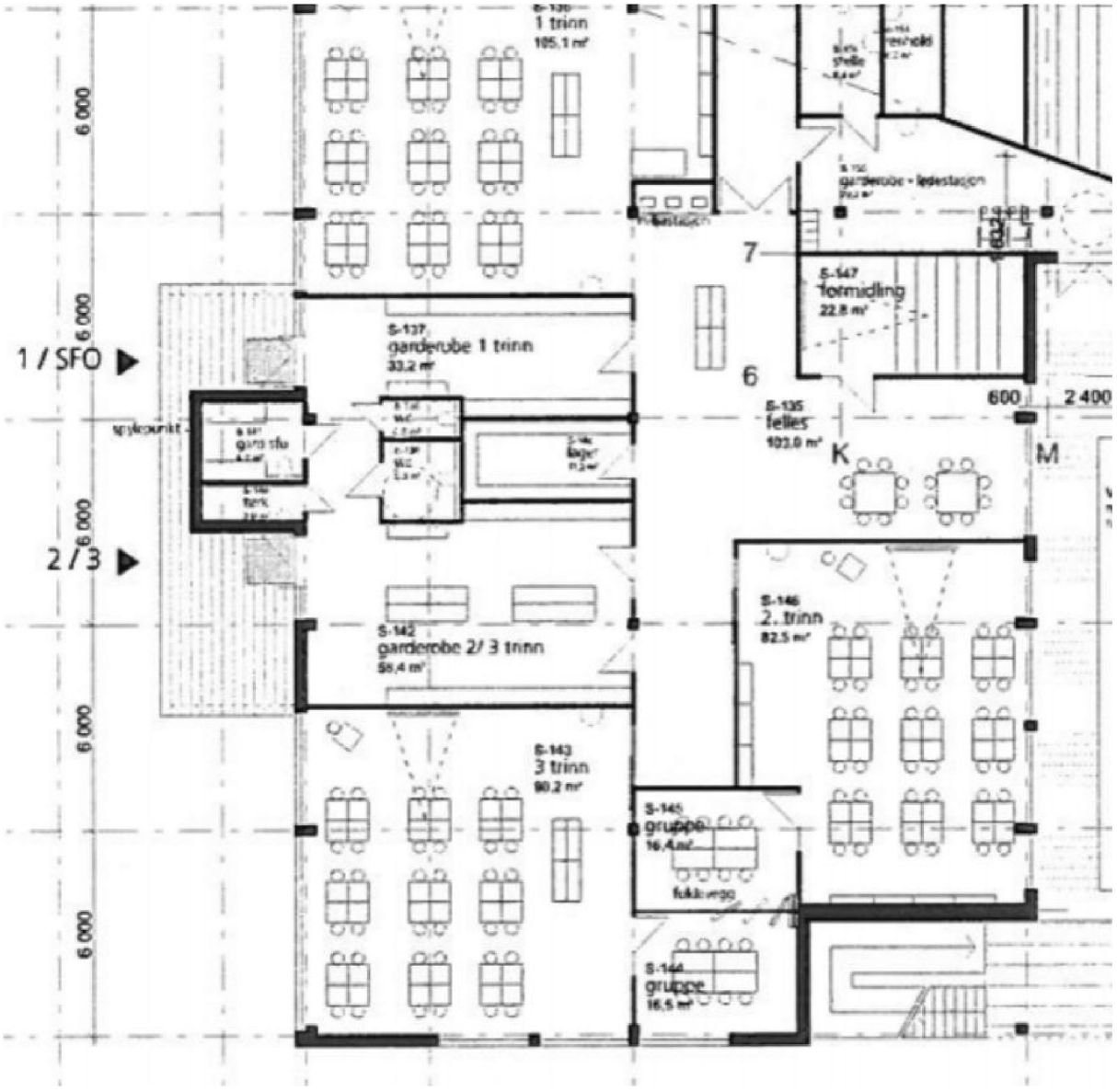

Henvisning til noen relevante arealbeskrivelser fra Utdanningsdirektoratet

[Fleksible hjemmeområder i skolen]

[Lærerarbeidsplasser]

[Barnehagearealer]

[Sambruksmuligheter for SFO]

Barnehage og SFO i skolen

Ny barneskole på Sistranda skal ihht til kommunestyrevedtaket fra juni-17 utredes med integrert barnehage (oppvekstsenter).

Pedagogiske konsekvenser

- Barnehagen skal i samarbeid med skolen legge til rette for barns overgang fra barnehage til 1.klasse/ SFO.
- Barnehage og skole som begge er institusjoner for omsorg, oppdragelse, lek og læring, vil ha et felles ansvar for at barn kan møte ulikheter mellom institusjonene med nysgjerrighet og tillit til egne forutsetninger.
- Det skal legges til rette for at barn kan ta avskjed med barnehagen på en god måte, glede seg til å begynne på skolen og oppleve at det er en sammenheng mellom skole og barnehage. Trygghet i overgangsfasen som er et viktig fundament for en god prosess, styrkes av at barna vil være kjent med skolens personale og lokaliteter.
- Nært samarbeid mellom barnehage og skole er særlig viktig for barn som har behov for særskilt tilrettelagt omsorgs- og læringsmiljø. Samlokalisering letter tilretteleggingsprosessen, og bør etableres i god tid før barnet begynner på skolen.

Sambruk av areal

Arbeidsgruppen har i denne sammenheng slike innspill:

- 1.trinn og SFO skal sambruke areal, men SFO skal ha egen base.
- SFO skal ligge strategisk plassert i forhold til 1-4 skolen mht garderober.
- Barnehageavdelingene skal ligge i nærheten av 1.trinn.
- Storkjøkkenet til virksomheten/kantinen legges nær barnehage/ 1.trinn/ SFO.
- Foreldre til barn i barnehagen og SFO skal ha mulighet til å bringe barnet helt inn til “hjerterommet”.
- 1.trinn/ SFO og barnehagen skal samarbeide om bl.a. grupperom/ spesialrom/ lekerom.

Arealbehovet for barnehagen i skolen, slik det beregnes på dette stadiet i prosessen, er vist i tabell ovenfor.

Kobling barnehage-skole

Tegningen nedenfor - som er hentet fra Nordskag oppvekstsenter på Frøya - er lagt ved for å vise eksempel på sammenkobling barnehage-skole i et oppvekstsenter. Tegningen viser bare en del av oppvekstsenteret.

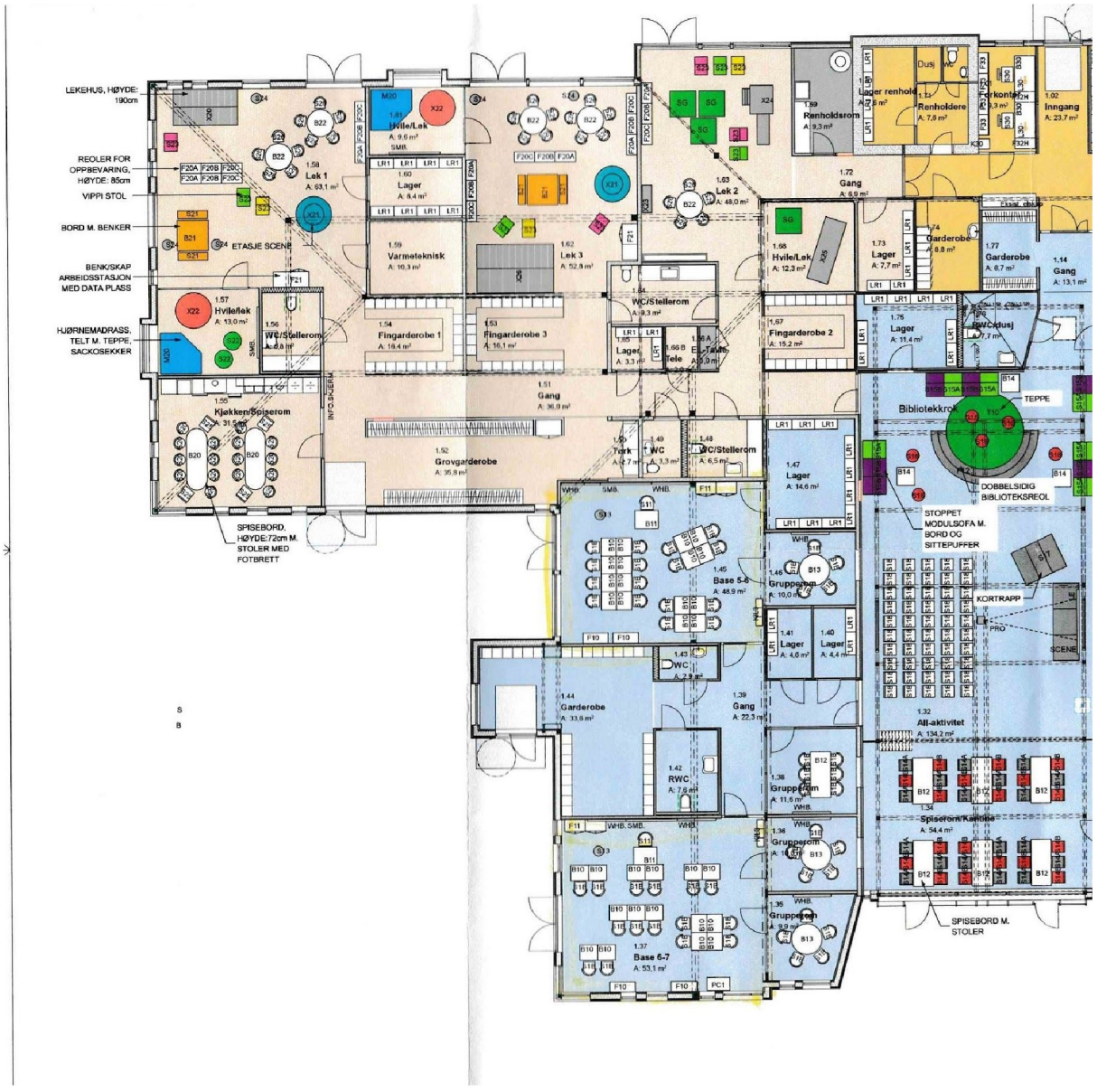

1-4 skolen med barnehage

Som nevnt ovenfor (s.6) mener arbeidsgruppen at en funksjonsanalyse knyttet til en skole for småskoletrinnet må ta sitt utgangspunkt i en fulldelt skole, og så i ettertid se på hvilke elementer som hører hjemme hvor.

Hovedprosess for funksjonsanalyse slik dette framkommer i punktene 1-3 nedenfor, vil naturligvis også være gjeldende for en skole for småskoletrinnet.

1. Pedagogisk grunnlag - hva som skal skje i bygget av pedagogisk aktivitet
2. Organisering - hvordan den pedagogiske aktiviteten skal organiseres
3. Arealutforming og arealbehov - som konsekvens av organiseringen

Arealbehov

Tabell 2 (s. 17) ovenfor viser arbeidsgruppens innspill til arealomfang for en 1-4 skole på Sistranda i tre størrelsesalternativ. Arealbehovet er basert på Norconsults analyse for 1-7 skole, med fratrekk for spesialareal som kan utgå med utgangspunkt i læreplanverket.
Det påfølgende skisseprosjektet for skolen vil håndtere arealutformingen, og som nevnt ovenfor bør dette skje med tanke på et mulig utvidelsesbehov til fulldelt barneskole. Arealbehovsoversikten i tabell 2 er harmonisert i så måte alternativmessig.

Følgende krav bør vektlegges ved utforming av en 1-4 skole med barnehage på Sistranda.

- Skolen må på enkelt vis kunne utvides til fulldelt barneskole.
- Barnehagen i skolen må kunne bygges når det er behov for det.
- Barnehagen må integreres med skolen (som for oppvekstsenter)
- En utvidelse av barnehagen må på enkelt vis kunne la seg håndtere.

Nedenfor en netto arealoversikt for 1-4 skolen og 1-7 skolen, begge med ulike barnehagestørrelser.

Tabell 5: SKOLE 1-4 MED BARNEHAGE - nettoareal m2

		Alt 1	Alt 2	Alt 3
Elever ->		150	175	200
Areal m2 (netto)	Skole uten barnehage	1 365	1 583	1 800
	Skole med 2.avd.barneh.	1 626	1 844	2 061
	Skole med 4 avd. barneh.	1 855	2 073	2 290
	Skole med 5. avd.barneh.	1 987	2 205	2 422

Tabell 5B: SKOLE 1-7 MED BARNEHAGE - nettoareal m2

		Alt 1	Alt 2	Alt 3
Elever ->		250	300	350
Areal m2 (netto)	Skole uten barnehage	2 710	3 240	3 770
	Skole med 2.avd.barnehage	2 971	3 501	4 031
	Skole med 4 avd. b.hage	3 200	3 730	4 260
	Skole med 5. avd.b.hage	3 332	3 862	4 392

Uteområdet

Innledning

Utdanningsdirektoratet sier bl.a. dette om skolens uteområde:
Skolens utearealer skal betjene ulike aktiviteter, både organiserte og uorganiserte, både innenfor og utenfor skoletid. Skolens uteområder vil ofte være en del av nærmijøets aktivitetstilbud, både mhp sport, lek og forskjellige arrangementer. Uteanlegget med møblering og utstyr skal være tilgjengelig og brukbart for alle. Den komplekse bruken vil sette krav til funksjonell utforming samtidig som helheten må ivaretas på en god måte.

Barn og unge oppholder seg i stadig lengre tid på skolen, både i undervisningssammenheng og i fritiden. Skolenes utearealer har derfor fått økt betydning, ikke minst for fysisk aktivitet og derigjennom barnas helse og trivsel.

Siden oppdraget hverken definerer skolestørrelse eller fysisk plassering, ei heller om barnehage skal inngå i byggeprosjektet, vil og kan arbeidsgruppen kun gi en generell beskrivelse av elementer som må legges til grunn ved utforming av uteområdet.

Uteområdet for skoler og barnehager må sees på som et integrert areal for pedagogisk aktivitet - læring og lek - og ikke utelukkende som en rekreasjonsarena. Arbeidsgruppen mener derfor at skolen, med eller uten barnehage, må lokaliseres i samsvar med de forutsetninger for et godt uteområde for barn som er beskrevet nedenfor.

Generell beskrivelse av uteområdet

<u>Noen viktige elementer</u>
Uteområdet skal innby til opplevelser, lekemuligheter og fysisk aktivitet. Det skal legges vekt på varierte og allsidige utfordringer for barn med et fleksibelt sambruk både på dagtid og kveld. Utearealet skal være funksjonelt både for skolen/SFO og evt. barnehage. Dette innebærer at utearealet må inneha bl.a. slike kvaliteter:

- Et variert og spennende lekeområde med bl.a. bakker, forhøyninger og variert underlag.
- Inndeling i soner for en rekke ulike aktiviteter og progresjon, herunder områder både for fysisk utfoldelse av ulike slag og mer avskjermede områder med sitteplasser.
- Deler av barnehagen må ha et eget avgrenset område for de minste barna.
- Nær tilknytning til lagerrom for ulik utstyr av pedagogisk art, og plassering av redskaper sykler, leker og utstyr for øvrig.

For barnehagen nevnes spesielt:

- Soveareal
- Mulighet for gapahuk, grilling

<u>Litt om planlegging av uteområdet</u>

- Området må innby til lek, sport, skaperkraft, læring og trivsel både for ulike årstrinn og ulike bevegelsesbehov, og til ulike årstider.
- Planlegging av uteområdet må sees i sammenheng med planlegging av inneområdet, og således med gode overganger mellom læringsrommene ute og inne.
- Uteområdet bør fremstå som et naturlig nærmiljøanlegg for alle som bor i området, og fri for biltrafikk.

Om arealbehov

Nasjonale føringer - skole
Opplæringsloven sier dette:

- § 9a-1: *Alle elever i grunnskolen og videregående skoler har rett til et godt fysisk og psykososialt miljø som fremmer helse, trivsel og læring.*
- §9a-2: *Skolene skal planlegges, bygges, tilrettelegges og drives slik at det blir tatt hensyn til trygghet, helsen, trivselen og læringen til elevene. Det fysiske miljøet i skolen skal være i samsvar med de faglige normene som fagmyndighetene til enhver tid anbefaler. ….*

Utdanningsdirektoratet viser til en rapporten "Skolens utearealer - om behovet for arealnormer og virkemidler" utgitt av Sosial- og helsedirektoratet i 2003.
I denne rapporten foreslås et begrunnet minstekrav for nye skoleanlegg på 50 m2 per elev. Dersom et slikt planleggingsgtall legges til grunn for tomtestørrelsen, vil arealbehovet kunne settes opp som i tabell 5 nedenfor.

Nasjonale føringer - barnehage
Kunnskapsdepartementet har utarbeidet "Veileder for utforming av barnehagens utearealer". I denne heter det bl.a. at utearealet bør beregnes til 6 ganger leke- og oppholdsareal inne.

Tomtestørrelsen
Dersom nasjonale føringer for uteareal legges til grunn, kan tomtestørrelsen beregnes som i tabell nedenfor.

TABELL 6: TOMTESTØRRELSE i 1000 m2

1			1-7			1-4		
2	1,4	<- Faktor brutto-netto						
3		Elever ->	250	300	350	150	175	200
4	Skoleareal netto	Skole uten barnehage	2 710	3 240	3 770	1 365	1 583	1 800
5	Skoleareal brutto	Skole uten barnehage	3 794	4 536	5 278	1 911	2 216	2 520
6	Uteområde i 1000m2	Skole uten barnehage	**16**	**20**	**23**	**9**	**11**	**13**
7		Skole med 2.avd.b.hage	**17**	**20**	**23**	**10**	**12**	**13**
8		Skole med 4 avd. b,hage	**18**	**21**	**24**	**11**	**12**	**14**
9		Skole med 5. avd.b.hage	**18**	**21**	**25**	**11**	**13**	**14**

Merknader:
Rad 4-5: Oppgitt i m2. Bruttoarealet er på dette stadiet beregnet til nettoareal x 1,4.
Rad 6-9: Tomt = bygg + uteområde. Skole ute: 50 m2/ elev, B.hage ute: leke/oppholdsareal inne x 6.

Henvisninger:
Kunnskapsdepartementet om uteareal barnehager:
https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/kd/vedlegg/barnehager/veileder/f-4225.pdf
Utdanningsdirektoratet om uteareal skoler:
http://www.skoleanlegg.utdanningsdirektoratet.no/utearealer

Utforming av uteareal håndteres i skisseprosjektet.

Konsekvenser for Sistranda skole

Skolebruksplanen 2017

Nærværende funksjonsanalyse for ny skole på Sistranda er basert på politisk vedtak juni-17 knyttet til behandling av revidert skolebruksplan for Frøya.
Fra planens oppsummering og konklusjoner tas med:

Prognose for elevutvikling:
Prognose fra skolebruksplanen. Norconsults analyse 2011 (blå). Fødte barn registrert 2016/17 (brun)

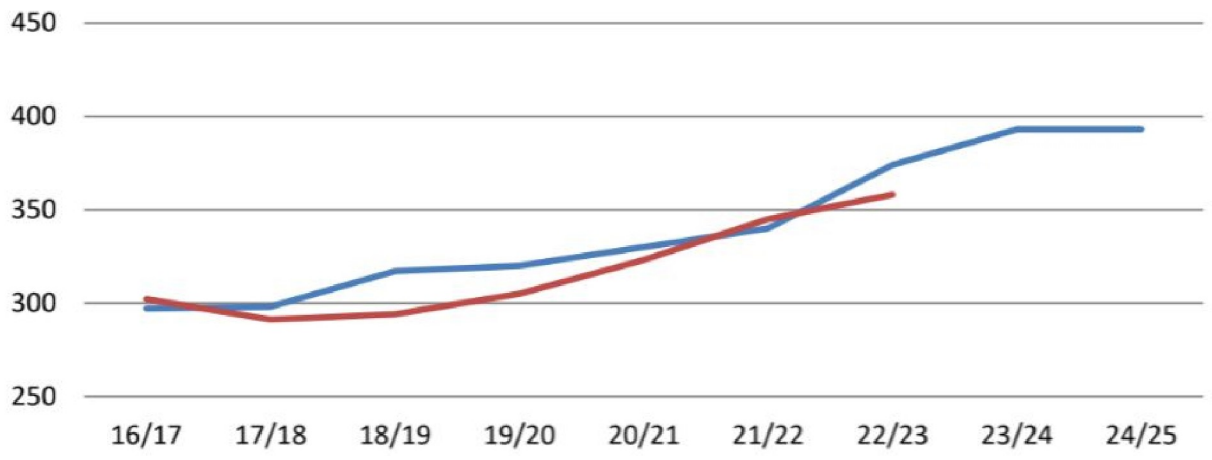

Oppsummering

- *Skolen har med dagens bygningsmasse og nåværende organisering av undervisningen mangel på hensiktsmessige areal for undervisning av ca. 300 elever.*
- *Skolens totalareal tilsier en elevkapasitet på 400 elever.*
- *Bygningsmassen er lite tilrettelagt for dagens pedagogikk med krav om tilpasset opplæring for alle.*
- *Småskolearealet bør renoveres.*
- *Skoleplassen bør ikke bygges ned.*

Anbefaling

- *Sistranda skole tilrettelegges for opp til 400 elever innenfor dagens bygningsmasse. Dette kan skje ved ombygging/rehabilitering av bygningsmassen, evt. også ved riving og erstatning av nåværende småskoletrinnsbygg.*
- *Selv om det kan ta noen tid før elevtallet nærmer seg 400, vil det være behov for at arbeidet med funksjonsanalyse starter opp umiddelbart, og at skolens egne folk får en sentral posisjon i dette. Funksjonsanalysen må ta høyde for at skolen skal kunne gi tilpasset opplæring for alle, og således legge opp til en fleksibel romløsning. Prosess og framdrift må ta høyde for en evt. gradvis realisering av utbedringen.*
- *Det anbefales at det blir igangsatt prosess for ny skole på Sistranda, og at det således både sikres tomt, og at nyskolens funksjon (barneskole eller ungdomsskole) avklares.*

Fra beslutningsgrunnlaget

3	Det bygges ny skoleenhet på Sistranda.
	a. Det bygges ny barneskole (1-7) på Sistranda, tilrettelagt for dagens pedagogikk ihht tilpasset opplæring for alle, basert på en tydelig pedagogisk funksjonsanalyse. Nåværende skole omgjøres til ungdomsskole pga. av skolelokalenes utforming og nær tilknytning til videregående skole. Småskolebygget rives. Omgjøring i eksisterende bygningsmasse for øvrig, kan være minimal. En ren barneskole (1-7) bør ha plass til rundt 250 elever (med mulighet for utvidelse). (Se fig 11 s.16) Kostnadsvurdering utføres dersom alternativet er aktuelt etter politisk behandling.
	b) Det bygges ny småskole (1-4) på Sistranda, tilrettelagt for dagens pedagogikk ihht tilpasset opplæring for alle, basert på en tydelig pedagogisk funksjonsanalyse. Nåværende skole omgjøres til 5-10 skole. Småskolebygget kan rives. Omgjøring i eksisterende bygningsmasse for øvrig, kan være begrenset. En ren småskole bør ha plass til rundt 150. (Se fig. 12 s.16) Kostnadsvurdering utføres dersom alternativet er aktuelt etter politisk behandling.

Elevtallsprognoser for Sistranda skole i en 20-årsperiode

Arbeidsprognosen for periode 22/23-37/38 er basert på fortsatt relativt stor vekst i opptaksområdet for Sistranda skole, og arbeidsgruppen har derfor (i tabell 6) lagt til en vekst på 3 % for barnetrinnet, og 2 % for ungdomstrinnet.

Tabell 7 Arbeidsprognose Sistranda skole 5-10 og 8-10

	19/20	22/23	25/26	28/29	31/32	34/35	37/38
Elever 1-.10	297	350	378	408	440	475	513
Elever 5-7	68	86	88	91	94	96	99
5-7 per trinn	23	29	29	30	31	32	33
Elever 5-10	185	236	253	271	291	312	335
Elever 8-10	117	150	159	169	176	190	202
8-10 per trinn	39	50	53	56	59	63	67

Vurdering av konsekvenser for Sistranda skole ved realisering av ny skole på Sistranda

Arbeidsgruppen mener at det er skolen selv som best vil kunne belyse konsekvenser av bygging av ny skole i området, både hva gjelder pedagogiske, organisatoriske og arealmessige konsekvenser. Skolens egen vurdering kan i så måte inngå som vedlegg til funksjonsanalysen gjennom høringsuttalelse, eller sendes rådmannen som frittstående dokument. Arbeidsgruppen ønsker for sin del å gi konsekvensrelaterte kommentarer som i tabell 8 ved bygging av ny skole på Sistranda, for hhv. 1-4 skole og 1-7 skole.

Tabell 8A - Analyse knyttet til Sistranda skole 5-10

	Elever (ca)	**Konsekvenser for Sistranda skole**		
		Pedagogiske	**Organisatoriske**	**Arealmessige**
Arbeidsgruppen forutsetter at nåværende småskoletrinnsbygg rives ved bygging av 1-4 skole. Nyskolen kan i prinsippet bygges på rivingstomten, men da uten barnehage. En slik plassering av 1-4 skolen er imidlertid lite fremtidsrettet både hva gjelder vekst, kvalitet av uteområde.				
5-7	85 til 100 elever (fra 29 til 33 per trinn)	Fleksibilitet for metodevalg og gruppestørrelser – for lite sekundere rom eller mulighet for endret organisering. Har innvirkning på det pedagogiske arbeidet. Muligheten for å samkjøre på tvers av trinn er mindre på grunn av spredning av team. Optimal bruk av kompetanse mellom gruppene kompliseres.		Sistranda skole har i dag liten eller ingen fleksibilitet for å ta opp i seg et økt antall grupper. Skolen vil fremdeles ha utfordringer knyttet til universell utforming.
8-10	150 til 200 elever (fra 50 til 67 per trinn)	Tradisjonell klasseromsundervisning med liten fleksibilitet til aktiviteter som trenger mer areal. Begrenser metodikk.		Rommene i dagens u-trinn er dimensjonert til 25 elever. Liten fleksibilitet gjør at rommangel kan bli aktuelt dersom det tilflyter elever ut over 2%
Arbeidsgruppen mener at gjenværende bygningsmasse etter riving av småskoletrinnsbygget må omgjøres for å kunne møte utfordringer knyttet til flere elever og alternative organiseringsmåter.				
Skolens representanter i arbeidsgruppen gir merknad som vist nedenfor				
Konsekvensutredningen viser at en ny 1.-4. skole ikke vil løse de arealmessige utfordringer Sistranda skole har frem i tid. Også ut fra en pedagogisk begrunnelse mener representantene fra Sistranda skole at den fremtidsrettede løsningen vil være ny 1.-7 med eventuelt tilknyttet barnehage. Sårbarhet i overganger mellom de ulike skoletrinn (bhg-småtrinn, småtrinn-mellomtrinn) vil dermed reduseres. Den eneste overgangen vil da være fra barneskole til ungdomsskole. 1.-7.- skole vil føre til et større fagmiljø der en har større mulighet for å se læring i et lengre perspektiv. Gruppen påpeker viktigheten av at bygget må ha en nærhet til idrettshall, basishall, svømmehall og bibliotek. Det må også tas hensyn til at alle brukergrupper har lett tilgang til de omliggende læringsarenaene.				

Utearealene ved dagens barnetrinn bør ikke bli mindre enn det som er i dag, som allerede er mye mindre areal per elev enn det som er gitt som anbefalinger (IS-rapport 1130, *Skolens utearealer*, Sosial- og helsedirektoratet, 2003)

Tabell 8B - Analyse knyttet til Sistranda skole 8-10

	Elever (ca)	**Konsekvenser for Sistranda skole**	
		Pedagogiske og organisatoriske	**Arealmessige**
Arbeidsgruppen forutsetter at nåværende småskoletrinnsbygg rives ved bygging av 1-7 skole. Nyskolen bygges i nærheten av kroppsøvingsfasiliteter.			
8-10	150 til 200 elever (fra 50 til 67 per trinn)	Gode muligheter for variasjon i metodevalg og gruppestørrelser. Økt fleksibilitet.	Ny 1-7 skole vil gi mulighet for tilgjengelig arealet for ungdomstrinnet.

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandler:	Renate Loktu Sandvik	**Arkiv:**	411
Arkivsaksnr.:	18/966		

Saken skal behandles i følgende utvalg:
Hovedutvalg for drift Kommunestyret

NY FASTLEGEHJEMMEL VED FRØYA LEGEKONTOR

Forslag til vedtak:

1. Det opprettes 100% fastlegehjemmel ved Frøya legekontor fra 01.09.18
2. Fastlegehjemmel skal lyses ut i henhold til gjeldende avtaleverk mellom KS og Legeforeningen.
3. Administrering og pasientstyring knyttet til en ny fastlegehjemmel løses innenfor dagens rammer for virksomheten familie og helse.

Vedlegg:
Ingen

Saksopplysninger:

I følge Forskrift om fastlegeordning i kommunene er det kommunens ansvar å opprette nye fastlegehjemmler.

https://lovdata.no/dokument/LTI/forskrift/2000-04-14-328

§ 11. *Ansvar for organisering av fastlegeordningen*
«Kommunen skal tilrettelegge fastlegeordningen, herunder inngå avtaler med et tilstrekkelig antall leger om deltakelse i ordningen. Kommuner kan samarbeide om organisering av fastlegeordningen. Fastlegen skal som hovedregel være næringsdrivende."

I merknaden til forskriften er dette definert slik:

"*Til § 11 Ansvar for organisering av fastlegeordningen*
For å kunne tilby de som ønsker fastlege i kommunen plass på fastleges liste, må kommunen inngå avtaler med et tilstrekkelig antall leger. I tillegg må det være ledig kapasitet på lister slik at befolkningens rettigheter etter §§ 5 og 6 i denne forskrift kan ivaretas. Kommuner kan samarbeide for å sikre tilstrekkelig listekapasitet."

Frøya kommune har utført en kartlegging av status av fastlege dekningen i Frøya kommune. Bakrunn for kartleggningen kommer fra et behov meldt både fra administrasjon,

kommuneoverlege og fastlegene ved Frøya legekontor. I samarbeid er det konkludert med at det er behov for økning av den totale fastlegehjemmelen med 100%.

Bakgrunn for behovet er blant annet i henholdt til anbefalt ledig kapasitet på listene til den enkelte fastlege og vaktberedskap. Det er kommune sitt ansvar å sørge for at et tilstrekkelig antall leger deltar i fastlegeordningen. I tillegg er Frøya kommune en vekstkommune og har også en kjent stor andel økning av fremmedspråklige. Fastlegene har økt arbeidspress på bakgrunn av dette. Folketallsprognoser for Frøya kommune viser at denne veksten vil fortsette. Frøya kommune ligger over høy nasjonal vekst per tid.

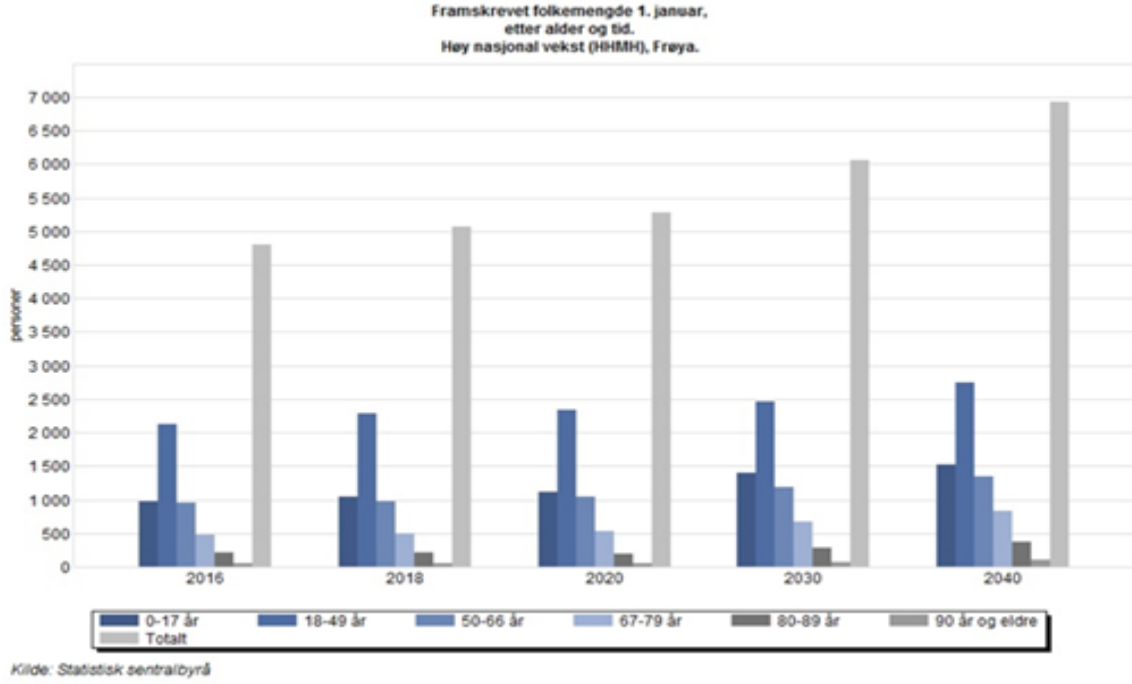

Helsemyndighetene mottar også en del henvendelser fra personer som finner det vanskelig å slippe til hos andre leger enn sin fastlege. Spesielt gjelder dette tilgang til fastlege i andre kommuner hvor man midlertidig oppholder seg. Dette gjelder blant annet for elever/studenter. Dette kan være uttrykk for at mange fastleger har tatt på seg for lange lister og har for liten reservekapasitet. "Ukjente" pasienter vil derfor ofte bli henvist til å bruke legevakten, noe som er særlig uheldig dersom det dreier seg om helseproblemer som trenger oppfølging over tid. Anbefalingen er at kommuner med mange midlertidig bosatte må dimensjonere fastlegetjenesten sin slik at legene har tilstrekkelig reservekapasitet til å ta i mot studenter, pendlere og andre som oppholder seg midlertidig i kommunen. Frøya kommune har blant annet en stor andel hybelbeoere som er elever ved Guri Kunna videregående skolen.

To leger ved Frøya legekontor har vaktfritak og dette medfører økt belastning på de øvrige legene. En økning av fastlegehjemmel vil redusere sårbarheten som Frøya legekontor har opplevd i forbindelse med legevakt de siste årene. Frøya legekontor er sårbar i forhold til legevakt på kveldstid og dekning av Frøya kommune sin andel av legevakt i SIO/LIO samarbeidet. Få leger som kan ta legevakt har ført til stort arbeidspress på enkelte leger. Det har i perioder vært innleid lege fra vikarbyråd for å redusere belastningen.

Vurdering:

Per i dag er det 5 fastleger og 1 turnuslege ved Frøya legekontor, og det er ingen vakanse. Frøya kommune er en kommune i vekst, og for å kunne ivareta dagens innbyggere samt møte fremtidig bosetning i kommunen, vurderes det som nødvendig å øke fastlegehjemmelen. Det er også i vurderingen det økte behovet for tilgang og valgmulighet i forhold til fastlegeliste, behov for øyeblikkelig hjelp på dagtid/kveldstid, og Frøya kommune sine forpliktelser i LIO/SIO samarbeidet.

En må også hensynta prosjektet Morgendagens omsorg og omlegging til bofellesskap. Dette vil medføre at deler av den jobben som gjøres av sykehjemslegene per tiden vil overførses til fastlegene. Retten til feks å velge fastlege, samt sikre muligheten for en «second oponion» er er en viktig pasientrettighet og det er kommunen sitt ansvar å påse tilstrekkelig kapasitet slik at dette ivaretas. Det er på denne bakrunn rådmannens vurdering at det er nødvendig å opprette en ny fastlegehjemmel.

Rekkrutering av personer med god kompetanse er en utfordring for Frøya kommune. Og beholde leger med god kompetanse kan være en utfordring om arbeidsforholdene ikke er forenelig med et privat liv. Økt kapasitet og redusert arbeidsbelastning vil være et viktig tiltak for å ivareta nåværende leger og sikre stabilitet i legetjenesten i Frøya kommune. Bedre kapasitet vil også bedre tilbudet til befolkningen på Frøya og det vil føre til at ventetiden for å komme til lege vil reduseres.

Forhold til overordna planverk:

Frøya kommune er en fremtidsrettet og innovativ tjenesteyter og arbeidsgiver

Økonomiske konsekvenser:

Administrering og pasientstyring knyttet til en ny fastlegehjemmel løses innenfor dagens rammer og tas inn i daglige driften av legekontoret uten at man forventer at dette kreves noe ressursøkning ved legekontoret.

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandler:	Ann Kristin Sandvik	**Arkiv:**	G25
Arkivsaksnr.:	18/1185		

Saken skal behandles i følgende utvalg:
Hovedutvalg for drift Kommunestyret

EVALUERING AV SKJÆRGÅRDSSYKEPLEIERPROSJEKTET

Forslag til vedtak:

1. Skjærgårdssykepleierstillingen videreføres som en hel, fast stilling i Frøya kommune.
2. Skjærgårdssykepleieren stasjoneres på fast- Frøya for å kunne serve hele øyrekka. Stillingsinnehaver da vil få større faglig miljø, flere faglige utfordringer og større mulighet for tverrfaglig samhandling.
3. Tjenestene skjærgårdssykepleieren kan yte til befolkningen i øyrekken, videreutvikles jfr ønske fra Øyrådet.
4. Stillingen legges inn i budsjett 2019 og langtidsplan.

Saksopplysninger:

Skjærgårdssykepleieren startet i sin stilling 20.04.2015. Skjærgårdssykepleieren ble vedtatt i sak nr. 152/14 i forbindelse med budsjettet for 2015.
«Skjærgårdssykepleieren legges inn som prosjekt over tre år. Bevilgning 2015; 1.1 mill. Videreføres i 2016 og 2017. Skjærgårdssykepleieren er et viktig tiltak for å gi et helhetlig tilbud til befolkningen spesielt i øyrekka, men også generelt i Frøya. Det igangsettes som prosjekt over 3 år. Midler legges inn også i 2016 og 2017».

Stillingen har vært organisert i «oljeturnus», med komprimerte arbeidsperioder, og lengre friperioder. Skjærgårdssykepleieren har hatt 60% i turnus og 40% administrativt for å følge opp oppgavene tillagt stillingen, dette er blant annet:

- Å arbeide etter virksomhetens målsetting og brukernes individuelle opplærings – og behandlingsmål, men en funksjon å forebygge, behandle og rehabilitere.
- Være ansvarlig for at det utvikles og gjennomføres tiltak som bidrar til optimal utvikling for den enkelte bruker, og ha tett samarbeid med legetjenesten
- Inneha og utføre daglige pleie – og omsorgsfunksjoner, og utføre sykepleierfaglige oppgaver.
- Inneha en kontinuerlig veilederfunksjon overfor medarbeidere, elever og lærlinger

- Delta aktivt i virksomhetens møter, skaffe seg informasjon / gi informasjon om vedtak som er fattet i personalmøte, virksomhetens ledelse eller annen overordnet myndighet og sørge for at vedtak blir gjennomført.
- Har ansvar for å følge opp interkontroller og HMS arbeid
- Medikamenthåndtering og dosering etter prosedyrer
- Behandlingsansvarlig for E-Meldinger og delta på inntaksmøter i hjemmetjenesten
- Dokumentasjonsplikt og ajourhold av Profil, samt melde avvik i KF- kvalitet.
- Overordnet ansvar for at IPLOS er oppdatert på brukere i øyrekka
- Bidra til et godt arbeidsmiljø, jobbe aktivt for å oppnå og vedlikeholde dette.
- Overordnet faglig ansvar for brukerne i øyrekka
- Ansvarlig for faglig forsvarlig drift i øyrekka til enhver tid.
- Utarbeide rutiner/prosedyrer i takt med utvikling av brukergruppen i øyrekka.
- Påse at multidose fungerer i øyrekka
- Planlegge turnus, sørge for bemanningsplan i ferieavvikling, og ved permisjoner.

Skjærgårdssykepleieren har hatt jevnlige samarbeidsmøter med avdelingsleder for hjemmetjenesten og informert om status i øyrekka.

Pr. i dag er det 21 brukere i Øyrekka fordelt på 1 bruker på Bogøyvær, 5 brukere på Sula og 15 brukere på Mausund. Tjenester som leveres er helsetjenester i hjemmet inkl. blodprøvetaking, injeksjoner, utdeling av dosetter og multidose og praktisk bistand i hjemmet.

Det er 4 faste ansatte i øyrekke inkludert skjærgårdssykepleieren. Det er bemanning på Mausund fra kl. 08.00-20.00 hele uka og på Sula fra 08.00-15.00 to dager pr. uke. På Bogøyvær er det punkttjenester ved behov. På de andre bebodde øyene i øyrekka er det pr. i dag ikke tjenester.

For å evaluere skjærgårdssykepleierprosjektet er det tatt utgangspunkt i vedtak i KST i sak 152/14, stillingsbeskrivelsen for skjærgårdssykepleieren, innspill fra sykepleier som innehar rollen pr. i dag, innspill fra øyrådet, og erfaringene virksomheten har gjort seg i perioden.

Vurdering:
Skjærgårdssykepleieren er et viktig tiltak for å gi et helhetlig tilbud til befolkningen spesielt i øyrekka, men også generelt i Frøya. Dagens stillingsinnehaver gir tilbakemeldinger om at brukerne som har mottatt tjenester fra skjærgårdssykepleieren er fornøyde og uttrykker trygghet med å ha sykepleier tilgjengelig. Det er derfor ønskelig at skjærgårdssykepleieren videreføres i drift også etter endt prosjektperiode.

Opplevelsen av skjærgårdssykepleierprosjektet er ulikt på de ulike delene i øyrekka. I møte med øyrådet ble det uttrykt at skjærgårdssykepleieren har vært ulikt tilstede på de ulike øyene i øyrekka, dette er i stor grad på grunn av muligheter for transport. Det er derfor ønskelig å endre på organiseringen, for å bedre å kunne ivareta hele øyrekka med rutegående transport som er alternativet som finnes pr. i dag.

En skjærgårdssykepleier som er stasjonert på fast- Frøya vil ha større mulighet til å serve flere av øyene i øyrekka. Dagens skjærgårdssykepleier har også uttrykt at det er vanskelig med logistikk.

I innspillene fra øyrådet kom følgende tilbakemelding: *som en generell uttalelse ønsker øyrådet at tjenesten kan utvide sine tjenester med tilbud som kan spare folk for reising, som et eksempel er taking av blodprøver. Videre har Øyrådet forhåpninger til prosjektet med samfunnsbåt som vil gjøre at mindre tid går med til reising og at nordværa kan betjenes.*
Om skjærgårdssykepleieren blir stasjonert på fast- Frøya kan stillingsinnehaver også ha mulighet til å tilby tjenester i nordværa enkelte dager når det er mulig i forhold til rutegående transport. Det kan også ses på mulighet til å videreutvikle tjenesten med for eksempel faste dager for blodprøvetaking og injeksjoner på de ulike øyene.

Stillingsinnehaver som innehar rollen pr. i dag fremhever flere punkter som utfordrende, herunder ensomhet i forhold til både fagansvar og kollegialt, i tillegg til transportmessige utfordringer. 40% av stillingen er beregnet til å ha gått til transport. Stillingsinnehaver har hatt tilrettelagt turnus med lengre friperioder, som rammer tjenesten i disse friperiodene.
For å få større forsvarlighet i tjenesten er det ønskelig med annen tilstedeværelse og tilgjengelighet. Det er derfor ønskelig å avvikle turnusavviklingen med lengre friperioder, og heller ha kompetansen tilgjengelig i ukedagene, når det er bedre transportmuligheter. Med skjærgårdssykepleier stasjonert på fast- Frøya vil stillingsinnehaver ha større faglig miljø, og få mulighet til flere faglige utfordringer. Det blir også større mulighet for tverrfaglig samhandling.

Det er stort behov for sykepleierkompetanse i Frøya kommune, det er derfor viktig at vi bruker riktig kompetanse til riktig tid. Dette gjelder også skjærgårdssykepleieren.

Forhold til overordna planverk:
Levekår og folkehelse:
Alle innbyggere i Frøya kommune har lik mulighet til meningsfull hverdag med høy livskvalitet, uavhengig av sosial og kulturell bakgrunn.

Økonomiske konsekvenser:
For budsjettåret 2018 er stillingen lagt inn i budsjettet. Rådmann foreslår å videreføre stillingen, og legge denne inn i budsjett 2019 og langtidsplan.

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandler:	Siv-Tove Skarshaug	**Arkiv:**	033
Arkivsaksnr.:	18/1222		

Saken skal behandles i følgende utvalg:
Hovedutvalg for drift

ORIENTERINGER/SPØRRERUNDE

- **Avvik innen Pleie og omsorg v. Ann Kristin Sandvik**
- **Orientering til sak funksjonsanalyse ved Roger Antonsen/Sigbjørn Hellevik**
- **Status anskaffelse digitaliseringsprosess oppvekst ved Roger Antonsen**
- **Dialogarena veilederkorpset ved Roger Antonsen**
- **Andre orienteringer i møtet**